

INTERVJU: FERDINAND NAGY,
AMBASADOR RUMUNIJE U CRNOJ GORI:

**ODLUKA DONIJETA NA
MINISTARSKOM SASTANKU
PREDSTAVLJA OHRABRUJUĆU
PORUKU ZA CRNU GORU**

6-7

PROF. DR IVANA JELIĆ, ČLANICA
KOMITETA UN ZA LJUDSKA PRAVA

**O LJUDSKIM PRAVIMA,
IZBORU ZA ČLANICU KOMITETA
UN ZA LJUDSKA PRAVA I
BUDUĆOJ ULOZI U KOMITETU**

58-59

Diplomarius

Magazin Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore
Broj III, avgust, 2014. godine

Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
Crne Gore

*Kada je u pitanju
naš evropski put,
a u određenom
smislu i evroatlantski,
tada je jasno da je
potrebno uložiti
dodatne napore
na smanjivanju
polarizacije u društvu.
Prije svega, potrebno
je uložiti napore
da se potpuno
obnovi i konsoliduje
povjerenje političkih
činilaca u politički
sistem, odnosno
izborni proces*

Odluka sa samita NATO-a
bi trebalo da definiše finalnu fazu
procesa priključenja ovoj asocijaciji

4-5

Sadržaj:

UVODNIK

ODLUKA SA SAMITA NATO BI TREBALO DA DEFINIŠE FINALNU FAZU PROCESA PRIKLJUČENJA OVOJ ASOCIJACIJI4-5

- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić

INTERVJU

- Ferdinand Nagy, ambasador Rumunije u Crnoj Gori.....**6-7**
**ODLUKA DONIJETA NA MINISTARSKOM SASTANKU
PREDSTAVLJA OHRABRUJUĆU PORUKU ZA CRNU GORU**
- Maja Đurđić, novinarka Pobjede

SPOLJNA POLITIKA

Ivan Vučinić, Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima**8-26**

EU

PRELAZAK SA IPE I NA IPU II 27-28
- Ivana Petričević, Generalni direktor Generalnog direktorata za koordinaciju programa pomoći EU

PREKOGRAIČNA SARADNJA - INSTRUMENT RAZVOJA.....29-30
- Irena Bošković, Generalni direktorat za koordinaciju programa pomoći EU

**STRATEŠKIM PRISTUPOM, SARADNJOM I
PARTNERSTVOM DO BOLJE INFORMISANOSTI GRAĐANA
O PRISTUPANJU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI31-33**
- Gordana Jovanović
- Mirela Rebronja

Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima

NVO i EU

KOMUNICIRANJE EU U CRNOJ GORI..... 34-35
- Daliborka Uljarević, izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje (CGO)

NATO / AKTIVNOSTI KOMUNIKACIONOG TIMA

JAVNI DIJALOG O ČLANSTVU U NATO..... 36-37
- Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO

NATO I NVO

VII REACT.....38-39
PR služba ALFA Centra

NATO I MEDIJI

PRINCIPI O NATO I EU MORAJU BITI ISTI40-41
- Mili Prelević, zamjenik glavnog i odgovornog urednika Dnevnik novina

EKONOMSKA DIPLOMATIJA

**EKONOMSKA DIPLOMATIJA - VAŽAN SEGMENT
MODERNE DIPLOMATIJE U SVIJETU.....42-43**
- Generalni direktorat Generalnog direktorata za ekonomsku diplomatiju i kulturnu saradnju

DIPLOMATSKA AKADEMIJA

**AKTIVNOSTI, SPORAZUMI, POSJETE
DIPLOMATSKOJ AKADEMIJI44-47**
- Daniela Đurđić-Dedić, savjetnik u Diplomatskoj akademiji

**VII LJETNJA ŠKOLA ZA MLADE
DIPLOMATE “GAVRO VUKOVIĆ”, 48-51**
- Daniela Đurđić-Dedić, savjetnik u Diplomatskoj akademiji

DIJASPORA

**KRAKAT ISTORIJAT INSTITUCIONALNE SARADNJE
CRNE GORE SA SVOJOM ISELJENIŠTVOM..... 52-53**
- Elvira Bekteši, Uprava za dijasporu

BILATERALNI ODNOSI

EVROAZIJSKA INTEGRACIJA54-57
- Anita Maraš, Generalni direktorat za bilateralne poslove

MULTILATERALNI ODNOSI

**O LJUDSKIM PRAVIMA, IZBORU ZA
ČLANICU KOMITETA UN ZA LJUDSKA PRAVA
I BUDUĆOJ ULOZI U KOMITETU58-59**
- prof. dr Ivana Jelić, članica Komiteta UN za ljudska prava

ARAPSKA LIGA60-61
- Pavle Karanikić, Generalni direktorat za multilateralne poslove

KONZULARNI POSLOVI

**KONZULARNI ODNOSI I ZNAČAJ POČASNIH KONZULATA
ZA KNJAŽEVINU I KRALJEVINU CRNU GORU62-63**
- Dejan Vuković, direktor Direkcije za diplomatske privilegije i imunitete

PARTNERI MVPEI

**PODRŠKA BRITANSKOG SAVJETA I BRITANSKE
AMBASEDE PROCESU PRISTUPANJA
CRNE GORE EU..... 64-65**
- Vanja Madžgalj, direktorka Britanskog savjeta

PROJEKAT OTVORENE IDEJE 66-67
- Marija Novković, projekt menadžer UNDP

MLADI I DIPLOMATIJA

**DVOR KRALJA NIKOLE I NJEGOV
DIPLOMATSKI SALON 68-69**
- Anda Alivodić, Odjeljenje za međunarodno-pravne poslove

FINANSIJE

- IZVRŠENJE BUDŽETA, Finansijska služba 70

Diplomarius
Magazin Ministarstva vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
Broj 3
Avgust, 2014. godine

izlazi: polugodišnje
izdavač: Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
za izdavača: Dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i
ministar vanjskih poslova
i evropskih integracija

Urednik: Gordana Jovanović

Redakcija: Ivan Vučinić, Tijana Vuković,
Nada Vojvodić, Mirela Rebronja

Uređivački odbor:
Vladimir Radulović,
Aleksandar Andrija Pejović,
Predrag Stamatović, Anđela Čelebić,
Željko Perović, Branislav Karadžić,
Damir Grbović, Dragana Radulović,
Ivana Petričević, Snežana Radović,
Biljana Ščekić

**Urednik
fotografije:** Duško Miljanić

dizajn: Adil Tuzović

kontakt: Odjeljenje za odnose sa javnošću i
komunikacionu podršku
integracionim procesima
tel: +382 (20) 241 416
e-mail: gordana.jovanovic@mfa.gov.me
web: www.mvpei.gov.me
adresa: Stanka Dragojevića br 2, Podgorica

Dr Igor Lukšić

” Kada je u pitanju naš evropski put, a u određenom smislu i evroatlantski, tada je jasno da je potrebno uložiti dodatne napore na smanjivanju polarizacije u društvu. Prije svega, potrebno je uložiti napore da se potpuno obnovi i konsoliduje povjerenje političkih činilaca u politički sistem, odnosno izborni proces. ”

Odluka sa samita NATO bi trebalo da definiše finalnu fazu procesa priključenja ovoj asocijaciji

Vanjska politika uvijek je isprepletana sa unutrašnjom politikom. U našem regionu to je možda i dodatno naglašeno.

Crna Gora je nesumnjivo lider integracionog procesa u regionu. Otvorili smo trećinu poglavlja, a do kraja godine bi mogli preći i polovinu. Odluka sa samita zemalja članica NATO bi trebalo da definiše finalnu fazu procesa priključenja ovoj asocijaciji, uz definisanje jasnog vremenskog okvira. Kada je regionalna politika u pitanju, iz godine u godinu dajemo nove impulse jačanju menanzama saradnje, kako bi podstakli ekonomski rast i razvoj regiona bez kojega nema održivog integracionog procesa.

Ipak, ništa od prethodnog ne znači da je posao gotov, ili da je moguće oboriti ritam. Svakako da je izazova na putu jako puno, kako kada je u pitanju unutrašnja, tako i regionalna dinamika. Očigledno je da i globalna dešavanja imaju svoje implikacije na Crnu Goru.

Kada je u pitanju naš evropski put, a u određenom smislu i evroatlantski, tada je jasno da

je potrebno uložiti dodatne napore na smanjivanju polarizacije u društvu. Prije svega, potrebno je uložiti napore da se potpuno obnovi i konsoliduje povjerenje političkih činilaca u politički sistem, odnosno izborni proces. Crna Gora ne može biti zemlja u kojoj izborni proces podstiče nerazumijevanje, već je potrebno da omogući jasne političke odnose koji u skladu sa elementarno prihvaćenim principima demokratskog poretka obezbjeđuju formiranje učinkovite i kontrolisane izvršne vlasti. Odgovornost u tom procesu je na svima i stvari nikada nisu crno bijelo obojane. Ipak, uvijek se od vladajuće strukture očekuje prvi potez. Očigledna je potreba za iskrenim dijalogom, bez postavljanja bilo kakvih uslova. U tom smislu od posebne je važnosti i kompletiranje tužilačke strukture nakon usvajanja ustavnih promjena. Imajući u vidu legitimitet koji će imati budući vrhovni državni tužilac, iluzorno je očekivati da taj proces bude doveden do kraja uz odsustvo političkog dijaloga. Nema zemlje u kojoj bi to bilo moguće. Na kraju, potpuno saniranje medijske scene uz podršku naporima specijalne predstavnice OEBS za medije, znatno bi doprinijelo da tim dijelom društvene

sfere dominiraju standardi i profesionalizam. Vlada ulaže već vidljive napore, ali je jasno da je potrebno intenzivirati ih. Sve prethodno uz dosljedno sprovođenje akcionih planova za poglavlja 23 i 24 značiće nastavak intenzivnog pregovaračkog procesa.

Ostvaren progres na tom planu, uz finaliziranje faze intenzivnog i fokusiranog dijaloga sa NATO, kompletiranjem reformi u bezbjednosno-obavještajnoj sferi, uvešće Crnu Goru u fazu pune i trajne političke stabilnosti koja je nužna za održiv i dugoročan ekonomski rast a time i doprinijeti jačanju podrške javnosti integracijama. Stabilan politički sistem, standardi vladavine prava i progres u integracijama treba posmatrati kao dio agende ekonomskog razvoja.

Bez obzira koliko malo, naše tržište i naša geografska pozicija omogućit će produktivnu komunikaciju sa brojnim zemljama i kompanijama iz različitih dijelova svijeta. Jasno je da region tome može dati podsticaj. Iz tog razloga, elementi saradnje u okviru procesa stabilizacije i asocijacije, šest zemalja regiona, u

oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, smanjivanja trgovinskih prepreka i koordinisanom realizacijom mega infrastrukturnih projekata kroz povezivanje svih glavnih gradova mrežom autoputeva, željezničkih koridora i energetske veze, u saradnji sa EU, EBRD i EIB, ne samo da će podstaći ekonomski razvoj u skladu sa strategijom JIE 2020 kao ciljem Procesu saradnje u JIE, već će dodatno afirmisati i ubrzati evropsku perspektivu, a istovremeno i ublažiti migracione pritiske.

Naravno, nemoguće je ignorisati različita globalna dešavanja, koja procese mogu usporiti ili komplikovati, iprema kojima se jedino možemo odnositi u skladu sa hijerarhijom ciljeva, kao i kroz što konstruktivnije pozicioniranje u okviru multilateralnih institucija u skladu s mogućnostima.

Igor Lukšić
Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

INTERVJU: Ferdinand Nagy, ambasador Rumunije u Crnoj Gori:

Odluka donijeta na ministarskom sastanku predstavlja ohrabrujuću poruku za Crnu Goru

” Vjerujem da ima dosta prostora za produbljivanje ekonomskih i trgovinskih odnosa u pravcu ostvarivanja punog potencijala u ovoj oblasti. Na primjer, u oblastima kao što su energetika, infrastruktura, poljoprivreda, zaštita životne sredine postoji širok opseg mogućnosti za saradnju eksperata iz dviju zemalja u pravcu dijaloga i iznalaženja i pokretanja uspješnih projekata koji bi bili u interesu obje zemlje ”

Ferdinand Nagy

Kako ocjenjujete političke odnose Rumunije i Crne Gore?
U kojim oblastima vidite najviše prostora za saradnju?

Rumunija i Crna Gora imaju odlične političke i diplomatske odnose i mi zajedno sa našim crnogorskim partnerima konstantno radimo na jačanju i razvijanju naše bilateralne saradnje u brojnim oblastima. Vjerujem da ima dosta prostora za produbljivanje ekonomskih i trgovinskih odnosa u pravcu ostvarivanja punog potencijala u ovoj oblasti. Na primjer, u oblastima kao što su energetika, infrastruktura, poljoprivreda, zaštita životne sredine postoji širok opseg mogućnosti za saradnju eksperata iz dviju zemalja u pravcu dijaloga i iznalaženja i pokretanja uspješnih projekata koji bi bili u interesu obje zemlje. Takođe, radujemo se budućoj saradnji na ekspertskom nivou u oblasti pravde i unutrašnjih poslova.

Prioritet crnogorske spoljne politike jeste članstvo u NATO savezu. Kako komentarišete odluku ministara spoljnih poslova zemalja-članica NATO da se otpočne intenzivirani dijalog sa Crnom Gorom i da se do kraja 2015. donese odluka o tome hoće li Crna Gora dobiti pozivnicu za članstvo?

Odluka donijeta na ministarskom sastanku predstavlja ohrabrujuću poruku za Crnu Goru u smislu napretka koji je do sada ostvaren, a predstavlja i alat kojim će se Vašoj zemlji pomoći da kompletira reforme neophodne za dalji napredak u procesu evro-atlantske integracije. Cijenimo konstruktivnu i izbalansiranu ulogu Vaše zemlje u region, kao i čvrstu posvećenost i odlučnost u sprovođenju neophodnih političkih i odbrambenih reformi koje NATO zahtijeva. S druge strane, Crna Gora ima još posla na ovom putu. Kao jak podržavalac politike otvorenih vrata i crnogorskog članstva, istakao bih potrebu da se maksimalno iskoristi prilika intenziviranog dijaloga sa NATO savezom u cilju unapređenja nivoa spremnosti Crne Gore, te da se na taj način nametnu jaki argumenti za pozitivnu ocjenu crnogorskih napora do kraja 2015.

U kojim oblastima Crna Gora mora sprovesti više reformi da bi dobila pozivnicu za članstvo u NATO savezu?

Postoji nekoliko oblasti gdje treba unaprijediti napore i oni obuhvataju oblasti pravde i vladavine prava, kao i reforme u sektoru odbrane.

Jedan od ciljeva vanjske politike Crne Gore jeste i članstvo u EU. Koji su najveći izazovi na ovom putu, imajući u vidu da ste i vi prošli taj put i postali članica EU prije sedam godina?

Izveštaji o napretku su jako koristan alat za svaku zemlju kandidata, kojim se jasno naglašava ostvareni progres i daju smjernice za dalje reformske procese u zemlji. Izveštaji o napretku ističu u kojim oblastima su neophodni opipljivi rezultati, kao npr. jačanje vladavine prava, borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, reforma javne uprave. Imajte u vidu da su uvođenjem novog pristupa pregovorima sa EU poglavlje 23 o pravosuđu i temeljnim pravima i poglavlje 24 o pravdi, slobodi i bezbjednosti trajno otvorena i da će

posljednja biti zatvorena, te će prema tome efikasne reforme u ovim oblastima dati jaku osnovu za implementaciju i konsolidaciju reformi u svim ostalim pregovaračkim poiglavljima u toku procesa pristupanja.

Za Crnu Goru su poglavlja 23. i 24. naročito zahtjevnja. Smatrate li da smo spremni da se borimo protiv korupcije i organizovanog kriminala? Je li Rumuniji bilo teško da se izbori sa ovim problemima?

Osnovni princip svakog demokratskog društva jeste odvojenost izvršne, zakonodavne i sudske vlasti. Pravosuđe je osnovni stub i reforme treba da osiguraju nezavisnost, odgovornost i profesionalnost sudstva. Jak, efikasan i transparentan pravosudni sistem predstavlja suštinsku osnovu za efikasnu borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije ili npr. nametanje sankcija u slučajevima konflikta interesa. Svjesni smo izazova sa kojima se susrećete na evropskom putu i Rumunija konstantno izražava spremnost da pruži podršku i podijeli sopstvena iskustva proistekla iz naših istovjetnih napora u procesu pristupanja.

Maja Đurđić, novinarka Pobjede

Pregled spoljno-političkih aktivnosti Vlade Crne Gore

Predsjednik Vlade Milo Đukanović na Minhenskoj bezbjedonosnoj konferenciji

31.01.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao je na 50. Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, koju je otvorio predsjednik Savezne Republike Njemačke Joachim Gauk.

U fokusu izlaganja predsjednika Gauka bila je odgovornost u kontekstu uloge i značaja SR Njemačke u Evropi i svijetu. Predsjednik Gauk je apostrofirao spoljno-političke prioritete svoje zemlje koji se zasnivaju na saradnji unutar Evropske unije i sa transatlantskim partnerima.

Tokom posjete Slovačkoj predsjednik je imao više bilateralnih susreta.

01.02.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović razgovarao je u Minhenu sa generalnim sekretarom NATO-a Andersom Fog Rasmusenom o evroatlantskim integracijama Crne Gore, te sa članom Senata Sjedinjenih Američkih Država (SAD) Džonom Mekejnem o procesu evroatlantskih integracija Crne Gore.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović govorio u Londonu na Konferenciji EBRD-a „Investiranje u Zapadni Balkan”

24.02.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović susreo se tokom Konferencije „Investiranje u Zapadni Balkan”, koja je održana u Londonu, sa predsjednikom Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) Sumom Čakrabartijem.

„Crna Gora i EBRD imaju uzornu i transparentnu saradnju”, kazao je gospodin Čakrabarti, iskazujuću zadovoljstvo do sada realizovanim projektima u Crnoj Gori.

„Crna Gora može da posluži kao model uspješne realizacije projekata”- rekao je Čakrabarti.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović je na marginama Konferencije razgovarao i sa Gaetanom Masarom, izvršnim direktorom za Jugoistočnu Evropu kompanije General Electric, koja je iskazala interesovanje za saradnju sa Vladom u oblasti istraživanja nafte i gasa, kao i u drugim oblastima proizvodnje energije. Vjetroelektrane na Krnovu, koje će isporučiti i instalirati francuska kompanija, koriste turbine General Elekrika.

Susret premijera Đukanovića i princa Alberta II - impuls snaženju odnosa između dvije zemlje

12.03.2014

Tokom susreta, obostrano je izraženo zadovoljstvo kontinuitetom političkog dijaloga na najvišem nivou, koji predstavlja dodatan impuls snaženju sveukupnih odnosa dvije zemlje, sa posebnim akcentom na privrednu saradnju. S tim u vezi, ocijenjeno da će Investiciona konferencija posvećena Crnoj Gori biti odlična prilika za promociju naše zemlje kao atraktivne turističke i investicione destinacije, ali i šansa za produbljivanje veza sa Monakom, kroz privlačenje novih poslovnih partnera.

Premijer Đukanović razgovarao sa premijerom Monaka Rožeom: Puna otvorenost Crne Gore za strane investicije

13.03.2014

Drugog dana radne posjete Monaku, predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović razgovarao je sa predsjednikom Vlade Monaka Mišlom Rožeom. U razgovorima je izraženo zadovoljstvo prijateljskim odnosima između dvije zemlje, čemu dodatan impuls daje redovan politički dijalog na najvišem nivou. Sagovornici su se, takođe, saglasili da dobru osnovu za produbljivanje sveukupne saradnje predstavlja i okvirni ugovor potpisan između dvije Vlade u junu 2013. i ugovori o saradnji u domenu održivog razvoja.

Premijer Đukanović: Crna Gora otvorena za produbljivanje ekonomske saradnje sa Monakom

12.03.2014

U sklopu dvodnevne radne posjete Kneževini Monako, upriličen je susret i radni ručak predsjednika Vlade Crne Gore Milo Đukanovića sa predsjednikom Asocijacije počasnih konzula Monaka Mustafom El Solom i grupom renomiranih investitora i predstavnik Asocijacije za privlačenje stranih investicija, kao institucije koja funkcioniše pri Vladi Monaka.

Premijer Đukanović je upoznao sagovornike sa aktuelnim i planiranim investicionim projektima u domenu turizma i ukazao na crnogorske potencijale u oblasti energetike i infrastrukturnih projekata. Na toj liniji, prenio je spremnost i otvorenost crnogorske strane za dodatno snaženje veza i produbljivanje ekonomske saradnje sa Monakom, uz ocjenu da dobru osnovu za identifikaciju potencijalnih zajedničkih projekata predstavlja Sporazum između dvije privredne komore.

Premijeri Đukanović i Rože otvorili u Monaku Investicionu konferenciju „Crna Gora - investicije, projekti, mogućnosti“

13.03.2014

Predsjednici vlada Crne Gore i Monaka, Milo Đukanović i Mišel Rože otvorili su Investicionu konferenciju koja je pod nazivom „Crna Gora-investicije, projekti, mogućnosti“, održana na prestižnoj lokaciji u Jahting klubu Monaka i na kojoj je predstavljen investicioni ambijent i turistički potencijali Crne Gore, kao i realizovani i planirani projekti. Konferenciji su pisustvovali renomirani investitori iz domena turizma, nekretnina, bankarstva, finansija, energetike i građevinskog sektora i predstavnici političkog, kulturnog života i diplomatskog kora Monaka.

Premijer Đukanović na Briselskom bezbjednosnom forumu

22.03.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović, po dolasku u Brisel, sastao se sa američkim kongresmenom Majklom Tarnerom. Premijer Đukanović zahvalio je Tarneru na kontinuiranoj podršci Crnoj Gori i ukupnom angažmanu prilikom fomiranja crnogorske kokus

grupe koja promoviše i euro-atlantske ciljeve Crne Gore. Istovremeno, premijer je ukazao i na značaj pisma četrdeset kongresmena upućenog Stejt Dipartmentu, kojim se podržava članstvo Crne Gore u NATO. Iskazujući zadovoljstvo odnosima Crne Gore i američkog kongresa i ukupnim odnosima sa SAD, kongresmen Tarner je iskazao spremnost da se snažno založi za Crnu Goru, vrednujući njenu posvećenost članstvu u Alijansi.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao je, u okviru Briselskog bezbjednosnog foruma, na panelu „Uloga Evrope u strategiji SAD-a“. Na panelu se govorilo o značaju uloge SAD-a u procesu stabilizacije Zapadnog Balkana u periodu od devedesetih godina XX vijeka do danas, kao i o istorijskom značaju transatlantske veze između Evrope i SAD-a i potrebi njenog daljeg jačanja, u susret savremenim izazovima sa kojima se suočava svijet.

Učešće na panelu bila je prilika da premijer Đukanović brojnim učesnicima Briselskog foruma predstavi i rezultate koje Crna Gora ostvaruje u procesu evropskih i evroatlantskih integracija, regionalnoj saradnji i aktuelnim prilikama u regionu, u kontekstu integracionih procesa. Predsjednik Vlade govorio je i o značaju afirmacije evropske i evroatlantske zajednice na Balkanu, kao i afirmaciji regionalne saradnje.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović započeo posjetu Luksemburgu susretom sa crnogorskom dijasporom

23.03.2014

Premijer Đukanović je na sastanku sa iseljenicima u Luksemburgu, gdje živi jedna od najbrojnih zajednica iseljenika iz naše zemlje, iskazao zadovoljstvo zbog prilike da se sretne sa njima i zahvalio im na doprinosu afirmaciji Crne Gore. Predsjednik Vlade je ocijenio da crnogorski iseljenici, svojim uzornim ponašanjem i radom, kao i dobrom integracijom, predstavljaju temelj dobrih međudržavnih odnosa Crne Gore i Luksemburga.

Premijeri Đukanović i Betel ocijenili: Crna Gora i Luksemburg – odnosi za primjer

24.03.2014

Crna Gora i Luksemburg imaju izuzetno dobre odnose koji se dodatno mogu snažiti daljom ekonomskom saradnjom i saradnjom u oblasti integracija, saopšteno je tokom susreta predsjednika Vlade Crne Gore Mila Đukanovića i predsjednika Vlade Velikog Vojvodstva Luksemburg Gzavijea Betela, na čiji poziv premijer Đukanović boravi u zvaničnoj posjeti toj zemlji.

Premijer Đukanović je zahvalio svom kolegi na podršci koju ta zemlja pruža Crnoj Gori, putem značajne razvojne pomoći u prethodnom periodu, kao i sveukupne podrške integracionim procesima Crne Gore. „Upravo će ta vrsta ekspertске podrške u procesu pridruženja Crne Gore Evropskoj uniji biti značajna za nas“, kazao je premijer Đukanović.

Premijer Đukanović u Luksemburgu imao susrete sa velikim vojvodom Anrijem, predsjednikom Parlamenta Bartolomeom i spoljno-političkim odborom Parlamenta

24.03.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović susreo se, tokom zvanične posjete Luksemburgu, sa velikim vojvodom Anrijem i predsjednikom Parlamenta Marsom di Bartolomeom, a imao je susret i sa spoljno - političkim odborom Parlamenta.

„Crna Gora je stabilna balkanska država, koja ima jasnu projekciju ekonomskog i demokratskog razvoja u evropskim i evroatlantskim okvirima“, kazao je Predsjednik Vlade u razgovoru sa predsjednikom Parlamenta Marsom di Bartolomeom. Predsjednik Parlamenta Mars di Bartolomeo je istakao da „Luksemburg i Crna Gora imaju mnoge zajedničke karakteristike i zajedničke stavove o važnim pitanjima. Jedno od njih je i multikulturalizam, po kojem su naše zemlje prepoznatljive“, zaključio je on.

Sagovornici su iskazali zadovoljstvo zbog uloge koju imaju crnogorski državljani koji rade u Luksemburgu, u gradnji prijateljskih odnosa između Crne Gore i Luksemburga.

Posjetu Velikom Vojvodstvu Luksemburg predsjednik Vlade Milo

Predsjednik Vlade Milo Đukanović u sjedištu NATO-a sa generalnim sekretarom Andersom Fog Rasmusenom: Mjesto Crne Gore je u evroatlantskoj porodici

25.03.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović kazao je da Crna Gora odlučno i dinamično korača putem evropske i evroatlantske integracije i danas predvodi još neintegrisane zemlje Zapadnog Balkana na putu članstva u NATO i EU. On je iskazao uvjerenje da će Crna Gora rezultatima koje postiže zavrijediti pažnju NATO partnera i da će biti vrednovan pojedinačan učinak svake zemlje. Generalni sekretar NATO-a pohvalio je Crnu Goru u sprovođenju reformi i ukupnom napretku.

„Važno je nastaviti sa reformama i u tom procesu imate punu podršku Alijanse“. Napravili ste krupne korake u približavanju NATO-u, vaše mjesto je u evroatlantskoj porodici i mi smo odlučni da vam pomognemo da u nju uđete.“ - kazao je Rasmusen.

Đukanović završio je susretom sa velikim vojvodom Luksemburga Anrijem, sa kojim je razgovarao o izuzetno dobrim odnosima dvije države i uspješnom putu evropske integracije Crne Gore.

Predsjednik Vlade u State Departmentu: SAD će nastaviti da podržavaju Crnu Goru

08.04.2014

Predsjednik Vlade se zahvalio na kontinuiranoj i sadržajnoj podršci koju je Crna Gora imala i ima u svim fazama naših savremenih odnosa. Pri tome je posebno naglašen napredak u četiri ključne oblasti značajne za integraciju Crne Gore u NATO. Iskazano je očekivanje da će taj napredak biti vrednovan na predstojećem Samitu.

Zamjenik državnog sekretara Berns je ocijenio pozitivnim ostvarene rezultate Crne Gore i na unutrašnjem i na vanjskopolitičkom planu, iskazujući spremnost Sjedinjenih Američkih Država da u tim procesima nastavi da pruža punu podršku Crnoj Gori.

„Sjedinjene Američke Države cijene partnerski odnos sa Crnom Gorom“ - kazao je zamjenik američkog državnog sekretara Vilijam Berns potvrdivši opredjeljenje američke vlade za dalje produbljivanje saradnje na svim poljima.

Senator Mekejn: Članstvo Crne Gore u NATO - snaga koja bi doprinijela jačanju stabilnosti regiona

08.04.2014

Premijer Đukanović je zahvalio senatoru Mekejnu i Kongresu na podršci koju u kontinuitetu pružaju Crnoj Gori i upoznao domaćina sa nastavkom reformi koje Crna Gora sprovodi u svim fazama integracija u EU i NATO. U tom kontekstu, ukazao je i na potrebu daljeg podsticanja njihovog proširenja, u cilju ukupne stabilnosti i prosperiteta zemalja regiona.

Senator Mekejn je kazao da postoje dobri argumenti za napredak koji je Crna Gora ostvarila u procesu pridruženja NATO. „Članstvo Crne Gore u NATO je snaga koja bi doprinijela jačanju stabilnosti regiona, kazao je Mekejn.

Predsjednik Vlade u Bijeloj kući sa potpredsjednikom SAD Džozefom Bajdenom: Sjedinjene Američke Države apsolutno posvećene partnerstvu sa Crnom Gorom

09.04.2014

Iskazujući zadovoljstvo zbog posjete i trenutka u kojem se ona događa, premijer Đukanović je ukazao na dinamičan razvoj Crne Gore i na njen napredak u procesu integracija u EU i NATO. „Upravo su Sjedinjene Američke Države dale krupan doprinos tom napretku i Crnoj Gori i to u vremenu kada je Crna Gora čuvala međuetnički sklad, doprinosila miru i donosila važne odluke na demokratski način. Tako je i danas, kada je Crna Gora pred vratima NATO-a“ - kazao je predsjednik Vlade Crne Gore.

Potpredsjednik Bajden je ocijenio da su Crna Gora i Sjedinjene Američke Države i prijateljske države, i da su njihovi odnosi zasnovani na povjerenju i partnerstvu.

„Crna Gora je napravila izuzetan napredak i uspješno sprovodi reforme u procesu integracija“ - rekao je potpredsjednik Sjedinjenih Američkih Država. Pozitivnim je ocijenio napredak u četiri oblasti ključne za članstvo Crne Gore u NATO-u i potvrdio podršku Sjedinjenih Američkih Država našoj zemlji na tom putu. Ukazao je na napredak u reformama bezbjednosnog sektora, jačanju javne podrške članstvu, vladavini prava i potvrdio spremnost za podršku i u nastavku tog procesa.

Vašington: Predsjednik Vlade Milo Đukanović govorio na panelu u Atlantskom savjetu Predsjednik Vlade razgovarao sa članovima Kongresa: Odnosi odlični, podrška članstvu u NATO-u

09.04.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović okončao je posjetu Sjedinjenim Američkim Državama u srijedu sastancima sa članovima crnogorskog kokusa u oba doma Kongresa. Jedinstvena ocjena izrečena na tim sastancima je da su odnosi Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država na zavidnom nivou.

Članovi crnogorskog kokusa, sa kojima je premijer razgovarao u Vašingtonu u srijedu uveče, dali su snažnu podršku i preporuku za prijem Crne Gore u NATO. Članstvo Crne Gore u NATO-u nije samo interes Crne Gore već i regiona Zapadnog Balkana, ali i Sjedinjenih Američkih Država, ocijenili su članovi Kongresa iz naše kokus grupe.

Zajednički je ocijenjeno da je stabilnost Balkana jedan od preduslova za stabilnost cijele Evrope i dobru perspektivu transatlantskog partnerstva.

Varšava: Poljski premijer Đukanoviću - Crna Gora je simbol stabilnosti

13.05.2014

„Poljska snažno podržava Crnu Goru na njenom istrajnom putu ostvarivanja strateških ciljeva članstva u NATO i EU. Vi ste simbol stabilnosti, država koja je jasno iskazala svoje opredjeljenje i u potpunosti možete računati na podršku poljske u susret samitu NATO-a i ukupno na putu evropskih i evro-atlantskih integracija“ - kazao je premijer Republike Poljske Donald Tusk.

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović je ukazao na činjenicu da Crna Gora i Poljska dijele iste, evropske vrijednosti. Posebno je istakao značaj integracije kao puta za jačanje regionalne stabilnosti u odgovoru na izazove današnjice.

Premijeri su u tom kontekstu razmijenili mišljenja i o aktuelnim evropskim i regionalnim prilikama, saglasivši se da je budućnost našeg regiona u Evropi i NATO-u, te da je to put bez alternative.

Premijer Đukanović na Godišnjem političkom sastanku EBRD: Balkanu potrebne hrabre i radikalne reforme ali i pažnja EU i EBRD

14.05.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao tokom drugog dana posjete Republici Poljskoj, u radu Godišnjeg političkog sastanka Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) na poziv predsjednika te institucije Sume Čakrabartija. Premijer Crne Gore, koji je učestvovao u radu skupa kao jedini visoki zvaničnik neke od država Zapadnog Balkana, govorio je o ekonomskim i ukupnim dostignućima i iskustvima naše zemlje i ovog dijela Evrope.

Premijer Đukanović je istakao da je Vlada Crne Gore svjesna da je dalji napredak moguć jedino u stabilnom okruženju te da je stoga Crna Gora veoma posvećena regionalnoj saradnji i integraciji. „U svojoj dugoj istoriji nikad Balkan nije bio stabilniji i evropskiji nego što je danas“ - rekao je premijer Đukanović, ali je dodao da dalji napredak država Balkana ugrožavaju kako ekonomska kriza tako i problemi naslijeđeni iz devedesetih godina prošlog vijeka. Rekao je da vjeruje da Balkan može biti ekonomski najdinamičniji dio evropskog kontinenta, da mnogo toga možemo i moramo učiniti sami i da su za to potrebne „hrabre još radikalnije reforme“.

Sastanak Đukanović - Fico: Slovačka pouzdan partner za podršku ulaska CG u NATO

15.05.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se u u Bratislavi sa predsjednikom Vlade Slovačke Republike Robertom Ficom.

„Slovačka je država koja smatra i govori da je Crna Gora apsolutno spremna da postane članica NATO-a“ – kazao je na sastanku premijer Slovačke.

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović zahvalio je slovačkom kolegi po funkciji na pozivu u posjetu, kao i na ukupnoj podršci Slovačke Crnoj Gori u procesu integracija.

Dominantna tema razgovora bila je situacija na Zapadnom Balkanu i u tom kontekstu značaj integracionih procesa, za ukupnu stabilnost i prosperitet. Na sastanku je bilo riječi i o intenziviranju ekonomske saradnje, posebno u oblasti eneogetike.

Sastanak Đukanović - Sobotka: Crna Gora realan kandidat za ulazak u NATO

15.05.2014

Bratislava: Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao na Globalnom Forumu bezbjednosti (GLOBSEC)

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se u okviru bezbjednosnog foruma GLOBSEC sa predsjednikom Vlade Češke Republike Bohuslavom Sobotkom. Premijer Sobotka je ukazao je na konzistentnu poziciju Češke Republike, kada je riječ o podršci integraciji država Zapadnog Balkana u Evropsku uniju i NATO.

„Crna Gora je izuzetno ozbiljan i realan kandidat za članstvo u Sjevernoatlantskoj alijansi“ – kazao je premijer Sobotka.

Sagovornici su ocijenili da dobar politički dijalog treba obogatiti i snažnijom ekonomskom saradnjom u oblasti investicija i trgovine, za što, kako su ocijenili, postoji obostrani interes.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović primio nagradu Zlatni biatec: Veliko priznanje za Crnu Goru

16.05.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović primio je u u Bratislavi nagradu Zlatni biatec (Zlatý biatec) koju mu je dodijelilo Udruženje „Neformalni ekonomski forum – Ekonomski klub“ za, kako je navedeno u obrazloženju, „zasluge u kreiranju stabilne multietničke Crne Gore i za njegov lični doprinos širenju evropskih vrijednosti na Zapadnom Balkanu.“

Nagradu, koja se dodjeljuje od 1993. godine, do sada su dobili predsjednik Slovenije Milan Kučan (1994.), predsjednik Vlade Češke Republike Vaclav Klaus (1995.), predsjednik Evropske komisije Žak Santer (1996.), kancelar SR Njemačke Helmut Kol i predsjednik Poljske Aleksandar Kvaśnjewski (1997.), ekonomista Džefri Saks (1998.), predsjednici Ruske Federacije i Francuske Republike Vladimir Putin i Žak Širak (2001.), i drugi.

Zagreb: Predsjednik Vlade Milo Đukanović razgovarao sa predsjednikom Vlade Hrvatske Zoranom Milanovićem

02.06.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović, razgovarao je tokom zvanične posjete Republici Hrvatskoj, sa predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Zoranom Milanovićem, i sa predsjednikom Hrvatskog sabora Josipom Lekom.

Premijer Đukanović je iskazao zadovoljstvo kvalitetom međudržavnih odnosa i izrazio zahvalnost za podršku Crnoj Gori i razumijevanje integracionih procesa i potreba regiona.

Zajednički je konstatovano da su obje države snažno posvećene dobrosusjedskoj saradnji i regionalnim inicijativama, te du su upravo integracije pravi odgovor na aktuelne izazove.

Posjeta Premijera Đukanovića Hrvatskoj potvrđuje kontinuiteta prijateljskih i partnerskih odnosa dvije države i primjer da susjedi mogu rješavati sva pitanja dogovorom, saopšteno je tokom razgovora.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović završio je zvaničnu posjetu Hrvatskoj susretom sa predstavnicima Zajednice Crnogoraca u Zagrebu.

Premijer Đukanović je izrazio poštovanje za rad Zajednice i udruženja koja okupljaju Crnogorce, kao i za njihov individualni doprinos razvoju i napretku države u kojoj žive, naglasivši i njihov doprinos afirmaciji nacionalnog, državnog i kulturnog identiteta Crne Gore. Premijer je u razgovoru izrazio i zadovoljstvo unapređenjem odnosa Crne Gore i Hrvatske, u čemu važnu ulogu ima i crnogorska zajednica u Hrvatskoj.

Sarajevo: Susret predsjednika Vlade Mila Đukanovića sa predsjedavajućim Savjeta ministara BiH Vjekoslavom Bevandom

03.06.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović, razgovarao tokom zvanične posjete Bosni i Hercegovini, sa predsjedavajućim Savjeta ministara Vjekoslavom Bevandom, sa predsjednikom i članovima predsjedništva Bosne i Hercegovine - Bakirom Izetbegovićem, Nebojšom Radmanovićem i Željkom Komšićem.

Sagovornici su iskazali zadovoljstvo dinamikom političkog dijaloga i razvojem ukupnih bilateralnih odnosa Crne Gore i Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu, posebno je naglašen značaj parafiranja Sporazuma o granici, koji predstavlja dobru poruku iz regiona i stvara uslove za tješnju saradnju u narednom periodu. Ukazano je i na potrebu sanženja ekonomske saradnje i unapređenja saobraćajne infrastrukture između dvije države, kao i na regionalnu saradnju i inicijative koje će unaprijediti kvalitet života. Predsjednik i članovi predsjedništva BiH pozdravili su uspjeh Crne Gore u procesu integracija i zahvalili na podršci koju na tom putu imaju od naše države, iskazujući istovremeno i izuzetnu zahvalnost za solidarnost građana i Vlade Crne Gore u sanaciji posljedica poplava koje su pogodile Bosnu i Hercegovinu.

Tokom posjete Sarajevu, predsjednik Vlade Milo Đukanović razgovarao je i sa predstavnicima oba doma Parlamentarne skup-

štine BiH. Posvećenost dobrim bilateralnim vezama i regionalnoj saradnji bile su glavne teme razgovora u parlamentu. Konstatovano je da dvije države imaju primjernu saradnju koja se, utemeljena na tradicionalnim i prateljskim vrijednostima, dodatno nadgrađuje zajedničkim projektima od obostranog interesa. Kao prioritete oblasti saradnje navedeni su saobraćaj, infrastruktura i energetika.

Minhen: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić imao izlaganje na okruglom stolu na temu „Crna Gora na putu ka članstvu u EU: šanse i izazovi“

29.01.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić tokom zvanične posjete Minhenu imao je izlaganje na okruglom stolu na temu „Crna Gora na putu ka članstvu u EU: šanse i izazovi“ na poziv Društva za Jugoistočnu Evropu.

Prvog dana posjete potpredsjednik Lukšić je imao i susret sa istaknutim zvaničnicima Njemačke Privredne komore Minhena i Gornje Bavorske, predsjednikom, dr Eberhardom Sasseom i izvršnim direktorom Peterom Drisenom.

Tokom sastanaka istaknut je značaj obnavljanja nekada uspješne ekonomske saradnje u oblasti metalske industrije, kao i uspostavljanja saradnje u novim oblastima od ključnog značaja za razvoj Crne Gore posebno u oblasti turizma, poljoprivrede i energetike. Tokom posjete Njemačkoj potpredsjednik Vlade otvorio je generalni konzulat u Minhenu, čije djelovanje će prvenstveno biti promocija ekonomskih interesa Crne Gore radi obnavljanja ranije saradnje i uspostavljanja novih veza u cilju daljeg razvoja naših privrednih, trgovinskih, kulturnih veza, kao i pružanje pune konzularne zaštite i interesa naših iseljenika koji tamo žive. Istaknuti zvaničnici Njemačke Privredne komore Minhena i Gornje Bavar-

ske pozdravili su odluku o otvaranju Generalnog konzulata Crne Gore u Minhenu.

Drugog dana posjete, potpredsjednik Lukšić se susreo sa predsjednicom Parlamenta Bavorske Barbarom Stam i članovima odbora za saveznu državu i Evropu.

Predsjednica Parlamenta je izrazila zadovoljstvo posjetom i naglasila značaj otvaranja Generalnog konzulata Crne Gore u Minhenu, koji će doprinijeti jačanju ekonomskih odnosa Crne Gore i Bavorske.

Brisel: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao na radnoj večeri koju tradicionalno organizuje visoka predstavnica EU Ketrin Ešton

11.02.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Briselu na radnoj večeri Savjeta ministara vanjskih poslova EU sa ministrima vanjskih poslova država kandidata za članstvo u EU koju tradicionalno organizuje visoka predstavnica EU Ketrin Ešton. Susretu je prisustvovao i evropski komesar za proširenje Štefan File.

Ministri vanjskih poslova su tokom radne večere razgovarali o temama koje su bile predmet sastanka Savjeta, među kojima su najaktuelnije situacija u BiH, Ukrajini, Siriji, Egiptu, kao i generalno o državama istočnog partnerstva.

Visoka predstavnica EU Ketrin Ešton je pohvalila učešće i doprinos Crne Gore u zajedničkoj vanjskoj i bezbjednoj politici EU, te konstruktivan doprinos unapređenju i jačanju regionalne saradnje u kontekstu evropske integracije država Zapadnog Balkana.

Bukurešt: Rumunija će nastaviti aktivno snažno da podržava Crnu Goru na njenom putu ka EU i NATO

17.02.2014

„Rumunija će nastaviti aktivno i snažno da podržava Crnu Goru na njenom putu ka EU i NATO“, saopštio je u Bukureštu potpredsjednik Vlade i ministru vanjskih poslova Igoru Lukšiću ministar vanjskih poslova Rumunije Titus Korlăcean.

Korlăcean je kazao da je Crna Gora napravila značajan i vidljiv napredak u ispunjavanju obaveza na oba integraciona puta. „Na planu integracije u EU, vaš progres je potvrđen kroz otvaranje sedam pregovaračkih poglavlja, a posebno otvaranjem poglavlja 23 i 24 koja predstavljaju temelj ekonomskog i demokratskog razvoja svakog društva“ - kazao je Korlăcean. On je kazao da je uvjeren da će Crna Gora nastaviti istom posvećenošću da realizuje obaveze iz evroatlantske integracije, te najavio dalju podršku svoje države, posebno kroz ekspertsku podršku, transfer znanja i iskustava u cilju izgradnje kapaciteta i postizanja kompatibilnosti sa NATO standardima.

Ministri su potpisali Sporazume o saradnji u oblasti obrazovanja i Program saradnje u oblasti kulture kojima su, kako je ocijenio potpredsjednik Lukšić, otvaraju nove mogućnosti za građane obje države, posebno mlade, da, kroz razmjenu kreativnih ideja, iskustava i znanja, nastave da grade još čvršće veze između dva prijateljska naroda.

Tokom zvanične posjete Rumuniji, potpredsjednik Vlade Igor Lukšić sastao se u Bukureštu sa Gabrijelom Opreom, rumunskim zamjenikom premijera, Kristijanom Dumitreskuom, potpredsjednikom Senata, te Valerijuom Zgoneom, predsjednikom Zastupničkog doma, Mirceaom Dušaom, rumunskim ministrom odbrane. Svi sagovornici potpredsjednika Lukšića su se složili da je politički dijalog tradicionalno na zavidnom nivou, da treba raditi na unapređenju bilateralnih odnosa, te ocijenili da važan podsticaj predstavlja otvaranje prvog diplomatsko-konzularnog predstavništva Crne Gore u Rumuniji.

Bukurešt: Pohvaljen napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu sa EU

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Igor Lukšić učestvovao je na Neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEEC), koji se održao u Bukureštu, u okviru rumunskog predsjedavanja SEEC.

Visoki zvaničnici zemalja Jugoistočne Evrope razmijenili su mišljenja o evropskoj perspektivi regiona i nastavku procesa proširenja. Pohvaljen je napredak Crne Gore u procesu pregovaranja sa EU i otvaranje poglavlja 23 i 24.

Tokom posjete Bukureštu potpredsjednik Vlade Igor Lukšić otvorio je ambasadu Crne Gore.

Kosovo: Progres na evropskom i evroatlantskom putu Crne Gore predstavlja podstrek za napredak Kosova u ovim procesima

27.02.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Kosovo, na poziv ministra inostranih poslova Republike Kosovo Envera Hodžaja. Osim sa domaćinom, Lukšić se susreo sa predsjednikom Parlamenta Jakupom Krasnićijem i predsjednikom Vlade Hašimom Tačijem. Tokom sastanaka je ocijenjeno da progres na evropskom i evroatlantskom putu Crne Gore predstavlja podstrek za napredak Kosova u ovim procesima i da dvije države kroz međusobnu podršku osnažuju međusobne kapacitete u svim segmentima.

„Crna Gora i Kosovo nemaju otvorenih pitanja, najbolji su primjer konstruktivnih susjedskih i dobrih bilateralnih odnosa” - ocijenila su dva ministra tokom susreta u Prištini. Ministri su ocijenili i da odlične odnose u narednom periodu treba pretočiti u konkretne aktivnosti i projekte od interesa za kvalitet života građana dvije države, prije svega, kroz finalizaciju jednog broja bilateralnih sporazuma, ulaganjem u infrastrukturu i projekte usmjerene na jačanje ekonomske saradnje. Ministar Hodžaj je još jednom istakao da se kosovska Vlada zalaže

za punu integraciju, zaštitu i promociju prava svih manjinskih zajednica na Kosovu, te potvrdio spremnost kosovske Vlade da se pozitivno riješi pitanje ustavnog priznanja crnogorske manjine u najskorije vrijeme, kada unutrašnje političke dinamike na Kosovu to dozvole, ocjenjujući da će posebno podržati zapošljavanje pripadnika crnogorske zajednice u javnim institucijama i preduzećima što će predstavljati značajan podsticaj njihovoj trajnoj, socijalnoj i ekonomskoj, integraciji u kosovsko društvo.

Šefovi diplomatija potpisali su Memorandum o saradnji dvije vlade u procesu evropskih integracija, koji pruža osnovu za saradnju dvije države na polju evropske integracije.

Tokom zvanične posjete, osim sa domaćinom, ministrom vanjskih poslova, potpredsjednik Lukšić je razgovarao i sa visokim državnim zvaničnicima Republike Kosovo.

Potpredsjednik Vlade sastao se i sa predsjednikom Vlade Hašimom Tačijem, sa kojim je razgovarao o daljem evropskom putu dvije države, te produbljivanju saradnje u oblasti ekonomije.

Ženeva: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao na Segmentu na visokom nivou 25. sesije Savjeta UN za ljudska prava

03.03.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, Igor Lukšić, učestvovao je na Segmentu na visokom nivou 25. sesije Savjeta UN za ljudska prava. Segment je otpočeo izlaganjem generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, Ban Ki Muna, Visoke komesarke za ljudska prava, Navi Pilaj, i predsjedavajućeg Savjeta za ljudska prava, Bodlera Ndong Ele.

Izlaganje potpredsjednika Lukšića bilo je prilika za predstavljanje os-

nova nacionalne politike zaštite ljudskih prava u Crnoj Gori, kao i aktivnosti i prioriteta Crne Gore u toku prve godine članstva u Savjetu za ljudska prava. Šef crnogorske diplomatije u svom obraćanju osvrnuo se i na kontinuirana ozbiljna narušavanja ljudskih prava u pojedinim djelovima svijeta, i ukazao na neophodnost odgovornog pristupa međunarodne zajednice, naročito kroz rezolucije Savjeta bezbjednosti i Savjeta UN za ljudska prava, rješavanju ovog problema.

Potpredsjednik Lukšić otvorio konzulat Crne Gore u Iskenderunu

15.03.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Igor Lukšić posjetio je Republiku Tursku i tom prilikom otvorio Konzulat Crne Gore u Iskenderunu, sa počasnim konzulom Šerifom Tosjalijem na čelu, i konzularnom nadležnošću za region Hataj, odnosno za opštine Hataj, Osmaniye, Adana i Mersin.

Potpredsjednik Lukšić je na ceremoniji otvaranja Konzulata Crne Gore u Iskenderunu istakao da je ovo treći konzulat sa počasnim konzulom na čelu koji Crna Gora otvara u Republici Turskoj, što je najbolji pokazatelj značaja koji Crna Gora pridaje učvršćivanju saradnje i prijateljskih veza sa Turskom.

Lukšić je izrazio očekivanje da će Konzulat u Iskenderunu biti kanal komunikacije sa mnogobrojnom crnogorskom iseljeničkom zajednicom u Turskoj, te da će imati posredničku ulogu u snaženju veza naših iseljenika sa matičnom državom i podsticanju očuvanja i promocije crnogorske kulture, tradicije i jezika u Turskoj.

Brisel: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić na sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica i partnerskih zemalja kontributora ISAF Misije u Avganistanu

02.04.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Briselu na sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica i partnerskih zemalja kontributora ISAF Misije u Avganistanu, kojim je predsjedavao generalni sekretar NATO Anders Fog Rasmussen.

Potpredsjednik Lukšić je u svom izlaganju ponovio posvećenost Crne Gore jačanju stabilnosti i bezbjednosti Avganistana, gdje se u okviru misije ISAF nalazi 9. crnogorski kontigent. On je istakao da je

Crna Gora opredijeljena da doprinese Misiji NATO u Avganistanu u aktivnostima savjetovanja i obuke i nakon 2014. godine, bilateralno i u okviru Jadranske povelje.

Potpredsjednik Lukšić je, takođe, imao kraći bilateralni susret sa ministrom vanjskih poslova Danske Martinom Lidegardom, kojom prilikom je naglašena podrška Danske evropskoj i evroatlantskoj integraciji Crne Gore. Ministar Lidegard je istakao da njegova zemlja podržava proces proširenja EU i NATO i interesovao se za napredak Crne Gore u ispunjavanju obaveza za članstvo. Razmijenjena su mišljenja i o potencijalima za jačanje sveukupnih bilateralnih odnosa Crne Gore i Danske.

Berlin: Podrška Njemačke daljem napretku naše zemlje u EU i NATO integracijama

03.04.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u posjeti Berlinu, gdje se susreo sa saveznim ministrom vanjskih poslova Njemačke Frankom-Valterom Štajnmajerom. Pozdravljen je dosadašnji progres Crne Gore u procesu evropskih i evroatlantskih integracija i ponovljena podrška Njemačke daljem napretku naše zemlje u EU i NATO integracijama. U tom kontekstu, ocijenjeno je da integracije u EU i NATO predstavljaju komplementarne i kompatibilne procese koji podrazumijevaju ispunjavanja definisanih uslova i usvajanje standarda koji će dugoročno doprinijeti sveukupnoj modernizaciji i reformi crnogorskog društva i njegovih institucija. Potpredsjednik Lukšić je, u tom kontekstu, posebno istakao efekte i kvalitet novog pristupa u pregovorima, uz jasno apostrofiranje ostvarenih rezultata i izazova kojih je još pred nama.

Rim: Crna Gora može da računa na podršku Vlade Italije u nastavku njenog evroatlantskog puta

15.04.2014

„Crna Gora i njeni građani mogu da računaju na podršku Vlade Italije u nastavku njenog evroatlantskog puta“ - kazala je ministarka vanjskih poslova Federika Moggerini potpredsjedniku Vlade i ministru vanjskih poslova i evropskih integracija Igoru Lukšiću u Rimu, tokom njegove radne posjete Italiji.

Moggerini je kazala da je integracija Crne Gore u NATO prioritet i da je Italija uz Crnu Goru po tom važnom pitanju. Ona je istakla da Crna Gora ima punu podršku Italije i na evropskom putu i da će tokom predsjedavanja EU Italija afirmisati politiku proširenja i ohrabriti proces evropskih integracija i saradnju sa Zapadnim Balkanom, u kojem Crna Gora ima veoma značajnu ulogu. U tom smislu, istakla je važnost napretka na oba integraciona puta u nastupajućem periodu. Moggerini je takođe ocijenila da dvije države baštine tradicionalno odlične bilateralne odnose, posebno u oblasti ekonomije, te da postoji potencijal za unapređenje saradnje u raznim oblastima. Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na kontinuiranoj podršci i pomoći Italije Crnoj Gori na njenom evropskom i evroatlantskom putu i istakao da italijansko predsjedavanje EU treba iskoristiti za ubrzavanje procesa evropskih integracija i jačanje mehanizama regionalne saradnje, posebno u ekonomiji, u cilju ubrzanja ekonomskog rasta i veće konkurentnosti.

Toronto: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić u posjeti Kanadi

09.04.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić tokom prve bilateralne posjete Kanadi imao je izlaganje u Atlantskom savjetu Kanade i susret sa predstavnicima crnogorske dijaspe.

Potpredsjednik Lukšić tokom izlaganja u Atlantskom savjetu Kanade, osvrnuo se na istoriju Crne Gore kao nezavisne države, kao i njenim prioritetima i napretku u procesima evropskih i evroatlantskih integracija. U nastavku prve zvanične posjete Kanadi, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić susreo se u Otavi sa ministrom vanjskih poslova Kanade Džonom Berdom.

„Crna Gora može da računa na podršku Kanade u nastavku njenog evroatlantskog puta u skladu sa definisanim kriterijumima“ - kazao je ministar vanjskih poslova Kanade Džon Berd. On je istakao jasnu podršku Kanade politici otvorenih vrata NATO-a i aspiracijama Crne Gore ka punopravnom članstvu. Berd je ukazao na važan doprinos Crne Gore regionalnoj i globalnoj bezbjednosti i politici saveznika na sastanku na kojem bilo riječi i o drugim pitanjima vezano za evroatlantsku integraciju, kao i aktuelnim bezbjednosnim izazovima.

Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na kontinuiranoj podršci Kanade Crnoj Gori u pogledu integracija u NATO i informisao o reformskim procesima u okviru oba integraciona procesa. „Iako je Crna Gora na svom evropskom i evroatlantskom putu postavila ambiciozne ciljeve, činjenica da je u kratkom roku ostvarila ozbiljan napredak i značajne rezultate govori o punoj posvećenosti i predanosti ovom cilju“ - kazao je potpredsjednik Lukšić.

Ban Ki Mun: Impresioniranost napretkom koji je Crna Gora ostvarila

29.04.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Igor Lukšić koji boravi u trodnevnoj posjeti Sjedinjenim Američkim Državama, u nastavku posjete sjedištu Ujedinjenih nacija susreo se sa najvišim zvaničnicima Svjetske organizacije, generalnim sekretarom Ban Ki Munom i predsjedavajućim Generalne skupštine Džonom Ešom. Tokom susreta sa generalnim sekretarom UN-a obostrano je izraženo zadovoljstvo dinamičnom i svestranom saradnjom i odnosima Crne Gore i UN-a, potvrđenih i tokom nedavne posjete zamjenika generalnog sekretara UN-a Jana Eliasona Podgorici prilikom otvaranja Eko-zgrade. Generalni sekretar Ban Ki Mun je prenio duboku impresioniranost sveukupnim napretkom koji je Crna Gora ostvarila posljednjih godina. Takođe, odao je priznanje za konstruktivnu ulogu i doprinos Crne Gore očuvanju i unapređenju stabilnosti na regionalnom i međunarodnom planu. Crnogorski šef diplomatije ukazao je na posvećenost Crne Gore ciljevima UN-a i načelima Povelje i spremnost da kroz članstvo u tijelima UN-a i učesće u mirovnim misijama u kontinuitetu pruža aktivan doprinos ostvarenju globalne agende.

Vašington: Ostvarene reforme preporučuju Crnu Goru za konačnu fazu integracije u NATO

30.04.2014

U okviru radne posjete SAD, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na konferenciji Atlantskog savjeta „Cjelovita i slobodna Evropa“ koja se 29. i 30. aprila održala u Vašingtonu povodom obilježavanja značajnih jubileja za Evropu i NATO. Prvog dana konferencije, tokom izlaganja na panelu „Konsolidacija juga Evrope“, potpredsjednik Lukšić je podvukao progres koji je Crna Gora ostvarila u četiri ključne oblasti u okviru evroatlantskih integracija - vladavina prava, reforma vojnog i bezbjednosnog sektora i jačanje javne podrške za članstvo u NATO.

Bajden: Vrata NATO ostaju fundamentalno otvorena

01.05.2014

Tokom drugog dana konferencije „Ka slobodnoj i cjelovitoj Evropi“ koju je u Vašingtonu organizovao Atlantski savjet SAD-a, potpredsjednik Lukšić je, zajedno sa ostalim visokim zvaničnicima, imao kraći susret sa potpredsjednikom SAD-a Džozefom Bajdenom koji je govorio na zatvaranju dvodnevnog skupa. Potpredsjednik Bajden je u svom obraćanju naglasio da vrata NATO-a ostaju fundamentalno otvorena i da je NATO danas relevantniji nego ikada. SAD će ostati posvećene projektu cjelovite i ujedinjene Evrope i transatlantskoj zajednici u kojoj ima mjesta za sve zemlje koje dijele njene vrijednosti. Tokom susreta koji je za prisutne ministre organizovan sa potpredsjednikom Bajdenom, potpredsjednik Lukšić je iskoristio priliku da podsjeti na nedavnu posjetu premijera Đukanovica Vašingtonu i snažne poruke upućene o značaju članstva u NATO za Crnu Goru i ponovio uvjerenje da ostvareni napredak kvalifikuje Crnu Goru za sledeću članicu NATO-a.

Abu Dabi: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić u posjeti Ujedinjenim Arapskim Emiratima

04.05.2014

Tokom posjete Ujedinjenim Arapskim Emiratima (UAE), potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na konferenciji „Uspon Abu Dabija“, koja se održava na ministarskom nivou pod prokroviteljstvom Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija i Ujedinjenih Arapskih Emirata na temu klimatskih promjena.

Tokom posjete UAE, ministar Lukšić se sastao sa ministrom vanjskih poslova UAE šeirom Abdulahom Bin Zajedom Al Nahjanom, što predstavlja dodatni impuls dinamiziranju ukupnih odnosa između dvije prijateljske zemlje, sa fokusom na intenziviranje ekonomske saradnje u narednom periodu. Ministar UAE obavijestio je crnogorskog kolegu da je Abu Dabi razvojni fond dodatno poboljšao uslove za ranije dogovoreni kredit za podršku poljoprivredi, što je dogovoreno tokom zvanične posjete Podgorici. Ministri su postigli dogovor oko dalje liberalizacije viznog režima koja će olakšati komunikaciju i saradnju poslovne zajednice.

Takođe, ministar Lukšić je imao sastanak u Federaciji privrednih i industrijskih komora UAE. Ministar je ocijenio da ohrabruje odluka Federacije da otvori predstavništvo u Crnoj Gori koje bi imalo regionalni karakter, a što je uslijedilo nakon što je privredna delegacija imala priliku da se upozna sa potencijalima za saradnju tokom posjete u martu ove godine.

Solun: Potvrđena jednoglasna posvećenost EU evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana

08.05.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na ministarskoj konferenciji EU - Zapadni Balkan, koja je organizovana u okviru grčkog predsjedavanja Savjetom u Solunu. Na konferenciji su učestvovali Komesar za proširenje Štefan File, ministri vanjskih i evropskih poslova država-članica i država Zapadnog Balkana, kao i visoki zvaničnici iz EEAS i Evropske komisije. Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Grčke Evangelos Venizelos je predsjedavao skupom, koji je obuhvatao dvije sesije.

Tokom prve sesije, potvrđena je jednoglasna posvećenost EU

evropskoj perspektivi regiona Zapadnog Balkana, u skladu sa dokumentima sa solunskog samita EU-Zapadni Balkan iz 2003. Obilježavajući deset godina od najvećeg proširenja EU i sa tri nove članice koje su pristupile nakon 2004., učesnici iz zemalja EU su ponovili svoju posvećenost agendi proširenja na cijeli region, u okviru procesa pristupanja i Stabilizacije i pridruživanja na bazi kopenhaskih kriterijuma, obnovljenog konsensusa o proširenju iz 2006. i relevantnim zaključcima Evropskog savjeta i Savjeta ministara. Učesnici su podvukli da je proširenje jedna od najuspješnijih politika EU. Učesnici iz zemalja Zapadnog Balkana su iskazali posvećenost sprovođenju svih neophodnih napora s ciljem ubravanja domaćih reformskih procesa povezanih sa pristupanjem EU.

Druga sesija ministarske konferencije se fokusirala na pitanja saobraćaja i energetske povezanosti EU i Zapadnog Balkana, kao i u okviru samog regiona. Učesnici su razmijenili mišljenja o mogućnostima da se iskoristi momentum određenih dostignuća u sektorima energetike i saobraćaja, uključujući budućnost Energetske zajednice i postizanja sporazuma o Ugovoru o saobraćajnoj zajednici. Komisija je u ovom smislu potvrdila svoju namjeru da koristi čak do 1 milijardu EUR iz novog instrumenta IPA za infrastrukturne investicije u šest zemalja korisnica IPA fondova na Zapadnom Balkanu u programskom periodu 2014-2020. Kombinovano sa sredstvima finansijskih institucija, EU fondovi imaju za cilj da privuku privatni kapital koji bi mogao obezbijediti barem deset milijardi investicija na Zapadnom Balkanu, koji će targetirati ključne prioritete zemalja korisnica.

Beč: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na Zapadno-balkanskoj konferenciji i sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica Centralno-evropske inicijative

03.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na Zapadno-balkanskoj konferenciji posvećenoj Evropskoj uniji, procesu proširenja i evropskim integracijama zemalja Zapadnog Balkana koja se održava u Beču. Na konferenciji su učestvovali predstavnici 12 država, ministri država Zapadnog Balkana i komesar za proširenje EU, Štefan File.

Tokom sastanka jednoglasno je istaknut značaj evropske integracije za razvoj cjelokupnog regiona. U tom kontekstu, evropski komesar za proširenje Štefan File kazao je da je integracija Zapadnog Balkana ključna za EU. Takođe, zaključeno je da su oblasti energetike, energetske efikasnosti, sigurnosti i izgradnje infrastrukture ključne za dalji razvoj i povezivanje zemalja Zapadnog Balkana.

Lukšić u Izraelu: Prioritet jačanje ekonomske saradnje

09.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Izraelu, gdje je u okviru prvog dana posjete razgovarao sa domaćinom, ministrom vanjskih poslova, Avigdorom Libermanom.

Liberman je iskazao zadovoljstvo povodom razvoja odnosa dvije države i ponovio podršku Izraela strateškim spoljopolitičkim ciljevima naše zemlje.

Tokom sastanka je ocijenjeno da su mogućnosti za dalje unapređenje međudržavnih veza brojne i raznovrsne, te da je potrebno posvećeno raditi na utvrđivanju zajedničkih smjernica i mehanizama za njihovo dalje jačanje.

U razgovorima je istaknuto da obje strane ostaju otvorene za saradnju na svim poljima, uz ocjenu da u fokusu zajedničkih napora treba da bude unapređenje ekonomske saradnje. Na toj liniji, bilo je riječi o mogućnostima konkretnih projekata u oblastima energetike, poljoprivrede i turizma. Ministar Lukšić se sastao i sa ministrom turizma Uzi Landauom. U razgovoru je istaknut obostrani interes za unapređenje veza u ovoj oblasti.

London: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić na Globalnom samitu o okončanju seksualnog nasilja u konfliktima

13.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na Globalnom samitu o okončanju seksualnog nasilja u konfliktima u Londonu, organizovanom u okviru inicijative sekretara za vanjsku politiku Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske Vilijema Hejga za okončanje seksualnog nasilja u sukobima. Na Samitu je učestvovao veliki broj ministara vanjskih poslova zemalja potpisnica Deklaracije o okončanju seksualnog nasilja u oružanim sukobima, a uvodno izlaganje je imala i visoka predstavnica EU za vanjsku i bezbjednosnu politiku Ketrin Ešton.

Lukšić-Joksimović: Srbija vidi Crnu Goru kao značajnog regionalnog partnera na putu evropske integracije

17.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić se tokom prvog dana posjete Srbiji sastao sa ministarkom bez portfelja zaduženom za evropske integracije Republike Srbije Jadrankom Joksimović.

„Crna Gora i Srbija imaju odlične bilateralne odnose koji se u kontinuitetu razvijaju unapređujući“, ocijenili su potpredsjednik Lukšić i ministarka Joksimović.

Joksimović je zahvalila na podršci koju Crna Gora pruža Srbiji u pregovaračkom procesu i istakla da Srbija vidi Crnu Goru kao značajnog regionalnog partnera na putu evropske integracije. Ona je ocijenila da su razmjena iskustava i saradnja pregovaračkih struktura posebno važni za dalji integracioni put Srbije.

Tokom razgovora bilo je riječi i o modalitetima buduće saradnje u oblasti evropske integracije.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić, tokom zvanične posjete Republici Srbiji, susreo se u Beogradu sa potpredsjednikom Vlade i ministrom spoljnih poslova Republike Srbije Ivicom Dačićem. Potpredsjednici su potpisali Sporazum o saradnji dvije Diplomatske akademije.

Tokom zvanične posjete Srbiji potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić drugog dana susreo se sa predsjednikom Vlade Srbije Aleksandrom Vučićem i sa predsjednicom Narodne Skupštine Srbije Majom Gojković.

Crna Gora uspješno okončala četvrti ciklus MAP

18.06.2014

Sastanak Crne Gore sa Sjeverno-atlantskim savjetom (NAC) na kojem je predstavljen učinak u okviru četvrtog ciklusa Akcionog plana za članstvo (MAP), održan je u sjedištu NATO-a u Briselu. Delegaciju Crne Gore predvodili su potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministarka odbrane Milica Pejanović-Đurišić.

Potpredsjednik Lukšić i ministarka Pejanović-Đurišić govorili su o aktivnostima koje je Crna Gora sprovela u okviru ovog MAP ciklusa i ponovili da ostaje u potpunosti posvećena ispunjavanju uslova za članstvo u Alijansi.

Na sastanku kojim je predsjedavao generalni sekretar NATO Anders Fog Rasmussen, NATO članice su pohvalile napredak učinjen tokom protekle godine, ocjenjujući da su postignuti vidljivi rezultati u četiri ključne oblasti. Pozdravili su posvećenost i ozbiljnost sa kojom Crna Gora pristupa preuzetim zadacima i izrazili očekivanje da će nastaviti sa ispunjavanjem preostalih obaveza u cilju daljeg približavanja Alijansi u ovoj, ključnoj, fazi integracije u evroatlantsku strukturu.

Potpredsjednik Lukšić učestvovao na Ministarskom sastanku Procesa saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP)

20.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na Ministarskom sastanku Procesa saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP), koji se održao u Bukureštu, u okviru rumunskog predsjedavanja Procesom saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP).

Na sastanku su učestvovali ministri vanjskih poslova Albanije, Bugarske, Srbije, Rumunije i Moldavije, zamjenici ministara vanjskih poslova BiH, Hrvatske i Grčke, državni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova Slovenije i ministar za regionalni razvoj Turske. U svojstvu

specijalnih gostiju učestvovali su ministar vanjskih poslova Kosova, predstavnici EK, NATO, generalni sekretar RCC i predstavnici međunarodnih organizacija.

U fokusu sastanka bila su aktuelna kretanja u regionu i uloga SEECP u jačanju regionalne saradnje i procesu evropskih integracija. Učesnici skupa istakli su važnost evropske perspektive zemalja regiona i nastavka procesa proširenja i u tom kontekstu pohvalili napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu i otvaranje pristupnih pregovora sa Srbijom.

Luksemburg: Na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Crne Gore EU otvorena tri nova poglavlja

24.06.2014

Četvrti sastanak Međuvladine konferencije sa Crnom Gorom na ministarskom nivou održan je u Luksemburgu sa ciljem otvaranja pregovora u poglavljima 4 – Slobodno kretanje kapitala, 31 – Zajednička spoljna, bezbjednosna i odbrambena politika, i 32 – Finansijski nadzor. Dodatno, konferencija je na ministarskom nivou potvrdila otvaranje Poglavlja 7 – Pravo intelektualne svojine i 10 – Informaciono društvo i mediji, koja su bila razmatrana na pristupnoj konferenciji na nivou pomoćnika ministara koji je bio održan u Briselu 31. marta 2014.

Delegaciju EU predvodio je Evangelos Venizelos, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Grčke. Crnogorsku delegaciju predvodio je potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić. Evropsku komisiju predstavljao je Štefan File, komesar za proširenje i politiku susjedstva.

Berlin: Pozdravljen progres Crne Gore u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija

23.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u kraćoj radnoj posjeti Berlinu tokom koje je razgovarao sa savjetnikom kancelara za spoljnu i bezbjednosnu politiku Kristofom Hojzgenom i državnim ministrom za Evropu u Ministarstvu vanjskih poslova Mihaelom Rotom.

Tokom susreta sa Hojzgenom, pozdravljen je progres Crne Gore u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija i razmijenjena mišljenja u susret NATO samitu u septembru. On je odao priznanje za dosadašnje rezultate koje je Crna Gora ostvarila u evroatlantskim integracijama i ohrabrio nastavak reformskih napora.

Na sastanku sa državnim ministrom u Saveznom ministarstvu vanjskih poslova Mihaelom Rotom akcenat je bio na pregovaračkom procesu Crne Gore sa EU, sa fokusom na dosadašnji bilans rezultata kao i dinamiku aktivnosti u narednom periodu, prvenstveno u svijetlu predstojeće Međuvladine konferencije u Luksemburgu. Rot je posebno pozdravio jasno pozicioniranje Crne Gore u odnosu na aktuelnu ukrajinsku krizu i posvećenost naše zemlje zajedničkim vrijednostima EU. Takođe je ukazao na kompatibilnost procesa približavanja NATO i EU, odao priznanje za ostvareni progres Crne Gore i ocijenio da njena konstruktivna uloga može biti primjer u pristupnim pregovorima.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova Alijanse sa ne-NATO kontibutorima u ISAF misiji

25.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova Alijanse sa ne-NATO kontibutorima u ISAF misiji.

Na sastanku, kojim je predsjedavao generalni sekretar NATO Anders Fog Rasmussen, pohvaljen je sveukupni napredak u Avganistanu i ponovljena posvećenost NATO njegovom dugoročnom razvoju i stabilnosti. Ministri su pozdravili uspješno održan drugi krug predsjedničkih izbora i ukazali na važnost okončanja neophodnih

internih procedura za početak nove misije NATO nakon 2014. godine koja će biti fokusirana na savjetovanje i obuku i neće uključivati borbena dejstva.

Potpredsjednik Lukšić je u svom izlaganju istakao opredijeljenost Crne Gore jačanju stabilnosti Avganistana i informisao o priprema desetog kontigenta crnogorske vojske koji će biti upućen u ISAF misiju. On je ponovio posvećenost Crne Gore učešću u misiji obuke i savjetovanja NATO u Avganistanu nakon 2014. godine.

Otvoren počasni konzulat Crne Gore u Hamburgu

26.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić otvorio je Počasni konzulat Crne Gore u Hamburgu.

Potpredsjednik Lukšić je u svom obraćanju izrazio uvjerenje da će Konzulat, uz podršku Ambasade u Berlinu, dodatno unaprijediti uzajamne veze i odnose, u prvom redu ekonomske i kulturne, ali i doprinijeti međusobnom približavanju i upoznavanju. Lukšić je ukazao na brojne potencijale koje Crna Gora ima u oblasti turizma, obnovljive energije, poljoprivrede, ali i mnogih drugih. Siguran sam da će aktivnosti Počasnog konzulata biti usmjerene ka promociji Crne Gore i dodatno privući turiste i poslovne ljude da posjete našu zemlju, kazao je Lukšić.

Crnogorska delegacija u posjeti SAD

16.04.2014

Crnogorska delegacija posjetila je Agenciju za suzbijanje droga (DEA) i Federalni biro za istrage (FBI) u Ministarstvu pravde SAD. Delegacija se upoznala sa organizacijom i načinom rada DEA, kao i funkcionisanjem pojedinih odsjeka u okviru Agencije kao sto su Odsjek za specijalne operacije, El Paso obavještajni centar (EPIC), Odsjek za finansijske operacije i dr. Posjete su bile prilika da sagovornici razmijene iskustva u oblasti primjene mjera tajnog nadzora, postupanja u predmetima transnacionalnog organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou, kao i primjene instituta oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom.

Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković, ministar unutrašnjih poslova Raško Konjević i direktor Uprave policije Slavko Stojanović susreli su se sa direktorkom DEA Misel Lionhart i zamjenikom direktora FBI Markom Djulijanom.

Potpredsjednik Marković sastao se sa Brusom Svortsom, pomoćnikom vrhovnog državnog tužioca i Dejvidom Harlovom, zamjenikom direktora Maršal službe u Ministarstvu pravde.

Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković informisao je sagovornike o napretku koji je Crna Gora ostvarila na putu ka članstvu u EU i NATO, kao i o reformama u pravosuđu, sektoru bezbjednosti i u oblasti poštovanja i zaštite ljudskih prava.

Berlin: Crna Gora na dobrom putu u oblasti jačanja vladavine prava i borbe protiv organizovanog kriminala

10.06.2014

„Crna Gora je na dobrom putu kada je riječ o ključnim reformama u oblasti jačanja vladavine prava i borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, koji će je preporučiti punopravnom članstvu u Evropskoj uniji i Savezna Republika Njemačka nastaviće da podržava evropski put Crne Gore“ - saopštio je ministar pravde i zaštite potrošača SR Njemačke Hajko Mas u razgovoru sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde Duškom Markovićem, održanim u Berlinu.

Nakon susreta, dva ministra potpisali su zajedničku izjavu o pravnoj saradnji između ministarstava pravde dvije zemlje i saglasili se da je ovakav dokument osnova za definisanje, a potom i realizaciju konkretnih zajedničkih projekata, kako na bilateralnom planu, tako i u kontekstu izazova sa kojima se Crna Gora suočava u ključnim pregovaračkim poglavljima.

Tokom posjete Njemačkoj, potpredsjednik Duško Marković susreo se sa savjetnikom kancelarke Merkel za evropske poslove Nikolasom Mejerom Landrutom.

Zagreb: Međudržavni odnosi Crne Gore i Hrvatske osnaženi uspješnom pravosudnom saradnjom

16.06.2014

Izuzetni međudržavni odnosi Crne Gore i Hrvatske dodatno su osnaženi uspješnom pravosudnom saradnjom koja će biti označena skorim potpisivanjem Memoradnuna o saradnji Ministarstva pravde Crne Gore i Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske. Ovim Memorandumom razradiće se modeli direktne međusobne podrške na daljem jačanju pravosuđa, u okviru šire agende evropskih integracija Crne Gore, saglasili su se potpredsjednik Vlade i ministar pravde Crne Gore Duško Marković i ministar pravde Hrvatske Orsat Miljenić na sastanku održanom u Zagrebu.

Potpredsjednik Marković je zahvalio svom kolegi na sve aktivnijoj ulozi Republike Hrvatske u regionu Zapadnog Balkana i prije svega na kontinuiranoj razmjeni iskustva iz evrointegracionog pregovaračkog procesa Hrvatske, naročito u oblasti reforme pravosuđa, što je „zbog uspješnosti hrvatske pravosudne reforme, ali i suštinske bliskosti pravnih sistema, dragocjeno za Crnu Goru“, istakao je potpredsjednik Marković.

Skadar: Uspostavljanje širokopojasnog interneta u graničnim oblastima Prokletija - doprinos saradnji Crne Gore i Albanije

28.02.2014

„Projekat povezivanja širokopojasnog interneta u graničnim oblastima planine Prokletije doprinijeće uspostavljanju još čvršće saradnje između Albanije i Crne Gore“, rekao je potpredsjednik Vlade i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije Vujica Lazović na konferenciji koja je, pod nazivom „Promocija turizma u graničnom planinskom području Prokletija kroz širokopojasni pristup internetu“, održana u Skadru. Potpredsjednik Lazović je u svom izlaganju naglasio da pristupačnost e-servisa, edukacija iz oblasti ICT, pristup kulturnoj baštini i povezanost lokalnog biznisa, svakako su kritična pitanja u planinskim područjima. „Upravo će ovaj projekat, kroz snažniju upotrebu širokopojasnog pristupa internetu, omogućiti dodatni podstrek razvoju planinskog turizma, kao i razvojni okvir i najbolje primjere kako da se premosti digitalni jaz i pruži podrška ukupnom razvoju područja Prokletija. Uostalom, jačanje kapaciteta u informacionom društvu, kako za Crnu Goru, tako i za Albaniju, važan je cilj na našem putu ka evropskim i evroatlanskim integracijama“, istakao je potpredsjednik Lazović.

Potpredsjednik Lazović govorio na Svjetskoj konferenciji za razvoj telekomunikacija (WTDC 2014)

30.03.2014

Potpredsjednik Vlade Crne Gore i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije prof.dr Vujica Lazović, imao je izlaganje na Svjetskoj konferenciji za razvoj telekomunikacija (WTDC 2014), koja se održava u Dubaiju, na plenarnoj sesiji na kojoj su govorili resorni ministri iz šesnaest zemalja svijeta. Tema ovogodišnje konferencije je „Širokopo- jasni pristup za održivi razvoj“ pa je u fokusu izlaganja potpredsjednika Lazovića bio značaj interneta kao generatora razvoja zemlje, te rezultati koje je Crna Gora ostvarila na tom planu, ali i izazovi koji očekuju zemlju koja je prepoznala ekonomski potencijal broadband-a. Potpredsjednik Lazović učestvovao je i na sastanku šefova delegacija koji su utvrdili program šeste Svjetske konferencije za razvoj teleko- munikacija koja je, sa više od 16000 participanata, najposjećenija od svih konferencija organizovanih do sada.

Potpredsjednik Lazović učestvovao na ICT Forumu u Singapuru

17.06.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar za informaciono društvo i teleko- munikacije prof.dr Vujica Lazović, tokom učešća na Ministarskom ICT Forumu 2014, koji se pod naslovom „Pametna nacija: Iskori- šćavanje mogućnosti i rješavanje izazova“ održava u Singapuru, imao je izlaganje na plenarnoj sesiji na kojoj su govorili istaknuti zvaničnici trideset zemalja učesnica. Potpredsjednik Lazović je u svom izlaganju koje je bilo posvećeno „Pametnim gradovima i budućnosti ICT-a“ naglasio da je koncept „Pametnih gradova“ u posljednjih nekoliko godina stekao značaj- nu ulogu u informacionom društvu, s obzirom na sve složenije izazove sa kojima se gradovi suočavaju.

Ivana Petričević

Prelazak sa Ipe I na Ipu II

I ako se u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji u svakodnevnoj komunikaciji najčešće govori o usaglašavanju zakonodav- stva, ovaj proces istovremeno podrazumijeva (nerijetko nedovoljno prepoznata) usaglašavanja na nivou strateškog, ali i finansijskog planiranja. Upravo zbog toga se u trenutku pripreme za

„prelazak sa Ipe I na Ipu II“ često postavlja pita- nje zbog čega mijenjamo pristup na čijem smo uspostavljanju radili tokom prethodnih godina, ali i odakle potiče potreba za ovom promjenom.

Cjelokupno planiranje Evropske komisije, uk- ljučujući i finansijsko, odvija se na sedmogo-

dišnjem nivou. Stoga nakon „Ipe I“, kojom je označavana podrška EU državama kandidatima i potencijalnim kandidatima tokom perioda 2007-2013, u ovom trenutku Crna Gora sa EK radi na pripremi osnova za korišćenje sredstava podrške u periodu 2014-2020 – „Ipi II“.

I ovdje slijedi pitanje: „A šta se tačno mijenja“?

Osnovna odlika Ipe I, koja se najčešće navodila na početku objašnjenja Instrumenta pretpriputne podrške (*IPA – Instrument for Pre-accession Assistance*), bila je da Ipa ima 5 komponenti: 1. Podrška tranziciji i izgradnji institucija; 2. Prekogranična saradnja; 3. Regionalni razvoj; 4. Razvoj ljudskih resursa; i 5. Ruralni razvoj.

U Ipi II u narednih 7 godina institucije korisnice moraće da promijene fokus i da umjesto u terminima komponenti, razmišljaju u terminima sektora, jer će EK u narednih sedam godina podržati akcije u oblastima: 1. Demokracija i upravljanje; 2. Vladavina prava i temeljna prava; 3. Životna sredina; 4. Saobraćaj; 5. Konkurentnost i inovacije; 6. Zapošljavanje, socijalna politika i razvoj ljudskih resursa; 7. Poljoprivreda i ruralni razvoj i 8. Prekogranična i teritorijalna saradnja.

Iako još uvijek nije donijeta konačna odluka od strane EK, za očekivati je da će i iznos sredstava za narednih sedam godina biti drugačiji, na zadovoljstvo Crne Gore viši, usljed činjenice da EK prepoznaje situaciju u kojoj se pred Crnu Goru postavljaju značajni zahtjevi koji su rezultat procesa pregovora.

Mijenja se i struktura koja će se baviti programiranjem (koje se najčešće prepoznavalo kao tehnički zahtjevan i komplikovan proces), pa će „Akcije“ (što je novi termin za „Projekte“) biti usmjerene na oblasti u kojima se jasno definisani zajednički cilj može ostvariti kroz istovremeno djelovanje više partnera.

Zbog toga će umjesto dosadašnjih Visokih programskih službenika (*SPO – Senior programming officers*) imenovanih u svakom pojedinačnom ministarstvu za potrebe koordinacije aktivnosti, u okviru Ipe II postojati „Vodeći“ institucije (*Lead institution*) i, shodno tome, „Vodeći SPO“, koji koordinira procesom programiranja, implementacije i nadgledanja ne za pojedinač-

no ministarstvo, nego za cijeli sektor.

Mijenja se i dosadašnji pristup pitanju koofinansiranja. Dok je Ipa I pratila pristup u kojem se realizacija projekat zasnivala na tome da institucija korisnik kofinansira realizaciju projekta sa najčešće 15% ukupnog učešća, u okviru Ipe II EK će finansirati realizaciju „Akcija“ za koje je najznačajniji dio sredstava obezbijeđen u nacionalnom budžetu, tako da će kofinansiranje (kojim se u svakodnevnom govoru označava manji iznos sredstava) sa Crne Gore „preći“ na EK.

Na samom kraju ostaje pitanje: „Da li će krajnji cilj i rezultat biti očigledno drugačiji“?

Sasvim je jasno da će na nivou javnog i lako uočljivog osnovna ideja ostati ista. Realizacija planiranog, svejedno da li ga označavamo kao „Akciju“ ili „Projekat“, treba da osigura da kao država korisnica ispunimo obaveze koje proizilaze iz članstva u EU, istovremeno snažeći regionalnu integraciju i teritorijalnu saradnju, ali i kapacitete za buduće korišćenje sredstava strukturnih instrumenata.

Kako ćemo tokom ovog procesa nazivati pojedina dokumenta, pojedine funkcije ili pojedine korake unutar samog procesa manje je značajno u odnosu na to koliko ćemo biti uspješni u tome da prihvatimo promjene, da im se prilagodimo i da Ipu II iskoristimo kako bi naše prioritete na evropskom putu na najbolji način „spojili“ sa sredstvima koja će nam za te svrhe na raspolaganje staviti EK.

Ivana Petričević,
Generalni direktor Generalnog direktorata
za koordinaciju programa pomoći EU

Irena Bošković

Prekogranična saradnja - instrument razvoja

Prema definiciji Komiteta regiona EU koja je usvojena 2002., Prekogranična saradnja podrazumijeva bilateralnu, trilateralnu ili multilateralnu saradnju između lokalnih i regionalnih vlasti, koje se nalaze u geografski susjednim oblastima, uključujući i područja odvojena morem.

Istorijski posmatrano brojni su primjeri prekogranične saradnje. Iako je u prošlosti, u Evropi granica često bila uzrok sukoba i ratovanja, ova situacija se mijenja nakon Drugog svjetskog rata, kada se javljaju prvi oblici prekogranične saradnje susjednih gradova. Tako je padom „gvozdene zavjese“ došlo do osnivanja brojnih novih eure-

giona u Istočnoj i Jugoistočnoj Evropi.

Prvi pravni instrument u oblasti prekogranične saradnje, koji je i Crna Gora ratifikovala, je Evropska okvirna konvencija o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti (Madridska konvencija) koja je usvojena 1980. godine. Ona predstavlja prvi korak ka uspostavljanju struktura za prekograničnu saradnju zasnovanih na javnom pravu, a nakon nje usvaja se Evropska povelja o pograničnim i prekograničnim regionima. Shodno odredbama Povelje, intenzivniji razvoj prekogranične saradnje neophodan je kako bi se na najefikasniji način iskoristio širok spektar razvojnih mogućnosti sa obje strane granica u Evropi.

Važno je istaći da je prekogranična saradnja jedan od prioriteta Evropske unije, dok sami proces evropskih integracija predstavlja njenu najznačajniju pokretačku snagu.

Crna Gora, kao zemlja kandidatkinja za članstvo u EU, kroz II komponentu Ipe I - Prekogranična saradnja učestvuje u osam programa, pet bilateralnih (s Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Hrvatskom, Kosovom* i Srbijom), IPA Jadranskom prekograničnom programu i dva transnacionalna programa Jugoistočna Evropa i Mediteranski program.

Cilj prekograničnih programa je promocija dobrosusjedskih odnosa, stabilnost i prosperitet regiona i povezivanje ljudi u pograničnim područjima. Projekti, koji se realizuju u okviru ovih programa, teže smanjivanju postojećih razlika među susjednim zemljama i unapređuju sveobuhvatnu kulturnu, socijalnu i naučnu saradnju između lokalnih i regionalnih zajednica. Učešćem u prekograničnim programima, Crna Gora se priprema za buduće korišćenje strukturnih fondova, koji će joj biti dostupni kada postane punopravna članica EU.

Statistički prikaz podataka o programima prekogranične saradnje u kojima učestvuje Crna Gora na najbolji način potvrđuje njihov značaj:

Naziv programa	Finansijska alokacija	Fond za Crnu Goru	Broj odabranih projekata
ALBANIJA-CRNA GORA	prvi poziv (IPA 2007)	540.000,00	6
	drugi poziv (IPA 2008 i 2009)	1.080.000,00	11
	treći poziv (IPA 2010 i 2011)	1.080.000,00	7
BOSNA I HERCEGOVINA-CRNA GORA	prvi poziv (IPA 2007 i 2008)	1.080.000,00	12
	drugi poziv (IPA 2009 i 2010)	1.080.000,00	9
	treći poziv (IPA 2011, 2012 i 2013)	1.620.000,00	u toku ocjenjivanje
HRVATSKA-CRNA GORA	prvi poziv (IPA 2007 i 2008)	900.000,00	5
	drugi poziv (IPA 2009, 2010, 2011)	1.350.000,00	7
	treći poziv (IPA 2012 i 2013)	900.000,00	u toku ocjenjivanje
SRBIJA-CRNA GORA	prvi poziv (IPA 2007 i 2008)	1.080.000,00	13
	drugi poziv (IPA 2009, 2010, 2011)	1.620.000,00	15

U ovom trenutku je u toku ocjenjivanje projekata iz trećeg Poziva za programe Bosna i Hercegovina - Crna Gora, Hrvatska - Crna Gora i prvog Poziva za Program Crna Gora - Kosovo*. Hrabri činjenica da je za sve pozive za dostavljanje projektnih ideja traženi iznos sredstava bio značajno veći u odnosu na raspoloživost, što ukazuje na zainteresovanost institucija i organizacija za sprovođenje zajedničkih projekata. Dosadašnja praksa pokazuje da se kao korisnici najčešće javljaju lokalne samouprave, nevladine organizacije, javne ustanove, škole, univerziteti, vjerske zajednice, poslovna udruženja i međunarodne organizacije.

Vjerujem da ćemo kroz programe iz Ipe I, kao i kroz realizaciju budućih programa u okviru Ipe II i to učešćem u devet prekograničnih i transnacionalnih programa: četiri bilateralna (sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Kosovom i Srbijom), dva trilateralna (Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora i Italija - Albanija - Crna Gora) i tri transnacionalna programa (Dunavskom, Mediteranskom i Jadransko-jonskom programu), postići očekivane rezultate i realizovati još uspješnije projekte, te na taj način doprinijeti unapređenju saradnje i poboljšanju socio-ekonomske situacije građana s obje strane granice.

Irena Bošković,
Generalni direktorat za koordinaciju programa pomoći EU

Gordana Jovanović

Mirela Rebronja

Strateškim pristupom, saradnjom i partnerstvom do bolje informisanosti građana o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

Vlada Crne Gore je, definišući članstvo u EU kao jedan od strateških ciljeva i spoljno-političkih prioriteta naše zemlje, nepovratno i odlučno pokrenula proces reforme društva u pravcu jačanja sistema vladavine prava, ekonomskog prosperiteta i uspostavljanja trajne stabilnosti, kao temeljnih evropskih vrijednosti.

U EU ulazi cijelo društvo, zato je važno pravovremeno i kvalitetno informisati građane o EU, njenom sistemu vrijednosti, standardima, propisima i politikama, kao i promjenama koje će se dogoditi na putu do punopravnog članstva.

Takođe je veoma važno da građani razumiju da te promjene nisu nešto što nam se nameće spolja, od strane Brisela, već su naša unutrašnja potreba da se kroz reforme institucija i unapre-

đenje vladavine prava unaprijedi kvalitet života svih građana. U tom smislu, naši građani treba da adekvatan način budu informisani šta ih čeka u EU, koje će konkretne benefite imati od procesa pristupanja, a koje od članstva, te, koja su im prava i obaveze. I ta komunikacija treba da bude ciljana, prema različitim ciljnim javnostima.

U prethodnom periodu definisan je čvrst strateški pristup sveobuhvatnom informisanju građana o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, a u odnosu na prethodne, zahvaljujući naučenim lekcijama, napravljen je korak naprijed, u pogledu dodatnog snajženja i intenziviranja komunikacije sa građanima. Vlada je na sjednici održanoj 27. marta 2014. godine usvojila novu komunikacionu strategiju pod nazivom **Strategija informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018**, a 29.

maja i **Akcionni plan za sprovođenje strategije za 2014. godinu.** Pripremu oba dokumenta, koji predstavljaju iskrenu, ali i otvorenu namjeru Vlade da poboljša komunikaciju na svim nivoima, koordiniralo je Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija. Iz tog razloga, samoj izradi i nove komunikacione strategije i prvog godišnjeg akcionog plana prethodila je sveobuhvatna priprema, u saradnji sa partnerima iz međunarodne zajednice, a, takođe, su uključeni i značajan doprinos dali komunikatori i praktičari odnosa sa javnošću kao i relevantne NVO iz ove oblasti. Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je, uporedo sa tim, obavilo interne konsultacije unutar Vlade, te konsultacije sa zainteresovanom javnošću promovirajući komunikacione pristupe preporučene ovim dokumentima a to su – **transparentnost, informisanje, partnerstvo i dijalog.**

Ovaj dokument daje okvir za komunikaciju procesa evropske integracije Crne Gore sa domaćim i međunarodnim strateškim ciljnim javnostima u cilju boljeg razumijevanja procesa evropske integracije i snaženja podrške procesu pristupanja Crne Gore EU. Takođe, strategija daje smjernice za sve partnere u procesu, u cilju bolje, sveobuhvatnije i koordinirane komunikacije prema građanima Crne Gore, posebno u dijelu zajedničkih inicijativa i projekata koji će u narednom periodu biti realizovani kroz godišnje akcione planove.

U pisanju strategije, posebno se vodilo računa o iskustvima iz prethodnog perioda, koji predstavljaju najbolji indikator uspješnosti i najpouzdaniji način usmjeravanja budućih aktivnosti, temeljenih na naučenim lekcijama u pozitivnom i negativnom smislu. U toj analizi ključni oslonac predstavljala su naša iskustva, istraži-

vanja javnog mnjenja, dostupne analize koje su radile domaće i inostrane NVO, a konsultovana je i uporedna praksa država članica iz posljednjih proširenja kao i informativna i komunikaciona strategija 2014-2016 Delegacije EU u Crnoj Gori. Upravo takav pristup omogućio je radnom timu koji je pripremao strategiju da krajnji produkt višemjesečnog rada dobije brojne pohvale domaće i inostrane stručne javnosti, ali i samih građana.

Fokus komunikacije u predstojećem periodu biće usmjeren na bolje razumijavanje obaveza i odgovornosti, te koristi od članstva kroz tri stuba evropske integracije Crne Gore: tok pregovora o pristupanju, sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i programe podrške Evropske unije.

Kao što znamo, pregovori između Crne Gore i Evropske unije vode se u trideset pet pregovaračkih poglavlja, koji direktno ili indirektno utiču na sve aspekte društva. Imajući u vidu fazu pregovora u kojoj se trenutno nalazimo, u narednom periodu komunikacija će biti fokusirana na prilagođavanja našeg zakonodavnog sistema pravnoj tekovini EU i rezultatima koji će proizaći iz tog procesa. Do sada, u fokusu komuniciranja su bile teme uspostavljanja pregovaračke strukture, otvaranja i zatvaranja poglavlja i shodno novom pristupu, aktuelnosti u vezi s poglavljima 23 Pravosuđe i temeljna prava i 24 Pravda, sloboda i bezbjednost. Iako će poglavlja u vezi sa vladavinom prava nastaviti da budu predmet komuniciranja tokom čitavog procesa pregovora, taj fokus će se proširiti i na ostala poglavlja shodno samoj dinamici pregovora. Prije svega, na većinu poglavlja za koja neće postojati

mjerila za otvaranje, kao i na kompleksnija poglavlja, koja će iziskivati pojačane napore crnogorskog društva.

Kao ključni mehanizam sprovođenja komunikacionih aktivnosti, definisan je pristup informisanja javnosti putem multiplikatora (pokretača javnog mišljenja), koji su prethodna iskustva definisala kao dobar i sa kojim je nastavljeno uz proaktivniji i koordinirani pristup Vlade i nadležnih ministarstava i kontinuitet u saradnji između Vlade i civilnog društva u smislu blagovremenog i efikasnog protoka i razmjene informacija. Zbog toga, a u skladu sa novom komunikacionom strategijom, formirano je Operativno tijelo zaduženo za sprovođenje strategije, kao i pripremu godišnjih akcionih planova koje čine predstavnici Vladinog biroa za odnose sa javnošću, resornih ministarstava, Skupštine, Zajednice opština i pet nevladinih organizacija. U cilju kontinuirane evaluacije i monitoringa aktivnosti, od predstavnika radne grupe koja je izradila strategiju uz prisustvo predstavnika Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori biće formirano Konsultativno tijelo, koje će pratiti usklađenost akcionih planova i rezultate sprovedenih aktivnosti sa ciljevima nove komunikacione strategije.

Imajući u vidu sveobuhvatnost i značaj procesa pristupanja EU, novi strateški pristup fokusiran je i na ostvarivanje komunikacije sa što širim spektrom domaćih i inostranih ciljnih javnosti, što će biti detaljno razrađivano godišnjim akcionim planovima.

Izrada nove Komunikacione strategije za informisanje javnosti o Evropskoj uniji i pripremama Crne Gore za članstvo, za period

2014 – 2018. vjerujemo da je došla u pravo vrijeme i ona je izraz odlučnosti i posvećenosti Vlade kada je u pitanju informisanje građana o evropskoj integraciji.

Ova Komunikaciona strategija sprovodiće se u periodu 2014-2018. godine i pratiće Program pristupanja Crne Gore EU za isti period. Strategija će detaljno biti razrađena godišnjim akcionim planovima, koje će pripremati Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u saradnji sa partnerima, koje čine druge institucije, Delegacija EU u Crnoj Gori i civilno društvo.

Izražavamo spremnost da u predstojećem periodu, u saradnji sa partnerima iz civilnog društva, kao i DEU, Britanskim savjetom i UNDP - jem i drugim međunarodnim partnerima, nastavimo da na kvalitetan način predstavljamo proces integracija i zajedno doprinesemo izgradnji evropskih vrijednosti i standarda.

*Gordana Jovanović,
Savjetnica potpredsjednika Vlade i šef odjeljenja za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija*

*Mirela Rebronja,
Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima*

” Upravo informisanje i obrazovanje građana Crne Gore, iz najrazličitijih društvenih struktura, jedan je od stubova programa Evropskih integracija Centra za građansko obrazovanje (CGO). Na stotine donosilaca odluka ili aktivnih učesnika u oblikovanju politika koje su dio integracionih procesa su prošli obrazovne programe CGO-a u posljednjih 12 godina.

”

Daliborka Uljarević

Komuniciranje EU u Crnoj Gori

U Strategiji informisanja javnosti o pristupa-
nju Crne gore Evropskoj uniji 2014 – 2018,
u uvodnom dijelu stoji *“Imajući u vidu da
u Evropsku uniju ulazi čitavo društvo, važ-
no je u narednom petogodišnjem periodu uspostaviti
komunikacione mehanizme i osmisliti aktivnosti koje
treba da doprinesu većoj informisanosti, zaintereso-
vanosti građana, ali i ostvarenju opšteg cilja – boljem
razumijevanju procesa evropske integracije kod gra-
đana i obezbjeđenju podrške procesu pristupanja
Crne Gore EU”*.

Upravo informisanje i obrazovanje građana Crne
Gore, iz najrazličitijih društvenih struktura, jedan je
od stubova programa *Evropskih integracija* Centra za
građansko obrazovanje (CGO). Na stotine donosila-
ca odluka ili aktivnih učesnika u oblikovanju politika
koje su dio integracionih procesa su prošli obrazovne
programe CGO-a u posljednjih 12 godina. Posljednjih
godina, fokus je upravo na građanima koji nijesu tako
direktno uključeni u proces u dijelu formulisanja poli-
tika ili odluka, ali na koje te politike i odluke imaju veliki
uticaj.

Tako su predstavnici CGO-a tokom projekta *“EU info
bus na putu ka EU”* (realizovan od decembra 2012. do
oktobra 2013., uz podršku Komunikacionog budže-
ta Delegacije EU u Crnoj Gori i fondacije Friedrich
Ebert), EU info busom simbolički obišli 6 crnogorskih
opština – Cetinje, Danilovgrad, Kolašin, Mojkovac, Nik-
šić i Podgoricu - i u njima imali preko 45 pojedinačnih

aktivnosti, objavili 9 dvojezičnih brojeva *Evropskog
pulsa* – jedinog crnogorskog specijaliziranog časopi-
sa za evropske integracije, 2 publikacije «O čemu pre-
govaramo i što nam pregovori sa EU donose» i «Crna
Gora i EU: uloga i značaj medija u procesu evropskih
integracija», 6 tematskih lifleta i ogroman broj pro-
motivnih materijala - a sve u cilju povećanja znanja,
stepena razumijevanja i podrške procesu pristupanja
EU od strane građana Crne Gore, kroz jednu sveobu-
hvatnu edukativno-informativnu kampanju.

Kroz projekat *“Međugeneracijsko učenje za evropsko
aktivno građanstvo”* (realizuje se od oktobra 2013. do
novembra 2014., uz podršku programa Evropske unije
Evropa za građane) sa partnerima iz Italije, Bugarske,
Francuske, Švedske i Slovenije, a kroz niz nacionalnih
i međunarodnih radionica, i pratećih aktivnosti, dat je
doprinos uspostavljanju međugeneracijskog dijaloga
između onih koji su bili svjedoci rađanja Evropske unije
i onih koji koji nijesu imali to iskustvo. Konkretnije, pro-
jekat pruža priliku najmlađim i najstarijim građanima
da razmotre razloge koji stoje iza procesa evropskih
integracija, podstaknu debatu o značaju politika EU za
svakodnevni život građana, otpočnu međugeneracij-
ski dijalog o uticaju evropskih vrijednosti, istovremeno
osnažujući ciljne grupe znanjem neophodnim za aktiv-
no učešće u demokratskim procesima Evropske unije.

U saradnji sa javnim servisom RTCG počela je i prva
sezona kviza za srednjoškolce *“Spremni za Evropu”*
(projekat se realizuje od decembra 2013. do septem-

bra 2014. uz podršku Komunikacionog budžeta De-
legacije EU u Crnoj Gori) a sa ciljem da podigne nivo
informisanosti, znanja i zainteresovanosti učenika
srednjih škola iz svih crnogorskih opština o razvoju
EU, njenom načinu funkcionisanja i politika EU, kao i
zahtjevima procesa pristupanja, i uz osvrt na bogato
kulturno i umjetničko nasljeđe Evrope.

Zajednički imenitelj svih ovih, ali i brojnih drugih te-
kućih aktivnosti CGO-a, jeste jačanje javne podrške i
legitimiteta procesa integracije Crne Gore u EU. Spro-
vođenje ovih aktivnosti je obilježila dobra saradnja
NVO sektora, medija i vladinih organa, prije svih Mini-
starstva vanjskih poslova i evropskih integracija. Kroz
direktnu komunikaciju sa građanima približavaju im
se po određenim oblastima koje mijenjaju njihov
svakodnevni život, karakter i složeni aspekte procesa
evropskih integracija. U tom dijelu, upravo je učešće
predstavnik MVPEI bilo snažna podrška svim ovim
inicijativama.

Usklađivanje pravne tekovine jeste osnova procesa
pridruživanja EU bez koje se ne može. Ali, primjena
zapisanih i prihvaćenih normi može imati svoj puni
uspjeh tek ako je crnogorsko društvo kao takvo, kroz
svoje institucije, počne sprovoditi a građani živjeti
evropske vrijednosti i standarde razvijenih evropskih
demokratija. Principi evropskog građanstva postaće
dominantni i to je suštinska težnja svih inicijativa bilo
da svoj izraz imaju kao NVO, mediji, grupe građana,
politički projekti, institucije sistem.

Putujući crnogorskim opštinama, predstavnici CGO-a
su se uvjerali da su integracije neophodnost. Ne samo
evropske integracije, već i crnogorske. Svi dijelovi cr-
nogorskog društva moraju mnogo više međusobno
sarađivati, mnogo više biti upućeni jedni na druge,
upoznavati se i integrisati u zajednički evropski vri-
jednosni okvir. Ovi projekti su izazvali veliku pažnju
građana, a osim efektnih poruka, njihov kvalitet bio
je i u tome što su podsticali dijalog, razmjenu argu-
menata, prenošenje informacija, znanja i vještina – a
to je postulat na kojem se zasniva demokratizacija i
evropeizacija svakog društva, pa i crnogorskog. Zato
je važno da u nastupajućem periodu NVO sektor,
mediji, institucije, itd. nastave još intenzivnije da vode
argumentovani i evropski i unutar crnogorski dijalog.
Na taj način će se najbolje komunicirati EU u Crnoj
Gori, a posljedično i Crna Gora u EU.

Daliborka Uljarević,
izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje
(CGO)

Javni dijalog o članstvu u NATO

Pokretanjem javnog dijaloga, u posljednjem kvartalu 2013. godine, kroz objašnjavanje motiva i ukazivanje na važnost teme i opredijeljenost Vlade da sprovodi politiku priključenja Alijansi kao prioritarno političko opredjeljenje težište je stavljeno na informisanje, edukaciju i razmjenu argumenata sa ciljem da se ukaže na sve prednosti članstva i demistifikuju uobičajene predrasude i stereotipi.

Vjerujemo da su posljedice inoviranog pristupa komunikacije sa građanima uticale na povećanje podrške javnog mnjenja. Rezultati istraživanja pokazuju stabilan i konstantan rast. Posljednje istraživanje koje je rađeno po zahtjevu Komunikacionog tima Savjeta za članstvo u NATO pokazalo je da članstvo Crne Gore u NATO podržava 46% punoljetnih građana.

Uspješno realizovanim aktivnostima Komunikacionog tima u prethodnom periodu doprinijelo je angažovanje istaknutih javnih govornika, čime je pojačan kredibilitet i demonstracija jasne političke opredijeljenosti za uklanjanje Crne Gore u NATO.

Uspostavljanjem partnerskog odnosa sa medijima bez obzira na njihovu uređivačku orijentaciju, važnost procesa evroatlantske integracije i potrebu da se ova tema programski podrži na umjeren, dijalogu svojstven način, što je rezultiralo značajnim porastom zastupljenosti NATO tema u svim medijima. **U okviru saradnje sa medijima, događaj koji je posebno obilježio prethodni period je konferencija "Otvoreno NATO", koja je okupila predstavnike svih medija (elektronskih, štampanih i novih), kao i predstavnike nevladinih organizacija, kako onih koje se zalažu za članstvo Crne Gore u NATO, tako i onih koji su protiv članstva ili se zalažu za neutralnost Crne Gore. Sam događaj je bio dodatna prilika da se čuju različiti stavovi i mišljenja i suprostave argumenti, što je pozitivno ocijenjeno od svih učesnika Konferencije i imalo dobar odjek u javnosti.**

Saradnja sa nevladinim organizacijama, kroz uspostavljanje partnerskog odnosa i pružanje ekspertske i tehničke podrške pojedinim programima nevladinih organizacija, među kojima se posebno izdvajaju aktivnosti nevladinih organizacija Centar za demokratsku tranziciju (CDT), Alfa Centar, Atlantski savez Crne Gore,

"Kao jedan od projektata međunarodne Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO u saradnji sa Slovačkom atlantskom komisijom organizovao je konferenciju „Jubileji kao putokaz za sigurnu budućnost“ koja se održala u periodu od 26-28. juna 2014. godine u Herceg Novom. Događaj je okupio značajan broj učesnika iz različitih sfera crnogorskog društva, ali i istaknute teoretičare i praktičare javnih politika i međunarodnih odnosa, koji su imali priliku za razmjenu mišljenja i ideja o ulozi i značaju Sjevernoatlantskog saveza. Poseban akcenat događaj je stavio na obilježavanje 20 godina od uspostavljanja programa Partnerstvo za mir i godišnjice tri posljednje runde proširenja NATO-a.

NVO Bonum, dodatno je osnažena kroz pružanje finansijske podrške projektima nevladinih organizacija koji kroz informisanje, edukaciju i razmjenu argumenata, doprinose javnom dijalogu o članstvu Crne Gore u NATO-u, sa različitim društvenim segmentima. U skladu sa prvim javnim pozivom nevladinih organizacija, podrška je data projektima Centra za demokratsku tranziciju (projekat: NATO – dijalog za sve) i ALFA Centra (projekat: Kamp RE-ACT), a na drugom javnom pozivu podršku je dobila NVO CEMI (Škola evroatlantskih integracija za mlade – III generacija).

"Snagom činjenica i argumenta" istaknuto ključni govornici su nastavili dijalog sa studentima svih univerziteta i učenicima završnih razreda, što će biti nastavljeno i nakon perioda školskih raspusta. Cijeneci značaj novih medija, posebno kod mlađeg dijela populacije pokrenuta je i facebook stranica "Sigurna budućnost" koja će u narednom periodu omogućiti dodatnu razmjenu mišljenja, ideja i stavova. Takođe, Nacionalni koordinator je pokrenuo Twitter nalog, sa koga direktno komunicira sa građanima i odgovara na njihove upite u vezi NATO saveza i procesa pristupanja Crne Gore ovoj organizaciji. Za predstavnike studentske populacije u prethodnom periodu, Komunikacioni tim je u prostorijama INFO centra o evroatlantskim integracijama organizovao više ekspertske panela, na kojima su predstavnici studenata svih univerziteta imali priliku da čuju mišljenja istaknutih govornika o temama vezanim za: vanredne situacije, vojne misije i vojne baze i sajber bezbjednost, dok su predstavnici srednjoškolaca iz različitih opština imali priliku da posjete objekte Vojske Crne Gore.

Naglašavajući ekonomske benefite članstva u Sjevernoatlantskom savezu, pored okruglih stolova sa privrednicima koji su u prethodnom periodu dali osvrt na ovu temu, događaj pod nazivom "KOD NATO" je bio prilika da se poseban akcenat stavi na proces kodifikacije proizvoda po NATO standardima i značaj koji ovaj proces ima na razvoj privrednog sektora. Prilika za razmjenu mišljenja i ideja sa predstavnicima crnogorskih firmi koje su kodifikovale proizvode i upoznavanje sa iskustvima država članica NATO-a i značajem koji ima podrška bankarskog sektora za razvoj privrede, multiplicirala se kroz povećanje interesovanja broja crnogorskih privrednika.

Posebna pažnja posvećena je unaprijeđenju neophodnih kapaciteta za vođenje procesa javnog dijaloga što se ogleda u definisanju odgovarajućeg modela koordinacije rada Komunikacionog tima

i kontinuirane evaluacije komunikacionog procesa, kao i kroz realizaciju dodatnih programa usavršavanja za službenike jedinica lokalne samouprave, službenike zadužene za poslove odnosa sa javnošću, ali i kroz organizaciju studijskih posjeta za predstavnike medija i istaknute javne ličnosti. Aktivnosti Komunikacionog tima su od početka godine obilježene novim vizuelnim identitetom tj. akronimom NATO-MNE sa sloganom "Sigurna budućnost", a u cilju dodatnog informisanja pokrenuta je i nova internet stranica www.natomontenegro.me.

Komunikacioni tim će i u narednom periodu nastaviti sa javnim dijalogom kako bi se dodatno učinio vidljivim osjećaj pripadnosti građana Crne Gore svijetu zapadnih vrijednosti i odgovornosti za očuvanje vrijednosti i interesa dijela svijeta kojem pripadamo.

Aktivnosti Komunikacionog tima Savjeta za članstvo u NATO su u prethodnom periodu finansijski podržane i kroz projekte međunarodne saradnje (NATO PDD, Slovačka atlantska komisija), a u prvom redu iz donacije Kraljevine Norveske.

Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO

Regional Euro Atlantic Camp REACT 2014 Montenegro

Stavna, Andrijevisa, 14.-19. July

www.reactmontenegro.me

VII REACT

Već sedmu godinu za redom organizovanjem REACT-a, ALFA Centar doprinosi obrazovanju i edukaciji studenata u oblasti bezbjednosti, evroatlantskih integracija, regionalne saradnje i stabilnosti, vojske, odbrane i diplomatije.

REACT je, po ocjenama svih, tokom proteklih godina postao najznačajniji događaj na ove teme u regionu. S obzirom da je sama ideja, koncepcija i način realizacije kampa potpuno originalan i da se svake godine realizuje daleko od Glavnog grada i obale, postao je i najbolji promotor snage i ljepota crnogorskog sjevera.

Od 2008. godine kada je prvi kamp održan u selu Crkvičko Polje, 2009. godine na Glavi Zete, 2010. godine u Pošćenju, 2011. godine na Vučju, 2012. godine u Mojkovcu, prošle godine u Vojnom Selu u opštini Plav i sredinom jula ove godine na katunu Stavna, ispod Komova u andrijevačkoj opštini, REACT je okupio 710 polaznika i 166 predavača iz trideset jedne zemlje.

Polaznicima REACT kampova svoje znanje prenijeli su između ostalih i: Žolt Rabai, Igor Lukšić, Selmo Cikotić, Agim Čeku, Milo Đukanović, Davor Božinović, Arian Starova, Mišel Durej, Nenad Čanak, Azem Vlasi, Anton Bebler, Blagoje Grahovac, Filip Kovačević, Miroslav La-

zanski, diplomatski predstavnici u Crnoj Gori, čelnici međunarodnih institucija i organizacija, NATO-a, OSCE-a, UNDP, EULEX-a, lideri političkih partija zemlje i regiona, visoki predstavnici Vlade i Skupštine Crne Gore, oficiri iz svih mirovnih misija širom svijeta, uvaženi akademici i profesori, predstavnici nevladinih organizacija i medija.

Koncepcija ovakve škole pokazala je svoju opravdanost tokom proteklih godina, jer se u prirodnom ambijentu stvaraju formalni i neformalni uslovi za testiranje znanja, upoznavanje i razumijevanje drugačijih stavova o različitim pitanjima.

„Osim izuzetne i neponovljive prilike da se o ovim značajnim temama razgovara u opuštenu atmosferi, ono što izdvajam su sportske i kulturne aktivnosti koji na osoben način jačaju i veze i povjerenje među učesnicima koji dolaze i iz zemalja u konfliktom ili postkonfliktom periodu. REACT i Crna Gora su posljednjih sedam godina mjesto dijaloga i uvažavanja, znanja, mladosti i pozitivne energije. Svake godine, na praktičnom primjeru života i rada u ovim specifičnim uslovima, mladi ljudi mogu da se uvjere na koji način danas funkcionise NATO Savez, kako se međusobnim uvažavanjem i podjelom obaveza i odgovornosti obezbjeđuje miran i stabilan suživot i lakše postižu

zajednički postavljeni ciljevi“, rekao je Dedović.

REACT je u početku imao regionalni karakter, ali se iz godine u godinu povećavao interes za učešće polaznika iz velikog broja zemalja tako da su na REACT 2014 učestvovali predstavnici 24 zemlje.

„S obzirom da su evroatlantske integracije Crne Gore i zemalja regiona vodeća tema kampa, a podrška javnosti jedan od ključnih faktora i izazova na ovom put, REACT je, svake godine mijenjajući mjesto dešavanja, na poseban način uticao i na lokalne zajednice koje

su isključivo na sjeveru države.

Tokom održavanja REACT kampova, učesnici rade i na analizi aktuelnih geopolitičkih zbivanja, pokušavajući da, u okviru svojih kapaciteta doprinesu stabilizaciji specifičnih situacija u svijetu, a sa REACT 2014 upućeno je pismo čelnicima NATO i EU u kojem se zahtijeva hitna i konkretna reakcija međunarodne zajednice i što skorije proširenje NATO Saveza novim članicama, među kojima je Crna Gora najozbiljniji kandidat.

PR služba ALFA Centra

”

Nova vrijednost crnogorskih NATO integracija je što je naša zemlja na tom putu dobila podršku najvećih i najmoćnijih članica Alijanse, kao što su na primjer SAD. Najveća vrijednost je, ipak, što bi članstvo u NATO povoljno djelovalo na političku stabilnost i pitanje bezbjednosti Crne Gore, a bilo bi i nemjerljiv doprinos regionalnoj stabilnosti

”

Mili Prelević

Pozadina različitih stavova o pristupanju Crne Gore Alijansi

Principi o NATO i EU moraju biti isti

Politizacija činjenice da Crna Gora neće dobiti poziv za članstvo u NATO na samitu Alijanse u Velsu, pokazuje nedefinisanost stavova dijela političkih partija u Crnoj Gori, i njihov strah od euroatlantskih integracija, kao i nesnalaženje u ispunjavanju novih ciljeva, neophodnih u dostizanju evropske demokratije kojoj težimo.

U crnogorskom političkom životu nedvosmisleno postoji neprincipijelnost stavova, koja se pravda principijelnim vođenjem populističke politike, kojoj nije cilj bolji život građana, već opstanak na vrhu političke piramide. Kako drugačije tumačiti napore dijela opozicije da Crna Gora što prije postane članica Evropske unije, a istovremeno ošto odbija bilo kakav pokušaj promjene negativnog stava prema NATO?

Sve značajne političke snage se slažu da je suštinski, nepromjenljivi i najprioritetniji cilj Crne Gore ulazak u Evropsku uniju. To kažu i oni koji su protiv našeg ulaska u NATO, iako su evropske i atlantske integracije potpuno povezani procesi i, kada je Crna Gora u pitanju, i nerazdvojni. Zato je u dijelu naše javnosti bio prisutan osjećaj pobjede kada je saopšteno da ove godine nećemo postati članica NATO. Niko od protivnika NATO integracija nije pomenuo veliki uspjeh Crne Gore jer je, to znaju poznavaoici prilika u Alijansi, prilagođavanje evroatlantskim standardima značajnije od formalnog poziva i pristupanja NATO-u. A na tom polju smo postigli veliki napredak, iz prostog razloga što su reforme, a za neke možemo priznati i da su nametnute, u najboljem interesu građana Crne Gore.

Nova vrijednost crnogorskih NATO integracija je što je naša zemlja na tom putu dobila podršku najvećih i najmoćnijih članica Alijanse, kao što su na primjer SAD. Najveća vrijednost je, ipak, što bi članstvo

u NATO povoljno djelovalo na političku stabilnost i pitanje bezbjednosti Crne Gore, a bilo bi i nemjerljiv doprinos regionalnoj stabilnosti.

Zbog svega ovoga Crna Gora mora učiniti dodatne napore kako bi oko njenog velikog interesa, a to su NATO i evropske integracije okupila političke snage koje hoće i mogu da budu nosioci neophodnih političkih i ukupnih promjena. Taj potez dovodi državu u situaciju da članstvo u NATO postaje osnovni prioritet većine političkih činilaca u Crnoj Gori.

Nakon toga svi retrogradni principi koji se navode kao kontraargumenti (iako oni to ne mogu ni da budu) u kampanji koja ima cilj da Crnu Goru udalji od NATO, postaju potpuno besmisleni. Ovo iz prostog razloga što NATO agenda i proces pristupanja Evropskoj uniji, pored toga što su međusobno usko povezani procesi, u značajnom dijelu pretpostavljaju iste institucionalne promjene i zahtijevaju prihvatanje istih socijalnih, političkih, ekonomskih, kulturnih i sistemskih standarda. Ova činjenica, koju je nemoguće pobiti, devalvira sve one koji pokušavaju, izigravajući pragmatizam, a time i građane, da ubijede javnost da su na evropskom putu, ali da nijesu za članstvo Crne Gore u NATO. Te partije, NVO i ostali politički subjekti, u stvari, pokušavaju da prevare građane ubjeđujući ih da su zemlje koje su vodeće članice EU naši veliki prijatelji, i da one zdušno podržavaju upravo njihovu politiku, i nadaju se da će ih ta podrška dovesti do vlasti, a da je, na drugoj strani, NATO, u stvari, naš neprijatelj, koji pokušava da nas pokori i uvede u svoj sistem u kojem gubimo suverenitet i samostalnost. Naravno, da u tim svojim političkim varijacijama preskaču (iako je dobro znaju) činjenicu da su vodeće članice NATU uz SAD, upravo te iste zemlje koje su ključne za funkcionisanje, ali i naš prijem u EU.

U politici uvijek postoji i dodatno pitanje, ako neko saopšti da nešto neće, koje glasi: A šta hoćeš?

Decidnog odgovora još uvijek nema. Neutralnost se pominje kao opcija, ali vrlo blago, jer je svima jasno da je ona, za ovako malu zemlju, vrlo neprilkladna, skupa i, skoro sigurno, praktično nemoguća.

Postoji još jedna mogućnost, za koju mnogi nemaju hrabrosti da je saopšte, da se priklonimo onima koji su protiv NATO. Ne saopštavaju je, jer je ona “već viđena” u istoriji ovih prostora. Ta druga opcija može da nam donese sve suprotno od NATO. Nesigurnost, nebezbjednost, vladavinu sile, neprincipijelnost, i sve to uz obaveznu poslušnost. Ne saopštavaju je i zato što bi onda morali da kažu da su nam oni prijatelji iz Evropske unije, neprijatelji jer su članovi NATO.

I, na kraju, opet dolazimo do principa. Oni nekima očigledno nijesu isti kada su NATO i EU u pitanju. A morali bi da budu isti. I zbog svega ovoga, sasvim je izvjesno da će Crna Gora postati nova, naredna članica Alijanse. Pragmatičnost svih političkih subjekata je mogla da nas dovede u to poziciju znatno brže i bez dodatnih podjela. Neko će zbog toga biti pohvaljen, a neko kritikovan. Vrhovni sudija za to je građanin. A dobro građana je moralo da bude na prvom mjestu svima.

Mili Prelević,
zamjenik glavnog i odgovornog urednika Dnevni novina

Ekonomska diplomacija - važan segment moderne diplomacije u svijetu

Odluka Vlade Crne Gore da uspostavi funkciju ekonomske diplomatije i pozicionira ovu inicijativu kao jednu od prioritarnih aktivnosti Vlade Crne Gore u 2013. godini, valorizovana je kroz efikasniju saradnju državnih organa i institucija na planu ekonomske diplomatije što je doprinijelo i boljoj promociji Crne Gore i njenih ekonomskih interesa u inostranstvu kroz efikasniju međuresorsku saradnju. Ekonomska diplomatija postala je referentna tačka za podršku crnogorskim i stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima, mreži počasnih konzulata u dijelu ekonomskih tema i inicijativa. U prethodnom periodu uspostavljen je zakonodavni i institucionalni okvir za funkciju ekonomske diplomatije. Istovremeno realizovan je značajan broj inicijativa koje su doprinijele afirmaciji ekonomske diplomatije u administraciji, diplomatsko-konzularnim predstavništvima i mreži počasnih konzulata.

Primjeri pozitivne saradnje MVP, DKP i resornih ministarstava, PKCG, MIPA, počasnih konzula

1. Regionalna saradnja crnogorskih ministarstava ekonomije i vanjskih poslova i evropskih integracija u vezi sa inicijativom TAP i JAP gasovoda koji je strateški projekat za ekonomije zemalja Regiona, a koji je rea-

lizovan zahvaljujući i koordiniranoj inicijativi ministarstava vanjskih poslova i ekonomije Crne Gore, kao i ministarstava zemalja Regiona uključujući Crnu Goru, Hrvatsku, Albaniju, BiH.

2. Inicijativa Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Ambasade Crne Gore u Abu Dabiju sa resornim ministarstvom saobraćaja i menadžmentom "Montenegroairlines-a" na pripremi radnog sastanka sa "Etihad Airways-om" koji je rezultirao iskazanim interesovanjem za saradnjom. O konkretnim modelima saradnje biće govora tokom posjete tima "Etihad-a" Crnoj Gori.

- Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju u saradnji sa Ambasadom Crne Gore u Abu Dabiju organizovao je posjetu privredne delegacije Federacije privrednih komora Ujedinjenih Arapskih Emirata Crnoj Gori. U saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore organizovan je Poslovni forum, a u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i MIPA organizovane su posjete kompanijama na primorju i sjeveru, kako bi se kompanije iz Ujedinjenih Arapskih Emirata upoznale sa mogućnostima i potencijalima za saradnju. Imajući u vidu prepoznati interes za saradnju, pokrenuta je inicijativa Federacije da otvore regionalno predstavništvo

u Crnoj Gori koje će biti u funkciji dinamiziranja poslovne saradnje.

- Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u komunikaciji sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva pripremiло je Memorandum o razumijevanju za Jadransko-jonsku cestu, koji će ponuditi Republici Albaniji i Bosni i Hercegovini na potpis. Memorandum će biti prosljeđen i Italiji, Grčkoj i Hrvatskoj u cilju dobijanja političke podrške, kao i Evropskoj uniji, Evropskoj banci za obnovu i razvoj i Evropskoj investicionoj banci.

- Imajući u vidu ograničene resurse, neophodno je bilo iznalaziti efikasne, pragmatične i kreativne mehanizme jačanja komponente ekonomske diplomatije. U tom smislu, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija organizovalo je krajem marta prvu konferenciju počasnih konzula Crne Gore kako bi im se dodatno približili ekonomski potencijali Crne Gore, kao i njeno historijsko i kulturno bogatstvo i ljepote. Na konferenciji je bilo 23 od 30 počasnih konzula iz 20 zemalja, između ostalih, Kanade, SAD-a, Japana, Indije, Njemačke, Italije, Izraela, Azerbejdžana, Slovenije, Makedonije, Turske, Malte, Holadne, Portugala, Jordana.

- Generalni direktorat je učestvovao u realizaciji mješovitih komiteta sa Ujedinjenim Arapskim Emiratima (jun 2013.), Mađarskom (jun 2013.), Rumunijom (jul 2013.), Republikom Slovenjom (jul 2013.), Republikom Češkom (jul 2013.), Republikom Srbijom (novembar 2013.).

- U saradnji sa crnogorskim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i inostranim DKP-ima u Crnoj Gori, organizovane su prezentacije povoljnih uslova za poslovanje i investicionih mogućnosti u Crnoj Gori. Takođe kroz zajedničke inicijative organizovane su posjete značajnog broja privrednih delegacija i investitora.

- U saradnji sa Ambasadom Crne Gore u Atini, iniciran projekat Google Street View koji bi uključio Crnu Goru u program Street View. Street View Montenegro bi, mogao, između ostalog, biti i podrška različitim oblicima biznisa u Crnoj Gori, ali bi mogao poslužiti i kao valorizacija za prirodne ljepote i kulturno-istorijsko nasljeđe Crne Gore.

Generalni direktorat za
ekonomsku diplomatiju i kulturnu saradnju

Daniela Đurđić Dedić

Diplomska akademija ima jasan fokus na edukaciji mladih diplomata u cilju ostvarivanja svojih, prije svega, diplomatskih položaja, a koje postižu kako radom i stečenom praksom, tako i na raznim stručnim i specijalizovanim obukama neophodnim za usvajanje diplomatskih znanja i vještina.

Diplomska akademija obezbjeđuje jedinstvenu platformu koja će omogućiti razvoj saradnje na planu vanjske politike i, u isto vrijeme, pružiti priliku za angažman u svijetu koji nas okružuje sa svim izazovima sa kojima se diplomate danas suočavaju. Da bi se osigurao uspješan crnogorski projekat i dalji razvitak crnogorske diplomatije, akcenat se stavlja na obuke u Diplomatskoj akademiji kroz koje će učesnici biti u mogućnosti da nauče osnove javne diplomatije i doprinesu uravnoteženju nacionalnih, regionalnih i globalnih interesa.

Naša obrazovna filozofija, koju karakteriše multidisciplinarnan pristup uz kombinaciju teorije i prakse, inkorporacija je obuke stava, pregovaračkih vještina, lobiranja, umrežavanja i timskog rada –to jest svega što je neophodno za uspješnost na polju diplomatije.

Diplomska akademija, njen značaj i misija

Diplomatska akademija, kao zajednički projekat Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore i Fakulteta političkih nauka i Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore osnovana je i uspješno lansirana 2003. godine, kao jednogodišnji studijski program koji se sastojao od dva semestra i 6 modula praćenih ispitima i diplomom o završenoj Diplomatskoj akademiji.

U prethodnom dvanaestogodišnjem periodu, ipak, u korak sa globalnom finansijskom krizom, i uz tehničke i administrativne poteškoće, na žalost, naša Akademija preživjela je i prekide u svom funkcionisanju. Medjutim, uprkos svim problemima, uz novu postavu na čelu sa v.d. direktorkom Satkom Hajdarpašić i dugogodišnjom savjetnicom u Vladi Crne Gore Danilom Đurđić Dedić, Akademija vrlo ambiciozno kreće u svoj pohod 11. jula 2013. godine.

Od imenovanja novih rukovodioca i uz reorganizaciju MVPEI, Diplomatska akademija dobija svoje zaslužno mjesto, kao posebna organizaciona jedinica u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore.

Prvi koraci koje smo preuzeli bili su fokusirani na izmjene i dopune Pravilnika o načinu i programu polaganja Diplomatsko-konzularnog ispita, a koji je usvojen januara 2014. godine. Diplomatsko-konzularni ispit predstavlja samo dio programa rada koji Akademija planira da realizuje, a koji će sadržati kako duži program studiranja (u trajanju od jedne godine) tako i usko-specijalizovane obuke za naše diplomate. Akademija se, takođe, bavi i koordinacijom svih domaćih i inostranih obuka koje Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija dobija od stranih vlada kako za naše diplomate, tako i za službenike drugih ministarstava u Vladi CG.

Takođe, uporedo sa ovim aktivnostima, snažno se krenulo u uspostavljanje, tj. nastavak saradnje sa Diplomatskim akademijama u regionu i šire, pa je u tom smislu organizovan značajan broj susreta sa predstavnicima stranih Ambasada u Crnoj Gori i posjeta stranim ministarstvima vanjskih poslova. Potvrdu uspješnosti obavljenih razgovora dobili smo kroz ponudu rumunskog Diplomatskog Instituta, sa kojim je u julu

2013. g. potpisan Sporazum o saradnji, u vidu organizovanja obuke septembra/oktobra 2014.g. sa njihovim istaknutim predavačima za službenike MVPEI na teme od krucijalnog značaja za obuku jednog diplomate, a koje se tiču međunarodnih odnosa i diplomatije, politike EU, protokola i diplomatskog pregovaranja.

Nakon Sporazuma o saradnji sa Rumunijom, potpisani su i Sporazumi sa Diplomatskim akademijama Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije, Ministarstva inostranih poslova Kosova, a sačinjeni su i čeka se datum potpisivanja Memoranduma o saradnji naše Akademije sa Univerzitetom ADA (Azerbejdžanske diplomatske akademije) i Diplomatske akademije Ministarstva vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske.

Crnogorska Diplomatska akademija i Nato Defence College

Pored saradnje sa sličnim institucijama, Diplomatska akademija u svoje značajne uspjehe upisuje i ostvarenje dobre saradnje sa uglednim NATO Koledžom za bezbjednost u Rimu.

U svjetlu aktuelne Vladine kampanje u pogledu članstva, mišljenja smo da, kako mlade diplomate, tako i crnogorsko društvo u cjelini, trebaju što više informisanosti o stvarnosti Alijanse, njenim ključnim aktivnostima i pozitivnim efektima članstva. Na poziv dekanice NATO Defence College-a, gđe Darije Daniels Skodnik je realizovana i posjeta upriličena povodom važnog međunarodnog predavanja

Pored predstavnice Diplomatske akademije, Satke Hajdarpašić, gospođa Skodnik je posebno istakla prisustvo ambasadora Crne Gore pri Svetoj Stolici i Suverenom Viteškom Malteškom Redu u Vatikanu gospodina Veselina Šukovića, kome je ukazana posebna čast.

Predavanja na seminaru pod nazivom "NATO Partnerska inicijativa" održali su dr Alberto Bin (Direktor partnerstva i saradnje u Sektoru za politička pitanja i bezbjednosnu politiku u sjedištu NATO-a u Briselu), kontra-admiral Emil Eftimov (direktor Sektora za sa-

radnju i regionalnu bezbjednost u sjedištu NATO-a u Briselu) i dr Heidi Reisinger (NDC Sektor za istraživanja).

Delegaciju je potom, pukovnik Kent Sebing (SAD), šef ogranka Akademske politike, informisao o NDC misiji, njenim ciljevima i glavnim karakteristikama odsjeka na College-u. Nakon brifinga delegacija je učestvovala na stimulatívnoj sesiji okruglog stola sa dekanicom Dariom Skodnik i visokim NDC liderima i ekspertima koji se bave NATO partnerstvom u sjedištu Alijanse.

Posjeta je, takođe, bila i odlična prilika za crnogorsku delegaciju da bolje razumiju ulogu NDC-a kao glavne akademske institucije NATO-a.

Diplomatska akademija članica Chatham house-a

Chatham house, poznat i kao Kraljevski institut za međunarodne poslove, predstavlja vodeći svjetski izvor nezavisne analize, informativne debate i uticajnih ideja kako izgraditi i obezbijediti prosperitetnu i sigurnu budućnost za sve. Osnovan je 1920. godine sa sjedištem u Londonu (Velika Britanija), a dao je naziv čuvenom „Chatham house pravilu“ koje se koristi širom svijeta kako bi se obezbijedila slobodna, otvorena i produktivna debata. Aktivnosti instituta se odnose na angažovanje vlada, privatnog sektora kao i civilnog društva u otvorenim debatama i razgovorima o značajnim dešavanjima u međunarodnim odnosima. Takođe, ovaj Institut se bavi analizama kritičnih globalnih i regionalnih izazova nudeći nove ideje i prijedloge najboljih rješenja za današnje kreatore politika širom svijeta. Svakodnevno proširuje svoje oblasti interesovanja povećanjem broja okruglih stolova i konferencija koje preuzima i van Velike Britanije.

Diplomatska akademija je svoju saradnju sa Chatham house-om uspostavila januara 2014. godine. Na ovaj način Crna Gora će imati svoje predstavnike koji će sarađivati u otvorenom i nepristrasnom okruženju sa poslovnim liderima, akademikima, diplomatama, istraživačima...

Ljetnja škola za mlade diplomate Gavro Vuković

Kao svojevrstan doprinos diplomatiji, jačanju međunarodnih odnosa, promociji Crne Gore i u prilog opredjeljenju Diplomatske akademije za jačanje diplomatske edukacije, pokrenut je jedan od najznačajnijih projekata Diplomatske akademije, sada već globalno prepoznat i priznat kao veoma uspješan crnogorski projekat - Ljetnja škola za mlade diplomate „Gavro Vuković“. Ljetnja škola već sedmu godinu zaredom okuplja značajan broj diplomata sa svih meridijana, koji u predivnom ambijentu na sjeveru Crne Gore u Kolašinu i Beranama imaju priliku da na petodnevnoj obuci steknu znanja iz aktuelnih tema od globalnog značaja. Uz renomirane profesore, predavače, starije diplomate, teoretičare i praktičare međunarodne politike, pored sticanja neprocjenjivih znanja, Ljetnja škola ima za cilj jačanje dijaloga među mladim diplomatama i uspostavljanje prijateljskih odnosa i dobrih temelja za buduću uspješnu saradnju.

I obaveza i želja Ministarstva vanjskih poslova je napredovanje i osnaživanje diplomatije 21. vijeka kako bi se poboljšalo razumijevanje i praksa savremene diplomatije sa naglašenom crnogorskom perspektivom.

Snaga i pokretač svega što je plemenito, prosperitetno i valjano leži u znanju, a osnaživanjem sebe tim znanjem, ne dobija se samo privilegija, već i odgovornost da tu spoznaju podijelimo sa onima koji nisu bili toliko srećni da dobiju tu mogućnost.

Nikada ne treba da potcjenjujemo moć glasa mladih u postizanju pozitivnih promjena u svijetu, a svi zajedno imamo ključnu ulogu u kreiranju i oblikovanju naše budućnosti i svijeta koje ostavljamo za našu djecu. Zato je važno istaći da je potrebno iskoristiti ovu priliku da učinimo značajan korak naprijed u zajedničkom djelovanju i davanju pozitivnog doprinosa cijelom čovječanstvu.

*Daniela Đurđić Dedić
Savjetnik u Diplomatskoj akademiji*

Daniela Đurđić Dedić

VII - Ljetnja škola za mlade diplomate Gavro Vuković

Diplomska akademija Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore i Ljetnja škola za mlade diplomate nose ime crnogorskog vojvode Gavra Vukovića, jedne od najznačajnijih ličnosti novovjekovne istorije Crne Gore i prvog ministra inostranih djela Knjaževine Crne Gore na kraju 19. vijeka koji je dugo godina vršio dužnost šefa diplomatije.

I vojvoda Gavro Vuković i svi ostali rodonačelnici crnogorske diplomatije sigurno bi danas bili ponosni zbog povoda okupljanja crnogorskih i stranih diplomata - Ljetnje škole za mlade diplomate.

Ljetnja škola za mlade diplomate Gavro Vuković, koju, već sedmu godinu zaredom, organizuje Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore uz podršku Programa za razvoj kapaciteta (CDP), Kancelarije UNDP u Crnoj Gori i Ministarstva inostranih poslova Vlade Kraljevine Norveške ujedno je prilika za mlade diplomate da se upoznaju sa istorijom, kulturom i vanjskopolitičkim prioritetima država učesnica, kao i da kroz učenje, razmjenu mišljenja i druženje uspostave međusobne odnose i temelje buduće uspješne saradnje.

Škola okuplja značajan broj diplomata iz svih krajeva svijeta, sa temama aktuelnim za savremenu diplomatiju: Zapadni Balkan u ujedinjenoj Evropi; Tehnike komunikacije; Izazovi za diplomatu: izaslanik ili aktivni učesnik u pregovorima; Važnost mreže mladih diplomata za jačanje stabilnosti Zapadnog Balkana; Kultura saradnje i dijaloga u oblasti spoljnih poslova; Diplomacija, ekonomska kriza i ekonomska saradnja u bilateralnim odnosima; Uloga lobiranja u procesu evropskih i evroatlantskih integracija, Uloga i značaj diplomatije u zaštiti i unapređenju vladavine prava i temeljnih ljudskih prava i sloboda.

Ovogodišnju, sedmu Ljetnju školu za mlade diplomate otvorili su u rodnoj kući vojvode Gavra Vukovića u Beranama dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, Rastislav Vrbenski, stalni koordinator sistema UN i stalni predstavnik UNDP u Crnoj Gori i Dragoslav Šćekić, predsjednik opštine Berane.

Po riječima ministra Lukšića, višestruki efekti ovog značajnog projekta za crnogorsku diplomatiju pozitivno se odražavaju upravo na mlade kolege, željne znanja i stručnog usavršavanja, to jest diplomatskih umrežavanja i uspostavljanja bilateralnih i multilateralnih veza, koji su od neprocjenjive vrijednosti za poziv za

koji su se opredijelili. U savremenom svijetu diplomatija je najjači mehanizam za prevazilaženje izazova sa kojima se svakodnevno sriječemo, te je za jednog diplomatu od ključnog značaja da svoja iskustva i vještine nesebično stavi u službu države čiji je on predstavnik. „Diplomata je ogledalo u kojem se reflektuje jedna nacija. Crnogorski neprestani zadatak jeste da o našoj državi na svim međunarodnim nivoima kreiramo i održimo sliku pouzdanog i predanog partnera, koji u skladu sa svojim kapacitetima daje doprinos za postizanje najvišeg stepena poštovanja vladavine prava i ljudskih prava, kako u svojoj državi, tako i u državama članicama UN-a, kroz članstvo u Savjetu za ljudska prava“ – kazao je Lukšić.

Stalni koordinator sistema UN i stalni predstavnik UNDP u Crnoj Gori Rastislav Vrbenski na svečanom otvaranju Ljetnje škole istakao je da je ponosan na doprinos UNDP-a u uspostavljanju Ljetnje škole za mlade diplomate „Gavro Vuković“, u slavu istaknutom državniku, utemeljivaču i začetniku crnogorske diplomatije. „Danas je pravo zadovoljstvo vidjeti rezultate zajedničkih napora – činjenicu da danas imamo jedan događaj koji je prepoznat širom svijeta od strane eminentnih predstavnika međunarodne diplomatije, uključujući Ban Ki Muna, generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, Baraka Obamu, predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, Hilari Clinton, bivšu državnu sekretarku SAD-a i ministre vanjskih poslova Kanade, Italije, Austrije i drugih“ – kazao je Vrbenski. On je dodao da je tokom prethodnih šest godina više od 250 mladih diplomata i predavača iz preko 40 zemalja svijeta imalo priliku da se bavi raznim načelima i oblastima moderne diplomatije i da o njima diskutuju.

Predsjednik opštine Berane Dragoslav Šćekić izrazio je nadu i uvjerenje da će se u Beranama u narednom periodu stvoriti uslovi za

odvijanje programa škole u cjelosti, čime će se dodatno dati pečat i imenu i djelu i gradu iz kojeg potiče Gavro Miljanov Vuković.

Poseban akcenat ovogodišnja Ljetnja škola, koja se održala od 6. do 11. jula, stavila je na ulogu i značaj diplomatije u zaštiti i unapređenju vladavine prava i temeljnih ljudskih prava i sloboda, prevazilaženja kriza i razvoja novih modela ekonomske, političke i bezbjednosne saradnje na međunarodnom planu. Polaznici su bili mlade diplomate iz trideset dvije zemlje svijeta, a predavači istaknuti praktičari i teoretičari međunarodne politike.

Po završenoj petodnevnoj obuci, učesnicima su se, tokom ceremonije dodjele setifikata obratili generalni sekretar Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Predrag Stamatović i savjetnik u okviru Programa za razvoj kapaciteta UNDP kancelarije u Crnoj Gori Dragan Đurić.

Čestitajući ovogodišnjim učesnicima uspješno završenu obuku, Stamatović je ukazao na značaj organizacije ovakvog programa u Crnoj Gori, koji već sedmi put okuplja mlade diplomate iz svih zemalja svijeta. On je izrazio uvjerenje da je ova, kao i šest prethodnih škola, bila prilika za unapređenje znanja, sticanje značajnog iskustva, ali i izgradnju novih i dugotrajnih prijateljstava.

Dragan Đurić iz kancelarije UNDP-a je istakao da je ovogodišnja škola ispunila svoju svrhu i očekivanja i izrazio zadovoljstvo što je škola za mlade diplomate „Gavro Vuković“ postala tradicija veoma poznata širom svijeta, o čemu svjedoči i interesovanje i broj zemalja iz kojih su i ovogodišnji učesnici.

Takođe, ova Ljetnja škola ne bi bila toliko uspješna da nije bilo eminentnih stručnjaka, praktičara i teoretičara iz oblasti međunarodne politike, ljudskih prava i vladavine prava: Nj.E. ambasador Mitja Drobnič, šef delegacije EU u Crnoj Gori, Nj.E. Vincenco Del Monako, ambasador Republike Italije u Crnoj Gori, Nj.E. Sju

Utisci pojedinih učesnika:

Falah Ali Al-Ghafari (Jordan) - „Uz veliko svoje poštovanje koje osjećam za Crnu Goru i njen divan narod i gostoprimstvo, nadam se da će Bog blagosloviti ovu veliku zemlju, jer ona ima sve predu-slove da bude velika.“

Dimas A. Pradana (Indonezija) - „Veliko hvala organizatorima što su priredili ovako sjajne događaje“

Magdy Aziz (Egipat) - „Nezaboravno iskustvo, sjajno okupljanje mladih i finih diplomata iz svih krajeva svijeta i topla dobrodošlica i gostoprimstvo crnogorskog Ministarstva vanjskih poslova i naroda Crne Gore“

Calin Constantin Radu (Rumunija) - „Želim da se zahvalim Diplomatskoj akademiji Crne Gore što mi je omogućila ove nezaboravne dane i pružila dio vaše izuzetne države“

Zhu Jing (Kina) - „Ovo je moje najupečatljivije iskustvo. Puno hvala za sav napor koji ste uložili da sve organizujete“

Rashad Rahmatullayev (Azarbejdžan) - „Želim da istaknem da

smo uz vašu pomoć proveli šest vrlo raznovrsnih dana punih upečatljivih diskusija i razmjene iskustava“

Poruke i iskustvo, koje učesnici Ljetnje škole nose iz Berana i Crne Gore, su poruke mira i ukazivanje na potrebu prevazilaženja složenih situacija mirnim i diplomatskim putem. Crna Gora, iako mala država, kroz organizaciju ovakvih događaja šalje jasnu poruku da se veličina i snaga ideje mogu mjeriti i drugim aršinima. Predstavljanje ovogodišnje Sedme Ljetnje škole za mlade diplomate želim da zaokružim rečenicom našeg generalnog sekretara, Predraga Stamatovića sa svečanog otvaranja kojom je, obraćajući se mnogobrojnim učesnicima iz cijelog svijeta, poručio: „Više sam nego siguran da ćete, kada se vratite u svoje 32 zemlje pričati kako ste bili u jednoj maloj zemlji Crnoj Gori, ali koja, ipak, nije mala, jer mali su samo oni koji ne poštuju ljudska prava, a oni koji ih štite su veliki!“.

Kej Braun, ambasador SAD u Crnoj Gori, Nj.E. ambasador Mladen Andrić, direktor hrvatske Diplomatske akademije, dr Koraljka Sansović, Nj.E. ambasador Aleksandar Andrija Pejović, glavni pregovarač za pristupanje Crne Gore u EU, Branka Lakočević, generalni direktor u Ministarstvu pravde Crne Gore, Suad Numanović, ministar za zaštitu ljudskih i manjinskih prava, Alan Bakareze, zamjenik šefa ekspertske grupe, EU podrška vladavini prava, Nj.E. Zorica Marić Đorđević, ambasadorica i Stalni Predstavnik Crne Gore pri STO i specijalni predstavnik Crne Gore u UN Savjetu za ljudska prava, Dan Petre, generalni direktor rumunskog Diplomatskog instituta, dr Metju Rouds, Džordž Maršal Centar za bezbjednosne studije, dr Siniša Vuković, profesor na Džon Hopkins Fakultetu za napredne međunarodne studije, dr Isak Sven-

son, profesor na Upsala Univerzitetu, Švedska, Anmari Pin Rot, pridruženi profesor na Roskild Univerzitetu, Danska, Terens Hopman, profesor međunarodnih odnosa i direktor programa Konflikta menadžmenta na Fakultetu za napredne međunarodne studije Džon Hopkins Univerziteta.

Škola je okupila pedeset mladih diplomata iz trideset dvije zemlje svijeta: Andore, Austrije, Azerbejdžana, Bjelorusije, Brazila, Bugarske, Češke Republike, Egipta, Francuske, Hrvatske, Italije, Indonezije, Jordana, Kine, Kirgistan, Kosova, Letonije, Litvanije, Luksemburga, Makedonije, Meksika, Njemačke, Poljske, Rumunije, San Marina, Slovačke, Srbije, Tajlanda, Turske, Ukrajine, Velike Britanije i Crne Gore.

*Daniela Đurđić Dedić
Savjetnik u Diplomatskoj akademiji*

Kratak istorijat institucionalne saradnje Crne Gore sa iseljeništvom

Kao visoko migratorna zemlja Crna Gora je uvijek, bez obzira na faze koje je u prošlosti prolazila, održavala nekad jače, a nekad slabije, veze sa iseljeništvom.

Institucionalna saradnja Crne Gore sa svojim iseljeništvom započeta je formiranjem Matice iseljenika Crne Gore početkom šezdesetih godina prošlog vijeka. Matica iseljenika Crne Gore je nepunih trideset godina, na bazi svojih bogatih i raznolikih programa rada i aktivnosti, uspješno sarađivala sa crnogorskim iseljenicima i njihovim organizacijama, održavala redovnu komunikaciju sa njima, organizovala posjete iseljeničkim sredinama ali i zavičaju, izdavala ilustrovanu reviju "Susreti" i vodila računa o rješavanju individualnih i kolektivnih problema iseljenika iz Crne Gore.

Raspadom SFRJ zamrle su aktivnosti Matice iseljenika i ona praktično prestaje da postoji početkom devedesetih godina prošlog vijeka. Čak dvanaest godina nakon gašenja Matice, saradnja sa crnogorskim iseljenicima bila je zapostavljena i održavalo ju je, u okviru svojih primarnih aktivnosti, isključivo Ministarstvo inostranih poslova Crne Gore. U ovakvim okolnostima, kontakti na relaciji iseljeničvo-matica odvijali su se pretežno zahvaljujući entuzijazmu i upornosti pojedinaca. Neredovna komunikacija sa matičnom zemljom rezultirala je time da je dio naših iseljenika gubio osjećaj nacionalne pripadnosti i pridruživao se aktivnim klubovima i organizacijama koje su okupljale iseljenike porijeklom iz bivših jugoslovenskih republika. U to vrijeme u svijetu je djelovalo svega desetak klubova sa crnogorskim predznakom. Jačanje državotvorne ideje kako u Crnoj Gori, tako i u iseljeništvu, daje jaku motivaciju našim ljudima izvan Crne Gore, pa se krajem devedesetih i početkom dvijehiljaditih godina osniva sve veći broj klubova i organizacija ise-

ljenika iz Crne Gore. Rastao je i broj aktivnih pojedinaca iz iseljeničstva koji su svojim patriotski orjentisanim djelovanjem pomagali i promovisali ideju obnove nezavisnosti Crne Gore.

Upravo u to vrijeme, tačnije sredinom 2002. godine osnovan je Centar za iseljenike Crne Gore, sa osnovnim ciljem da bude most saradnje naših iseljenika širom svijeta sa maticom Crnom Gorom. Od samog osnivanja Centar je preduzeo mjere da obnovi poki-dane veze sa našim iseljenicima i osmisli saradnju sa njima, polazeći od principa da treba raditi na onim projektima koji se objektivno mogu realizovati u datom vremenu i okolnostima. Takvom politikom Centar je stekao kredibilitet ozbiljne, ali ne i jake institucije, s obzirom na nedostatak materijalnih sredstava, ne-organizovanost dijaspor, nepostojanje nacionalne strategije saradnje sa iseljeništvom i sl. Ipak, i u tim uslovima, Centar za iseljenike uspio je da realizuje nekoliko izuzetno vrijednih projekata prvenstveno na planu očuvanja jezičkog i kulturnog identiteta, istraživanja iseljavanja iz Crne Gore, kao i da ustanovi vrijedne baze podataka iseljenika i iseljeničkih organizacija u svijetu.

Sa obnovom državnosti, pitanje saradnje sa dijasporom uzdignuto je na nivo od najvišeg državnog interesa i posebno je prepoznata potreba njegovog sistemskog uređivanja. Zahtjevi modernog vremena nametnuli su ljudske resurse kao ključni razvojni resurs jednog društva. S obzirom na brojnost iseljeničstva koja se procjenjuje na nivou aktuelnog stanovništva Crne Gore, njihove stručne, intelektualne, ekonomske i druge potencijale, sve više raste ukupna svijest o značaju ovog pitanja i potrebi pronalaženja sistemskog odgovora za mobilizaciju svih potencijala Crne Gore, ma gdje oni bili.

Cijeneći značaj ovog pitanja, Crna Gora je, naročito u proteklih četiri godine, preduzela niz aktivnosti u cilju jačanja saradnje sa iseljeništvom na svim poljima, kao i unapređenja brige i odgovornog odnosa države prema iseljeništvu.

Krajem 2010. godine Vlada Crne Gore usvojila je Strategiju saradnje sa dijasporom sa Akcionim planom njene realizacije za period 2010-2014. godine, što je bio je prvi korak na uspostavljanju i sprovođenju nove, proaktivne, politike saradnje sa iseljenicima iz Crne Gore.

Dodatni korak napravljan je je institucionalnim jačanjem i formiranjem Uprave za dijasporu kao sistemskog odgovora na potrebu mobilizacije ukupnih potencijala Crne Gore. Naime, u toku 2013. godine izvršena je transformacija Centra za iseljenike u posebnu upravu za dijasporu koja je organizovana kao organ u sastavu MVPEI. Aktivnosti Uprave su izuzetno raznovrsne – od održavanja veza i komunikacije sa iseljeništvom, preko realizacije projekata očuvanja jezika, kulture i tradicije, do rada na zaštiti prava i unapređenja položaja iseljenika u zemljama prijema.

Istovremeno sa institucionalnim jačanjem, radilo se na izradi normativnog okvira za unapređenje saradnje sa dijasporom, tj. pripremi Predloga zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom. Rad na pripremi Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom je, svakako, najznačajnija aktivnost u ovoj godini pa čak i u istoriji odnosa Crne Gore sa svojim iseljeništvom. Zakonom se po prvi put uspostavlja normativni okvir i uređuju prioritetna pitanja saradnje sa iseljeništvom, način ostvarivanja i jačanja te saradnje, sredstva i nosioci saradnje, nadležnosti i međusobni odnosi institucija od državnog do lokalnog nivoa, zaštita prava i

Elvira Bekteši

Prema raspoloživim, mada nepotpunim podacima, oko 500.000 ljudi našeg porijekla živi izvan granica Crne Gore. Zajednice naših ljudi prisutne su u gotovo svim djelovima svijeta, od zemalja u susjedstvu, Evrope, Sjeverne u Južne Amerike do Australije i Južne Afrike. Zemlje sa najvećom koncentracijom našeg iseljeničstva su SAD, Turska, Argentina i Srbija. Značajan broj naših iseljenika živi u Evropi, posebno u Njemačkoj, Luksemburgu, Švedskoj kao i drugim zapadno-evropskim zemljama.

interesa iseljenika i iseljeničkih zajednica, kao i druga pitanja od značaja za dijasporu. Usvajanje i primjena mjera predviđenih Zakonom o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom trebalo bi da stvori sve pretpostavke za sistemsko, kvalitativno i kvantitativno unapređenje i jačanje saradnje sa iseljeništvom, što je težnja i interes i Crne Gore i iseljenika.

Sistemski uređen rad sa iseljeništvom podrazumijeva stalnu brigu matične države o interesima i potrebama svojih iseljenika, ali i podršku pojedincima i organizacijama iseljenika kroz čiji su rad progovorile progresivne ideje, čije su se znanje, ali i emocije – sposobnost i spremnost da se dio sebe ukalkuliše u bolju budućnost svoje zemlje, udružile na putu ukupnog društvenog i ekonomskog razvoja naše Crne Gore.

Elvira Bekteši
Uprava za dijasporu

BILATERALNI
ODNOSI

” *Evroazijska ideja pripada predsjedniku Kazahstana, Nazarbajevu. Poslije raspada Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika (SSSR), Nazarbajev je 1994. govorio o evroazijskoj ideji i pozvao na razvoj regionalnih integracionih procesa.* ”

Anita Maraš

Evroazijska integracija - EAU

U srcu centralne Azije desio se događaj koji zaslužuje posebnu pažnju svjetske zajednice.

U glavnom gradu Kazahstana, u Astani, 29. maja ove godine, naporima predsjednika Kazahstana Nursultana Nazarbajeva, predsjednika Ruske Federacije Vladimira Putina i predsjednika Bjelorusije Aleksandra Lukašenka dat je život Evroazijskoj ekonomskoj uniji (EAU). Države članice EAU su prva (Rusija) i deveta (Kazahstan) po veličini država na svijetu i Bjelorusija koja u evropskim okvirima zauzima izuzetno važnu stratešku poziciju.

Evroazijska ideja pripada predsjedniku Kazahstana, Nazarbajevu. Poslije raspada Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika (SSSR), Nazarbajev je 1994. govorio o evroazijskoj ideji i pozvao na razvoj regionalnih integracionih procesa.

U osnovi evroazijske integracije leži potpisani 20. januara 1995. liderima Kazahstana, Rusije i Bjelorusije paket dokumenata o osnivanju Carinske unije (CU). Glavna orijentisanost CU postalo je omogućavanje slobodnog kretanja roba, usluga, kapitala, radne snage i usaglašavanje trgovinske,

”

Evroazijska unija (EAU) se može opisati kao jedan živi organizam sa 170 milliona stanovnika i ukupnim BDP od 2.7 triliona USD. Navedena unija posjeduje jednu petinu svjetskih rezervi gasa i skoro 15% nafte. Istovremeno, ova «trojka» ima razvijenu industriju, moćan ljudski, intelektualni i kulturni potencijal

”

carinske, poreske i monetarne politike tri zemlje. Kasnije, 1999. usvojen je Sporazum o Carinskoj uniji i Zajedničkom ekonomskom prostoru. Potpisivanje navedenog dokumenta poslužilo je kao osnova za razvoj evroazijske koncepcije. Stvarna implementacija postojećih namjera dogodila se 1. januara 2010, kada su se uklonile granice između ovih zemalja.

Evroazijska unija (EAU) se može opisati kao jedan živi organizam sa 170 milliona stanovnika i ukupnim BDP od 2.7 triliona USD. Navedena unija posjeduje jednu petinu svjetskih rezervi gasa i skoro 15% nafte. Istovremeno, ova «trojka» ima razvijenu industriju, moćan ljudski, intelektualni i kulturni potencijal. Geografski položaj omogućava stvaranje transportnih logističkih puteva, regionalnog i globalnog značaja, kao i uspostavljanje obimnih trgovinskih tokova u Evropi i Aziji.

Nevedene okolnosti zahtijevaju posebnu pažnju Zapada prema novom političkom i ekonomskom objedinjenju. Očekuje se da će uspostavljena ekonomska unija početi sa radom od 1. januara 2015., na osnovi Carinske unije. Novina ovog projekta je uvođenje principa konsenzusa. Glas svake države članice biće odlučujući. Učesnice će sprovoditi usaglašenu politiku u ključnim granama ekonomije, u energetici, industriji, poljoprivredi, saobraćaju.

Karakteristike EAU koje određuju buduće perspektive regionalne integracije su:

- Uklanjanje unutrašnjih carinskih granica između država članica, prenos carinske kontrole na spoljni perimetar unije, uvođenje zajedničkog za sve članove sistema tarifa i necarinske regulacije za trgovinu sa trećim zemljama i postepeno proširenje na račun drugih zemalja učesnica;

- Stvaranje jedinstvenog dokumenta u obliku Carinskog kodeksa, koji će regulisati organizaciona, pravna i druga pitanja;

- Orijentisanje na model evropskih integracija.

Prema nekim procjenama evropskih eksperata, Evroazijska unija može uskoro postati nova velika sila na međunarodnoj sceni. Sporazumi u Astani sugerišu na postepenu integraciju poreskih i bankarskih sistema, a što je najvažnije, strogu koordi-

naciju ekonomske politike, integraciju tehničkih struktura i opšte upravljanje spoljnom politikom. Tek tada će biti uvedena jedinstvena valuta.

Sporazum o Evroazijskoj uniji bio je otvoren i za članstvo Ukrajine, za šta se zalagao i bivši predsjednik Ukrajine Viktor Janukovič. Opozicija je međutim, bila odlučno protiv, tražeći da se Ukrajina u prvom redu posveti postepenom ekonomskom i političkom pridruživanju Evropskoj uniji. Bez sluha da podijeljenoj Ukrajini ponude održiva rješenja, Moskva i Brisel su Kijev stavili pred izbor ili – ili. Na ivici građanskog rata, Ukrajina je 29. maja mogla biti samo u mislima trojice vođa Evroazijske unije.

Predsednik Bjelorusije je istakao da je put do potpisivanja sporazuma bio dug i težak. «Mi verujemo da će ekonomska unija postati budući temelj zajedničkog političkog, vojnog i humanitarnog jedinstva», - rekao je Lukašenko.

U susret obelježavanju 70. godišnjice savezničkog iskrcavanja u Normandiji, Putin je 4. juna 2014. u intervju za francuske medije, odgovarajući na pitanje o formiranju EAU izjavio, da dalji razvoj integracije u okviru Carinske unije ne znači obnavljanje imperije i ruskog nacionalizma. Objasnio da Rusija želi da razvije svoju zemlju, naravno, u okviru svojih granica. Ali, što je veoma važno, želi da i druge države u mnogim regionima svijeta, koriste savremena sredstva za unapređenje svoje konkurentnosti, što uključuje i ekonomsku integraciju. „To je ono što mi radimo na teritoriji bivšeg Sovjetskog Saveza u okviru Carinske unije i sada Evroazijske unije“ - rekao je Putin.

Nasuprot zvaničnim stavovima, opozicija, kako u Kazahstanu, tako i u drugim potencijalnim državama učesnicama kao što je Kirgistan, ubjeđuje njihove vlade da odbiju da sarađuju sa Rusijom u okviru Carinske unije i Evroazijske unije i poziva na uspostavljanje saradnje sa Zapadom, na primjer u okviru STO. Kirgistan je skoro dvije decenije član STO i rezultata nema, osim pada najvažnijih ekonomskih pokazatelja. Kazahstan se naprotiv, aktivno angažovao da dobije člansku kartu STO, ali integraciju u okviru Carinske unije i EAES, na zbunjenost prozapadnog lobija, ne odbija.

Šta više, u Kazahstanu i drugim državama centralne Azije pro-američki političari i mediji, ističu poten-

cijalne rizike i negativne posljedice funkcionisanja EAU i CU. Međutim, danas u Kazahstanu, skoro 85 odsto stanovništva ima pozitivan stav prema evroazijskom projektu. I to, uprkos nedavnoj devalvaciji tenge, što je pro-zapadni lobi bezuspješno pokušao da predstavi kao očekivani rezultat pristupanja Kazahstana Carinskoj uniji.

Ono što je, takođe, specifično za EAU jeste i otvorenost prema trećim državama, posebno ka onima sa kojima članice novostvorenog saveza imaju sklopljene ugovore o slobodnoj trgovini. Crna Gora je jedna od takvih zemalja, što znači da bi roba iz Rusije, Bjelorusije i Kazahstana trebalo da postane pristupačnija, kao i mogućnost da crnogorski proizvodi lakše dopru do potrošača u pomenutim zemljama.

8. maja na neformalnom sastanku šefova država Jermenije, Bjelorusije, Kirgistana, Rusije i Tadžikistana u Kremlju, predsjednik Bjelorusije Lukašenko priznao da „pokušaj vršenja pritiska na Rusiju od strane Zapada, naravno, utiče na sve navedene države.“ Kao odgovor, predložio je da se umnoži ono što svaka od ovih država ima, bez ikakvih milostinja ili obećanja Zapada, putem mobilisanja unutrašnjih resursa.

Zašto je ovim državama potrebna integracija?

Činjenica je - danas nijedna država ne može živjeti nezavisno u ekonomskom, političkom kao i u bezbjednosnom smislu. Kazahstan, Bjelorusija i ostale države centralne Azije nisu izuzetak. To je velika teritorija sa niskom gustinom naseljenosti i specifično orijentisanom privredom. U ovim državama je veoma dobro razvijena prerađivačka industrija sirovina: naftna, metalurška, više ili manje progresira poljoprivreda. U drugim sektorima, ove države nisu samodovoljne. U cilju razvijanja privrede, potrebna su im tržišta. Jasno je da ne mogu da se orijentišu na tržišta SAD i Evrope. Za njih su optimalna tržišta nedaleko od granica - na teritoriji bivšeg Sovjetskog Saveza. Jasno je da je stepen saradnje između post-sovjetskih privreda i dalje visok, uprkos činjenici da je od raspada SSSR-a prošlo skoro četvrt vijeka. Zajednički mentalitet, opšti ekonomski, politički, socijalni, migracioni problemi, pitanja uspostavljanja bezbjednosti - sve to okuplja ove države koje imaju

zajedničke ciljeve. Međunarodno privredno udruživanje predstavlja realnu mogućnost da ove države ojačaju u ekonomskom i bezbjednosnom smislu, budući da je centralna Azija nestabilan prostor. Po riječima Putina, kako piše ruski list „Izvestija“, postoji i mogućnost da EAU postane jak partner EU, sposoban da se u budućnosti dogovara sa Briselom o stvaranju zajedničkog ekonomskog prostora - od Atlantskog do Tihog okeana.

Šta od integracije dobija običan građanin?

U ovom slučaju, zahvaljujući razvoju ekonomije, stvoriće se nova radna mjesta, aktivno će se razvijati trgovina sa tržištima koja su tradicionalno zastupljena u ovim državama. Slobodno kretanje ljudi i robe između zemalja u okviru ekonomske unije, daje mnogo prednosti. Drugo, jasno je da će se svi prije ili kasnije integrisati u globalnu ekonomiju, kao što je STO. Međutim, mnoge privredne grane su se u ovim državama razvijale u dovoljno povoljnim uslovima, tj. nisu se suočavale sa jakom konkurencijom. Shodno tome, potrebno je pripremiti ekonomske subjekte za novu sredinu, a konkurencija u CU je dobra prilika da se to nauči.

Anita Maraš,
Generalni direktorat za bilateralne poslove

”

Prema nekim procjenama evropskih eksperata, Evroazijska unija može uskoro postati nova velika sila na međunarodnoj sceni. Sporazumi u Astani sugerišu na postepenu integraciju poreskih i bankarskih sistema, a što je najvažnije, strogu koordinaciju ekonomske politike, integraciju tehničkih struktura i opšte upravljanje spoljnom politikom. Tek tada će biti uvedena jedinstvena valuta

”

Pavle Karanikić

Arapska liga je regionalna organizacija država bliskog istoka osnovana 22. marta 1945. godine, sa sjedištem u Kairu i ciljem jačanja odnosa država članica, zaštite njihove nezavisnosti, kao i ostvarivanja ekonomskih interesa arapskih država. Osnivači AL su **Egipat, Sirija, Liban, Jordan, Irak, Saudijska Arabija i Jemen. Vremenom se AL proširila i uz, Alžir, Bahrein, Komoros, Džibuti, Kuvajt, Libiju, Mauritaniju, Maroko, Oman, Palestinu, Katar, Somaliju, Sudan, Tunis i Ujedinjene Arapske Emirate** danas ima 22 države članice. Arapskom ligom rukovodi i o najvažnijim pitanjima odlučuje "Savjet", koji se sastaje dva puta godišnje (mart i septembar), a u kojem države članice predstavljaju ministri vanjskih poslova, odnosno imenovani predstavnici država članica AL. Svaka članica ima jedan glas. „Savjet“ donosi odluke većinom glasova, a odluke su obavezujuće samo za članice koje su podržale odluku. Arapska liga ima naglašenu saradnju u ekonomsko-fnansijskoj i oblasti poljoprivrede, zatim komunikacija i infrastrukture, kulture, državljanstva i vizne politike, socijale i zdravstva, za koje ima osnovane posebne komitete.

Posmatrajući kartu članica Arapske lige, uočljivo je da, pored zajedničkog imenitelja u vidu većine ili makar dobrog dijela stanovništva arapskog porijekla, države Arapske lige karakterišu različiti politički, ekonomski, i bezbjednosni parametri. Od Somalije koja se uz međunarodnu po-

Crna Gora i Liga arapskih država - Arapska liga

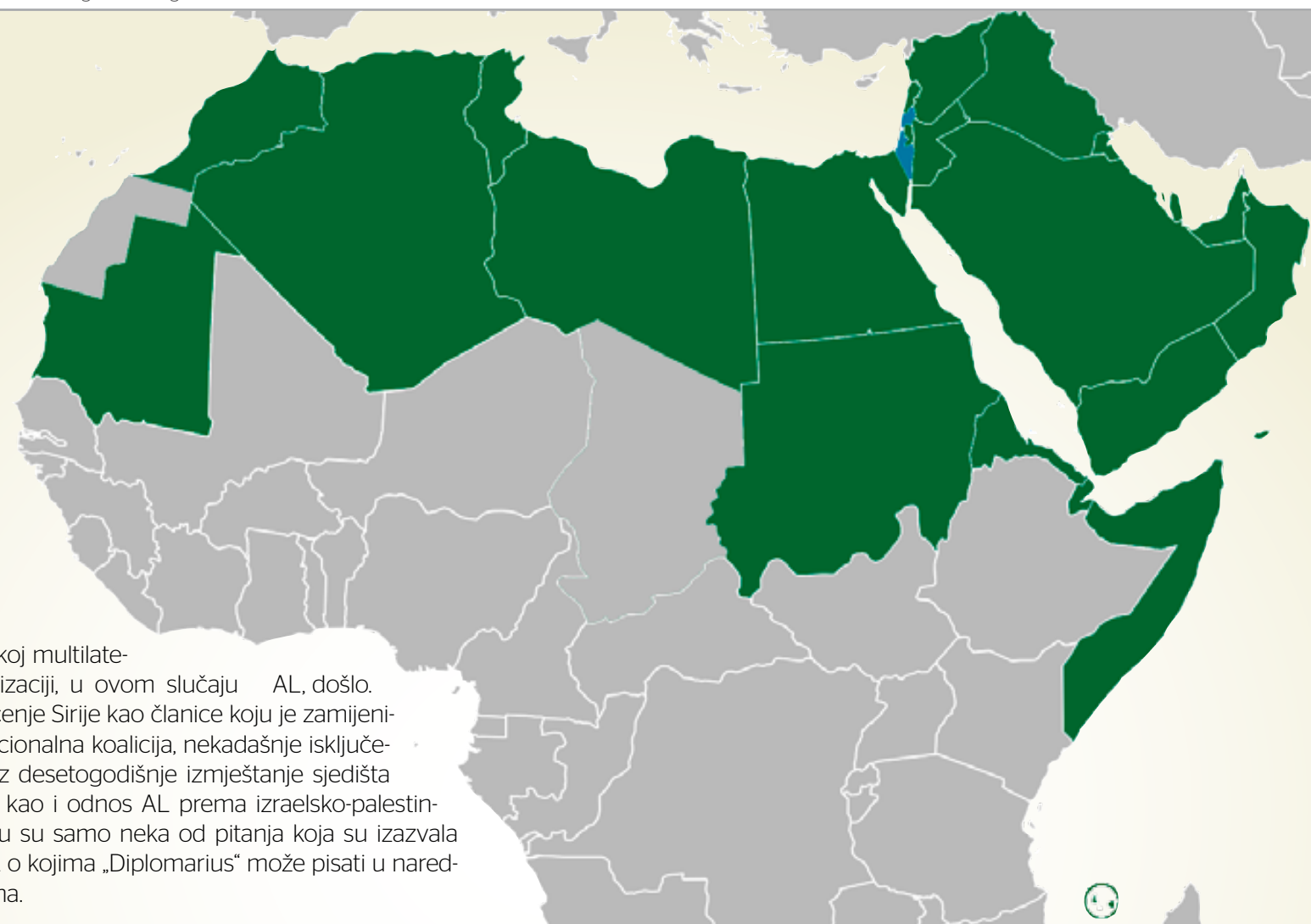
moć bori sa problemom piratstva na „Rogu Afrike“, Iraka koji nakon intervencije teško izlazi na kraj sa elementima radikalnog islamizma podgrijanog podjelama na sunite i šiite, Egipta i Libije koji nakon „arapskog proljeća“ i „rušenja“ režima prolaze kroz inicijalnu fazu teških tranzicija i još težeg uspostavljanja nove vlasti, Sirije u kojoj se desila jedna od najvećih humanitarnih kriza 21. vijeka i Palestine koja je upravo ovih dana uz akcije Hamasa i intervencije Izraela ušla u još jedan krug višedecenijskog blisko-istočnog sukoba. O svim navedenim pitanjima Crna Gora kao članica sistema Ujedinjenih nacija glasa u Generalnoj skupštini ukoliko se podnesu rezolucije, ali i kao članica Savjeta za ljudska prava, koji o skoro svim pitanjima, takođe, donosi političke rezolucije.

Interes Crne Gore za saradnjom sa AL leži u dva osnovna razloga.

Prvi od razloga zbog kojeg Crna Gora planira da podnese zahtjev za sticanje „statusa gosta“ pri Arapskoj ligi je direktan uvid u problematiku i međusobne odnose država ovog regiona, te ostvarivanje direktnog kontakta sa njihovim predstavnicima tokom regionalnog dijaloga, tokom kojeg se, o ovim pitanjima, odlučuje u AL, što logično vodi boljoj informisanosti i donošenju kvalitetnijih odluka Crne Gore na međunarodnom nivou. U tom kontekstu, sam proces donošenja odluka, pregovori, pritisci nearapskih partnera, međusobne podrške i preplitanje interesa arapskih država, međusobna popuštanja ili ne česti zaokreti u stavovima, pa i načini njihove interpretacije, nijesu manje značajne informacije od samog rješenja, ili odluke do

koje se u nekoj multilateralnoj organizaciji, u ovom slučaju AL, došlo. Stoga, isključenje Sirije kao članice koju je zamijenila Sirijska nacionalna koalicija, nekadašnje isključenje Egipta uz desetogodišnje izmještanje sjedišta organizacije, kao i odnos AL prema izraelsko-palestinskom sukobu su samo neka od pitanja koja su izazvala podjele u AL o kojima „Diplomarius“ može pisati u narednim brojevima.

Drugi razlog saradnje Crne Gore i Arapske lige je ekonomska saradnja. Diverzifikovana politička mapa Arapske lige još je izraženija ukoliko se posmatra kroz prizmu ekonomskih parametara. Primjera radi, navešćemo okvirno „godišnje prihode po glavi stanovnika“ (GNI per capita) nekoliko članica Arapske lige: Katar - 80. 000 \$; Kuvajt - 49. 000 \$; Ujedinjeni Arapski Emirati - 40. 000 \$; Tunis - 4. 000 \$; Jemen - 1 000 \$. Poređenja radi, GNI Crne Gore iznosi nešto preko 7. 000 \$. Od 2007-2013. godine u Crnu Goru je investirano oko 80 miliona eura investicija koje potiču od arapskih država. Bogate arapske države investiraju globalno, a njihove investicije nijesu karakteristične samo za Crnu Goru, već svoj kvalitet, ozbiljnost i pouzdanost dokazuju kroz investicije ili investicione planove u državama regiona. Strategija arapskih država, koje svoje finansijsko blagostanje crpe kroz eksploataciju obilnih izvora nafte, je da na srednji i dugi rok investiraju u održive projekte koji bi ih u budućnosti pripremili za scenario nemogućnosti dalje eksploatacije nafte imajući u vidu ograničene količine ovog resursa za koji planiraju da prestane biti jedini i primaran izvor finansiranja države.

Crna Gora kroz nastavak privlačenja kvalitetnih arapskih investicija u vidu koncesija, privatnih i privatno - javnih partnerstava, privatizacija može sebi obezbijediti dodatne kanale snaženja nacionalnih ekonomskih parametara, za pošljavanja, ali i promocije turističkih kapaciteta države u regionima u kojima oni još nijesu prepoznati. A Crna Gora ima šta ponuditi arapskim investitorima. Primjera radi mogućnosti ulaganja u turizam su evidentne. Kilometri „Velike Plaže“ su turistički nevalorizovani, zimski turizam je i dalje nerazvijen imajući u vidu kapacitete Crne Gore na tom polju, a vođeni resursi su, takođe, obilno neiskorišteni. Svakako, polja za arapske investicije postoje, a Crna Gora kroz ekonomsko-fnansijske modalitete stranih ulaganja mora obezbijediti da iste budu realizovane u obostranom interesu, i, prije svega, interesu građana Crne Gore.

Pavle Karanikić
Generalni direktor za multilateralne poslove
i regionalnu saradnju

O ljudskim pravima, izboru za članicu Komiteta UN za ljudska prava i budućoj ulozi u Komitetu

Ivana Jelić
poslije izbora

Moje opredjeljenje da se bavim promocijom i zaštitom ljudskih prava, kroz akademske i stručne aktivnosti, moj rad na poboljšanju primjene međunarodnih standarda o ljudskim pravima u Crnoj Gori i državama članicama Savjeta Evrope, uvijek su imali za glavni motiv promociju i očuvanje ljudskog dostojanstva. U svim situacijama, pod svim okolnostima, na ličnom i društvenom planu, borila sam se za isticanje i zaštitu ove beskompromisne vrijednosti koja pripada svakom čovjeku i koja je materijalni izvor ljudskih prava. Ideje jednakosti, digniteta, slobode, postale su suštinski dio mog posla, više od petnaest godina, kako kroz obrazovanje studenata, tako i u naučnim istraživanjima, a od 2008. godine mnogo više kroz ekspertske djelovanje u okviru Savjeta Evrope.

Poboljšanje stanja ljudskih prava, naročito onih osnovnih, koja su neodvojiva od čovjekove ličnosti i dostojanstva, a to su, prije svega, individualna građanska i politička prava, kao i prava ugroženih grupa, naročito nacionalnih i etničkih manjina, postalo je moja profesionalna misija. Ali, i više od toga: svaki do-

prinos, pa makar i najmanji, da se ostvari bolje razumijevanje suštine ljudskih prava i njihove implementacije, da se očuva ljudsko dostojanstvo i zaštiti ljudsko pravo, da se nepravu stane na crtu, za mene predstavlja i veliko zadovoljstvo, a ako tome doprinesem onda je to i lično ispunjenje.

Izbor za članicu Komiteta UN za ljudska prava za mene je velika profesionalna satisfakcija i priznanje mom dugogodišnjem radu, koji mi znači veliko zadovoljstvo.

Ogromna podrška mojoj kandidaturi u Ujedinjenim nacijama, tročetrtninska, je priznanje i Crnoj Gori i meni na svjetskom planu. Istovremeno, kao Crnogorka, osjetila sam ogromnu sreću što smo uspjeli da se kvalitetom, i u pogledu mojih kvalifikacija za ovo mjesto i diplomatske aktivnosti Crne Gore u UN-u, istaknemo i ostvarimo rezultat koji je dosad rijetko postignut – treće mjesto po broju glasova, rijetko ostvaren rezultat ekspertske kandidature evropskih država.

Ipak, iako sreću, ovaj rezultat znači i ogromnu odgovornost za mene. Treba radom i znanjem potvrditi rezultat, podršku svijeta, podršku države, profesora od kojih sam učila i čiju sam podršku imala, očekivanja svojih studenata. Treba sada osvijetliti obraz, a to je za mene uvijek dodatni impuls.

Na bilateralnim sastancima sa predstavnicima država, na prijemima i intervjuima u UN-u isticala sam da dolazim iz, po veličini, male države, ali velike po pravnoj tradiciji, po istoriji državnosti prije savremenog međunarodnog pravnog poretka, države koju čini ponosni narod kojeg nije bilo jednostavno okupirati, pred čijim su antifašističkim i slobodarskim duhom poklekli svjetski osvajači, i na kraju, države koja nije učestvovala u posljednjim ratovima na prosoru bivše SFRJ i koja je sačuvala unutrašnji mir i multietnički sklad i u najtežim vremenima, istovremeno dajući nedvosmislen podršku izbjelicama i ugroženima. U tim teškim danima, krajem devedesetih godina prošlog vijeka, radila sam za Međunarodni komitet Crnevog krsta i bila zadužena za primjenu i diseminaciju međunarodnog humanitarnog prava, kao i zaštitu ljudskih prava u kontekstu oružanih sukoba, tako da sam argumentovano mogla govoriti o ulozi Crne Gore i svom iskustvu iz tog perioda.

Pošto dolazim iz miroljubive balkanske države, što sam isticala u Njujorku, imam iskustvo više u odnosu na mnoge kolege iz svijeta čije države nijesu prošle kroz tranzicione pravne i političke, kao i šire društvene, izazove. Naime, kroz svoj rad na harmonizaciji prava s međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava u zemlji i ekspertske poslove u Savjetu Evrope, naročito monitoring misije u kojima učestvujem, imala sam prilike da uočim brojne izazove u zaštiti građanskih i političkih prava, kao i da učestvujem u njihovom rješavanju. To me dodatno kvalifikovalo za članicu Komiteta, jer je to iskustvo u skladu s misijom ovog tijela.

Vjerujem da će moje članstvo u Komitetu biti korisno za ovo ugovorno tijelo upravo zbog njegove univerzalne kompozicije, gdje treba čuti stručno mišljenje iz različitih pravnih sistema. Takođe, ova pozicija mi omogućava da pomognem da se artikuliraju aspekti brojnih izazova u zaštiti individualnih građanskih i političkih prava koji su imanentni novim demokratijama i onim državama koje su iskusile demokratske transformacije i koje se još uvijek bore da efikasno primijene međunarodne standarde u ovoj oblasti. Naime, proces izgradnje države u doba multikulturalnosti često može imati za posljedicu da izmjene zakona, koje su inače dobre, nijesu povoljne za pojedinca i mogu voditi ka socijalnoj isključenosti pojedinih grupa i lica koja im pripadaju, naročito onih koje su tradicionalno bila na marginama, kao što su žene, djeca, nacionalne manjine, itd. Svjesna mogućnosti da pojedinac u takvim okolnostima može, bez svoje krivice,

”Vjerujem da će moje članstvo u Komitetu biti korisno za ovo ugovorno tijelo upravo zbog njegove univerzalne kompozicije, gdje treba čuti stručno mišljenje iz različitih pravnih sistema”

postati žrtvom tih procesa, želim da u svom budućem radu u Komitetu svoje iskustvo i znanje stavim potpuno na raspolaganje ovom tijelu, radi poboljšanja razumijevanja pomenutog konteksta i lakšeg ostvarivanja ključnih standarda i vrijednosti međunarodnog prava ljudskih prava u cijelom svijetu.

Na kraju, želim da istaknem da sam srećna što ću braniti boje Crne Gore na ekspertske način u svjetskoj organizaciji i zahvalna na povjerenju koje mi je ukazala Vlada Crne Gore, zahvalna Ministarstvu pravde na kandidovanju i MVPEI-u na podršci, kao i diplomatskim misijama koje su radile na promociji moje kandidature.

Prof. dr Ivana Jelić,
članica Komiteta
UN za ljudska prava

IZ ISTORIJE DIPLOMATIJE

Konzularni odnosi
i značaj počasnih
konzulata za
knjaževinu i
kraljevinu Crnu Goru

Piše: Dejan Vuković

Uspostavljanje konzularnih odnosa i razmjena konzularnih predstavnika predstavljaju jedan od najstarijih oblika međunarodnih odnosa, čak i prije ozvaničenja stalnih diplomatskih predstavnika. Antička Grčka, drevni Rim i Vizantijsko carstvo utemeljuju konzularne odnose, koji posebno jačaju tokom IX i X vijeka procvatom trgovine, razvojem plovidbe i brodarstva, naročito na toplom Mediteranu, kasnije i na hladnom Baltiku i Sjevernom moru. Putevima trgovine ka bogatom Carigradu i tajnovitim gradovima na Bliskom Istoku, neminovno hode i migracije stanovništva.

Zaštita trgovinskih interesa, rješavanje statusa stranaca i njihovih sporova u drugim državama, povjerava se uglednim trgovcima i pomorcima, a važnost njihove funkcije kao konzularnih predstavnika dobija na značaju i u pogledu sudske ingerencije nad svojim sunarodnicima. Otkrića novih, preokookeanskih kontinenata i njihova kolonizacija od strane snažnih evropskih država tokom XV i XVI vijeka predstavljaju jak impuls u novom razvoju konzularnih odnosa, čije se moderne konture u XIX vijeku kristališu u Fran-

cuskoj koja prva upućuje karijerne konzularne predstavnike i po Evropi, dok Velika Britanija konzularnu službu stavlja pod okrilje Ministarstva vanjskih poslova, što slijede i druge države. Znameniti Francuz Fernan Brodel, u svom uzbudljivom istorijskom djelu „Mediteran“ ističe: „Mediteran čak nije jedno more, već „kompleks mora“, mora zatrpanih ostrvima, ispresijecanih poluostrvima, okruženih razuđenim obalama. Njegov je život pomiješan s kopnom, njegova je poezija više nego dopola seljačka, njegovi su mornari težaci, to je more maslina i vinograda, njegova se istorija više ne može odvojiti od kopna koje ga okružuje, kao što se ni glina ne odvaja od ruku zanatlije koji je oblikuje.“

Nadomak Jadrana, skrovitog dijela Mediterana, okružen moćnim carstvima jedan hrabri, malobrojni narod, je stoljećima u ratu, braneći svoju čast i slobodu. Vladike i vladari crnogorski sa gordog Lovćena čežljivo gledaju u more, dok Crnogorci iz luka na Jadranu postepeno odlaze u pečalbu, na zaradu. Crna Gora toga vremena prateći razgranate tokove trgovine i razvoj diplomatije, ali i daleke puteve svog stanovništva, otvara i prve konzulate u drugoj polovini XIX vijeka u Kotoru, često jedinoj vezi Crne Gore sa svijetom, u trgovačkom centru Trstu, glavnoj luci tadašnje crnogorske trgovačke flote, koja je brodila Sredozemljem uglavnom s ulcinjskim kapetanima za kormilima, zatim Skadru i drevnom Rimu, dakle, uglavnom konzulati na Mediteranu. Otvaranje konzulata je bio uspjeh, značajan poduhvat za jednu neveliku zemlju, skromne državne kase, ali zemlju ponosnih ljudi i umnih vladara, koji su stremili omogućiti svojim državljanima zaštitu njihovih prava i interesa u inostranstvu, kao da su podanici velikih sila. Želja za jačim prisustvom i promovisanjem Crne Gore u svijetu, kao i osjećaj odgovornosti prema svom narodu, omogućava i institucija počasnih konzulata koju knjaz Nikola mudro koristi u nedostatku crnogorskih ambasada i konzulata. Postepeno se otvaraju počasni konzulati u lepršavom Parizu, aristokratskoj Nici, značajnim lukama na Sredozemlju: Marseju, Solunu, Bariju, Brindiziju, Napulju, kao i Liverpulu na Irskom moru. Ozbiljnost države i riješenost da zaštiti prava svojih državljana Knjaževina Crna Gora potvrđuje i potpisivanjem međunarodnih ugovora poput „Ugovora o prijateljstvu, trgovini

i plovidbi između Njenoga Veličanstva Kraljice Sjedinjene Kraljevine Velike Britanije i Irske i Njegovog Visočanstva Knjaza Crnogorskog“ od 21. januara 1882. godine, a isti Ugovor je potpisan i sa Italijom. Ovi ugovori su predviđali i sljedeće odredbe: „Svaka od ugovornijih stranaka može imenovati Glavne konsule, Konsule, Vice konsule, Prokonsule i Konsularne agente da stoje u varošima i pristanima Ugovornijeh Sila. Ovi pak Konsularni agenti neće prije stupiti u službu, dok ne budu u uobičajenoj formi priznani od vlade kod koje su akreditovani.“

Sljedstveno crnogorski barjak se vijori na počasnim konzulatima u imperijalnom Londonu, Bristolu, Glazgovu, ali i na Malti, kao i u Briselu, Stokholmu, Ženevi, Milanu, Njujorku, Madridu i drugim brojnim gradovima.

Knjaževina Crna Gora, rukovođena međunarodnim običajnim pravom, poklanjala je posebnu pažnju na osjetljivost suptilnog diplomatskog i konzularnog običajnog prava, naročito vojvoda Gavro Vuković, dugogodišnji ministar inostranih djela za vrijeme knjaza Nikole koji depešom od 27. marta 1891. obavještava Dušana Ristića, počasnog konzula Crne Gore u Trstu: „Što je u dekretu stavljeno da ste naimenovani počasnim konzulom to je međunarodno pravilo po kome se sve države upravljaju kad imenuju konsula podajnika ma koje druge države. Sad smo naimeovali jednog konsula u Parizu, a jednog u Marselju i to na isti način kao i vas. Naredio sam barjake, trebaće vam pečati i grb na kuću, ali sve to kad dobijete egzekvatur od vlade Austrije.“ Egzekvatura je odobrenje, odnosno pristanak zemlje primateljice da osoba predložena od strane zemlje šiljateljice može nesmetano obavljati poslove konzula.

Islavljanja Crnogoraca u daleku Južnu Ameriku uslovljava i njihovu konzularnu zaštitu od strane ruskih počasnih konzula u vidu uspješnih njemačkih bankara u Buenos Airesu, dok u Montevideu, glavnom gradu Urugvaja, švedski konzul zastupa interese Rusije, a pruža zaštitu i Crnogorcima. Ruski konzuli su pružali zaštitu Crnogorcima i u Port Saidu, u Africi.

Zavidan nivo ustrojstva diplomatske službe Knjaževine Crne Gore, ogleda se i u praćenju aktivnosti drugih država u susjedstvu Crne Gore i analiziranju tih odnosa, što potvrđuje i depeša vojvode Gavra Vukovića upućena 25. jula 1895. godine Mitru Bakiću, diplomatskom predstavniku Knjaževine Crne Gore u Turskoj: „Kako se svakovrsne prilike razvijaju u našoj okolini na strani Arbanije i Stare Srbije, to je potrebno da osnujemo Konsulat u Peč. Toga radi najozbiljnije nastojte kod Porte da dobijete njeno pristajanje za to. Kad se dobije pristajanje Portino saopštiće vam se ime lica na koje pane izbor da na njega izišete egzekvatur.“ Upečatljivo je da Zakon o izdavanju pasoša Knjaževine Crne Gore od 16. marta 1905. godine, reguliše i postupak zamjene i izdavanja novih pasoša, posebno ukoliko se lice nalazi u inostranstvu, uz naglasak da samo Poslanstvo Crne Gore u Carigradu ima pravo izdavati pasoše, dok je zadatak konzulata u primanju tih zahtjeva i posredovanju između Ministarstva i državljana Crne Gore, što korenspondira i ima izvjesne sličnosti sa današnjim zakonodavstvom Crne Gore u ovoj oblasti.

Počasni konzuli su uglavnom birani iz redova uglednih stranih državljana, uticajnih i ostvarenih u svojim profesijama, zarad što bolje i uspješnije promocije trgovinskih i ekonomskih odnosa, ali prevashodno zaštite prava i interesa crnogorskih državljana u inostranstvu. Bečka konvencija o konzularnim odnosima iz 1963. kodifikovala je ovu oblast međunarodnog prava, potvrdila dotadašnju praksu, kao i isticanje zastave i grba na počasnim konzulatima zemlje koju predstavljaju. Kuriozitet je da konzularni odnosi s jednom državom mogu postojati i ukoliko su diplomatski odnosi prekinuti. Bivša SFRJ je nakon rušenja čileanskog predsjednika Aljendea u državnom udaru, prekinula diplomatske odnose sa tom južnoameričkom državom, ali su konzularni odnosi ipak nastavljeni, ili kada je SFRJ priznala Demokratsku Republiku Njemačku, a Savezna Republika Njemačka u znak protesta prekinula diplomatske odnose sa SFRJ, uz ipak neprekinuti kontinuitet u konzularnim odnosima. Zanimljivost je i da u državi primateljici može biti više konzulata, (ambasada samo jedna) i uglavnom se otvaraju u većim gradovima, ekonomski razvijenim pokrajinama i oblastima, ili u regijama gdje je koncentrisano iseljništvo države šiljateljice.

Prestižna titula počasnih konzula i danas je privlačna, pogotovo je značajna za manje države koje nemaju razgranatu diplomatsku mrežu. Odras je časti i osjećaj privilegije predstavljati jednu suverenu državu i doprinijeti njenoj afirmaciji, a istovremeno biti rafinirana spona povezivanja, njegovana nit ličnog, ali i prijateljstva među državama. Uzajamno poštovanje se podrazumijeva, uz unapređenje povjerenja. Zamah snažnim krilima ponosnog crnogorskog dvoglavog orla, daje obnova nezavisnosti Crne Gore od 21. maja 2006, da simbolično i gordo svoje gnijezdo i na lijepim zdanjima počasnih konzulata na Mediteranu, kod prijatelja Crne Gore u Bariju, Napulju, Izmiru, Kipru i Malti, ali i mitskom Strachuru u Britaniji, carskom Istanbulu, Austriji, Aziji, dalekoj Latinskoj i Sjevernoj Americi, potkontinentu Indiji. Očekujemo da njegova velika krila slobode i prijateljstva sleće i na mnoge druge bliske zemlje i udaljene kontinente.

Autor je direktor Direkcije za diplomatske privilegije i imunitete u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore

PARTNERI
MVPEI

Podrška Britanskog savjeta i britanske ambasade procesu pristupanja Crne Gore EU

Vanja Madžgali

Britanski savjet je organizacija osnovana prije 80 godina, koja ne potpada ni pod jedan organ Vlade, a koja se djelimično finansira iz sredstava Vlade UK i djelimično iz sopstvenih aktivnosti. Britanski savjet je danas globalna organizacija koja je aktivna u 110 zemalja svijeta i broji preko 8.000 zaposlenih. Kancelarija u Crnoj Gori otvorena je 1994, a svoj rad sprovodi u četiri ključne oblasti: obrazovanje, javna uprava, engleski jezik i umjetnost. Trenutne aktivnosti u oblasti javne uprave se odnose prije svega na podršku agendi pristupanja Crne Gore EU kroz izgradnju i razvoj institucionalnih kapaciteta i vještina.

U proteklih šest godina, Britanski savjet je usaglasio svoj rad sa potrebama crnogorske Vlade da se prilagodi evropskim standardima u oblastima gdje Britanski savjet sprovodi svoje aktivnosti, slijedeći preporuke iz izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore, Strateški dokument za Crnu Goru i zaključke konsultativnih sastanaka sa zemljama-članicama koje su zahtijevale strožije usaglašavanje aktivnosti izgradnje administrativnih kapaciteta na svim nivoima, a posebno na nivoima institucionalnih lidera i rukovodilaca srednjeg ranga.

Britanski savjet je razvio jedinstveni program obuke pod nazivom ProAccession, koji je prilagođen potrebama pregovaračkih timova i izazovima sa kojima će se oni susretati tokom pristupnih pregovora sa EU. Ovaj program je osmišljen sa ciljem da pospiješi efikasnost i profesionalnost na operativnom nivou, kao i da doprinese uvodnju ujednačenih evropskih standarda komuniciranja u čitavoj javnoj upravi, usaglasi ove standarde sa dobrom praksom u evropskim zemljama i obezbijedi efikasno funkcionisanje u evropskom okruženju prije i nakon ulaska u EU.

ProAccession program, koji u potpunosti finansira Vlada Velike Britanije, traje u kontinuitetu od 2008. i razvija se u skladu sa razvojem prioriteta. Program karakterišu treninzi bazirani na praktičnom pristupu, koji za cilj imaju da polaznicima dočaraju autentični briselski kontekst i da im predstave rigorozne standarde komunikacije unutar EU. Program osmišljavaju i vode iskusni britanski eksperti koji rade u Briselu. Program se vodi isključivo na engleskom jeziku, bez prevoda, i na taj način nudi pravo međunarodno iskustvo u učenju i razvoj stručnog vokabulara.

Od 2008, kada je ProAccession prvi put sproveden pod nazivom „Vještine za EU“, program je bio prolazio kroz izmjene potrebne

za prilagođavanje programa za praćenje različitih faza pristupnog procesa, od pretprijetne faze do zvaničnog otvaranja pregovora, pripreme skrininga, otvaranja poglavlja i na kraju do faza pripreme strategija i akcionih planova za prenošenje pravne tekovine u crnogorski sistem. Tokom ovog procesa, fokus projekta se mijenjao od inicijalne posvećenosti širokoj publici u javnoj upravi do sve užeg fokusa na radne grupe koje se direktno bave procesom pregovora.

Ilustracija evolucije projekta:

2008-2011 Vještine za EU

Inicijalni trogodišnji projekat je administrirala Uprava za kadrove (UZK). Program je bio namijenjen državnim službenicima na nižim i srednjim nivoima koji imaju direktnu ulogu komuniciranja sa strukturama EU. Obuka je uključivala četiri intenzivna modula: Formalna korespondencija i pisanje stručnih izvještaja; Vještine izlaganja; Sastanci radnih grupa EU; i Pregovaračke vještine. Oko 100 državnih službenika je učestvovalo u programu. Desetoro ih je izabrano za dodatni program obuke trenera, a izdat je i tzv. Materijal za samostalno učenje koji omogućava dalje samostalno unapređivanje.

2011-2013 Program jačanja parlamenta

Uspjeh prvog ciklusa vodio je sljedećem dvogodišnjem projektu, koji je tražila Skupština Crne Gore. Sličan prethodnom programu, samo prilagođen potrebama ove institucije, okupio je 50 administrativnih službenika Skupštine kao dio šireg Programa jačanja parlamenta koji je sproveden zajedno sa Vestminsterskom fondacijom za demokratiju iz Velike Britanije. Uz četiri modela i obuku trenera koje je sadržao i prethodni program, ova obuka je uključivala i module pod nazivima Institucionalni PR i Medijska obuka. Izdat je i poseban Materijal za samostalno učenje koji omogućava dalje samostalno unapređivanje.

2012-2014 ProAccession

Projekat Vještine za EU je preimenovan u ProAccession, na taj način jačajući posvećenost britanske Vlade crnogorskim naporima ka EU integraciji, kao i potvrđujući kontinuiranu podršku MVPEI i pregovarač-koj strukturi u njihovim aktivnostima i izazovima na putu pregovora.

Kroz direktne konsultacije sa Glavnim pregovaračem, program je dodatno prilagođen i proširen. Program pokriva oblasti pisane i usmene komunikacije, koje uključuju pisanje izvještaja, elektronske pošte, stavova, vođenje sastanaka i seminara, javno izlaganje, upravljanje pregovorima, davanje intervju-a i planiranje i upravljanje odnosima s javnošću u institucijama. Ovaj ciklus je okupio oko 100 članova različitih radnih grupa.

Projekat takođe uključuje set aktivnosti usmjerenih na pružanje podrške sprovođenju Komunikacione strategije Vlade Crne Gore za EU, kao što su javne debate. Do sada su održane debate za poglavlja 2, 7, 26 i 18. Ove debate će se nastaviti i u narednom ciklusu projekta i biće organizovane, kao i do sada, u saradnji sa Kancelarijom Glavnog pregovarača.

2013-2014 Komunikaciona strategija za EU 1

Uporedo sa ProAccession obukom, Britanski savjet je otpočeo saradnju i sa Odjeljenjem za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima u MVPEI u cilju razvoja Komunikacione strategije za EU i pratećeg akcionog plana, kao i u pravcu pružanja obuke za PR timove u ministarstvima za komuniciranje procesa pristupanja EU. Trening je sadržao module na sljedeće teme: razvoj strategija i akcionih planova, strateški rad sa medijima, krizna komunikacija, kreiranje poruka, kreiranje kampanja, društvene mreže. Pored ovoga, britanski eksperti su radili zajedno sa PR timom MVPEI na nacrtu nove strategije. Za manje od godinu dana, nacrt dokumenta je završen, a dobio je i vrlo visoku ocjenu od strane Delegacije EU, civilnog sektora, ambasada, UNDP-a i drugih relevantnih subjekata. Druga godina sprovođenja ovog projekta će, prema planu, obuhvatiti viši nivo profesionalnog razvoja PR timova i članova radnih grupa, uključujući i sljedeće teme: razumijevanje unutrašnjeg funkcionisanja EU, upravljanje kampanjama, upravljanje komunikacijom, komunikacija u međunarodnom kontekstu, i obuka za mlade novinare na temu „Kako ispričati priču o EU“.

2014-2016 ProAccession - Strateški program i program za lidere

Naredni dvogodišnji period ovog projekta biće fokusiran na razvoj li-derskih osobina i strateških vještina kod donosilaca odluka i onih koji utiču na donošenje odluka, koji će imati glavnu ulogu u prenošenju pravne tekovine u održive operativne planove i koji će osigurati ni-

hovo usvajanje u čitavoj javnoj upravi. Program će se baviti formulacijom strategija, efikasnim vođstvom, kvalitetnim donošenjem odluka, uspješnim sprovođenjem promjena, izgradnjom međuljudskih i profesionalnih odnosa i veza, i vještine lobiranja i vršenja uticaja. Posebna pažnja biće posvećena akcionim planovima za poglavlja 23 i 24, imajući u vidu njihov značaj za cjelokupan proces pregovora u smislu „novog pristupa“ pregovorima. Drugi set modula u ovom projektu će biti usmjeren na razvoj novih standarda pisane i usmene komunikacije za srednje rukovodioce. Svi moduli sadrže follow-up radionice na kojima će biti ocijenjen napredak i gdje će učesnici moći da razmijene mišljenja o naučenim lekcijama i primjeni naučenog u praksi – a takođe će moći da dobiju dodatnu podršku i savjete od ekspertske konsultanata. Dodatna vrijednost ovih obuka jeste ta da će sve biti vođene na engleskom, što će dodatno pomoći zvaničnicima da razviju sposobnost samouvjerenog, tečnog i efikasnog izražavanja na engleskom na sastancima na visokom nivou u međunarodnom kontekstu.

2014-2016 Komunikaciona strategija za EU 2

Imajući u vidu značajan uspjeh koji je ostvaren sa novom Komunikacionom strategijom za EU, Britanski savjet, potpomognut Ambasdom Velike Britanije i Delegacijom EU u Podgorici, će nastaviti da sarađuje sa Odjeljenjem za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima u MVPEI u sljedećim oblastima: 1) kontinuirano unapređenje komunikacionih vještina na horizontalnom nivou, 2) razvoj Internet alata i pristupa na društvenim mrežama za efikasno komuniciranje sa različitim ciljnim grupama, 3) implementacija Strategije kroz intenzivnu javnu kampanju bogatu sadržajima i javnim događanjima. Strategija predviđa usku saradnju sa civilnim sektorom, akademskom zajednicom i biznis sektorom.

Evolucija ovog projekta od inicijalne faze iz 2008. godine do današnjih okvira pokazuje koliko su se administrativni kapaciteti crnogorske javne uprave razvili tokom vremena, kao i koliko se izazovi procesa pristupanja EU u kontinuitetu razvijaju kako sam proces napreduje. Britanski savjet i Ambasada Velike Britanije će nastaviti da podržavaju dalje napore i transformaciju javne uprave Crne Gore u njenim naporima da odgovori na rastuće izazove sa kojima se susreće na čvrstom utabanom putu usvajanja standarda EU i članstva u toj organizaciji.

Vanja Madžgali
Direktorka Britanskog savjeta

PARTNERI
MVPEI

Priča o inovacijama - Kako su „Otvorene ideje“ promijenile Crnu Goru

Marija Novković

Kako je nastao projekat „Otvorene ideje za Crnu Goru“?

Projekat „Otvorene ideje za Crnu Goru“ živi već dvije godine. Zamišljen kao platforma za društvene inovacije, projekat teži da kanališe i iskoristi svu kreativnu i pokretačku energiju našeg društva. Polovinom 2012. godine, kada smo koncipirali projekat, znali smo da je sve veći broj korisnika interneta, društvenih mreža i pametnih telefona, da su građani sve spremniji da iskažu svoje mišljenje o problemima u društvu i da postoji dosta mladih ljudi sposobnih da razvijaju softver. Dakle, izobilje energije i kreativnosti. Samo je bilo potrebno usmjeriti građanski aktivizam prema kolaborativnim procesima.

Pokrenuli smo „Otvorene ideje“ jer smo vjerovali u moć savremene tehnologije u službi građana. Vjerovali smo u sposobnost građana da probleme koji ih se tiču, ne samo prepoznaju, već i riješe i time direktno ili indirektno doprinesu unapređenju transparentnosti i odgovornosti institucija. Premda je to bio veliki i rizičan eksperiment, pokazalo se da građani Crne Gore mogu da ponude napredna tehnološka rješenja koja ruše barijere između građana i javne uprave i povezuju ih oko zajedničkog cilja. Takođe, pokazalo se da u javnoj upravi ima ljudi koji imaju sluha i prepoznaju potencijal ovakvih aplikacija. Stare probleme rješavamo na novi način. To je suština inovacija.

Kako građani Crne Gore kreiraju društvo po svojoj mjeri?

Krajem juna, Crna Gora je dobila drugu generaciju inovatora, nakon što je održano finale takmičenja za najbolju veb stranicu, veb ili mobilnu aplikaciju koja rješava jedan od dva ponuđena izazova:

- 1) Kako unaprijediti učeće mladih u procesu donošenja odluka i
- 2) Kako iskoristiti moć novih tehnologija za bolju informisanost i učeće građana u procesu evropskih integracija.

Ove izazove definisali smo u saradnji sa partnerima: Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija i Upravom za mlade i sport. Takmičenje je bilo otvoreno za sve građane Crne Gore, pojedince i grupe, bez obzira na to da li su vični programiranju.

Od dvanaest timova koji su prijavili svoje ideje, preko šest finalista, došli smo do dva pobjednička tima. Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore nagrađeno je za ideju koja osobama sa invaliditetom omogućava jednak pristup informacijama koje se objavljuju na veb stranicama. Ekipa „Ideus“ kreirala je veb i mobilnu aplikaciju koja omogućava kontrolu kvaliteta namirnica široke potrošnje.

Demokratski razvoj Crne Gore i digitalno doba u kome živimo čine da građani imaju povećana očekivanja od javne uprave. Građani žele bolje planiranje javnih politika, ravnopravnost i promjenu sistema vrijednosti. Oni žele

pravovremene i kompletne informacije o važnim procesima. To je i bio cilj projekta „Otvorene ideje za Crnu Goru“. Ovakvim učešćem građana u kreiranju budućnosti, doprinosimo razbijanju psihologija „subjekta“, gdje se ljudi ne ponašaju kao učesnici već kao pasivni subjekti.

Sinergija između građana i javne uprave

Na prošlogodišnjem takmičenju (završenom u maju 2013.), pobjedu je odnijela web i mobilna aplikacija Budi odgovoran Elektrotehničkog fakulteta. Zamišljena kao jednostavan alat za ukazivanje na različite nepravilnosti, vrlo brzo je postala kanal za prijavu nepravilnosti iz oblasti sive ekonomije. Na taj način, građani Crne Gore pomagali su u lakšem i bržem otkrivanju neformalne ekonomije, od čega će cjelokupno društvo imati koristi. Ministarstvo finansija, Poreska uprava i Uprava za inspeksijske poslove dobijali su informacije sa terena u realnom vremenu, čime su se udružili resursi javnog i civilnog sektora. Aplikacija je pokazala snagu građanskog aktivizma! Građani reporteri podnijeli su preko 2400 prijava, na osnovu kojih je izrečeno preko 350.000€ kazni. Na taj način, novac iz sive zone preusmjeren je u društveno korisne svrhe. Rezultati ove akcije vrlo su vidljivi: prikupljena su sredstva za nabavku opreme za Institut za bolesti djece, biće opremljeni dnevni centri u opštinama Cetinje, Nikšić i Plav, uređen park na Čemovskom polju, kupljena didaktička oprema za vrtiće u Crnoj Gori, i rekonstruisan objekat Doma za stare u Risnu. Odluku o tome gdje će novac biti uložen donijeli su sami građani. Mobilna aplikacija poslužila je kao veza između građana i inspeksijskih službi, komunikacija je bila brža, dok su sve informacije objavljivane na web stranici, sve u duhu pune transparentnosti. Ovaj projekat dobio je i važno međunarodno priznanje od strane Partnerstva otvorenih vlada, te Nacionalne asocijacije vladinih komunikatora Sjedinjenih Američkih Država.

Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori sprovela je projekat u saradnji sa NVO DigitalizujMe koji su bili naši partneri i tokom prošlogodišnjeg takmičenja. Osim njih, na projektu smo sarađivali i sa NVO Mogul, NVO 35mm i NVO Centar za građansko obrazovanje. „Otvorene ideje za Crnu Goru“ prerasle su u regionalni projekat „Otvorene ideje za Balkan“, koji se sprovodi u Bosni i Hercegovini, Srbiji i na Kosovu¹ u saradnji sa Kancelarijom UNDP na Kosovu i Fondacijom za nove komunikacije Dokukino.

Marija Novković, Projekt menadžer UNDP

¹ - Ovim nazivom se ne prejudiciraju stavovi o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 (1999) i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji nezavisnosti.

Anda Alivodić

rije. Potomak dinastije Petrovića, princ Nikola Petrović Njegoš, je povodom umjetničkih i istorijskih vrijednosti diplomatskog salona i slika u njemu kazao: „Prije svega, nemoguće je ne osjetiti prisustvo čovjeka koji je sakupio ovu zbirku. Njegovo toplo prisustvo kao da još uvijek lebdi kroz dvor, između komada namještaja i od jedne do druge slike. Svaka od njih ima svoju priču, svaka predstavlja jedan susret, jednu ostvarenu vezu, jedan zajednički interes...nekoliko kvadratnih centimetara velikodušnosti. Ova djela, zajednički, povezuju naš dragi krš sa svijetom i pozivaju nas na učešće u ljudskoj avanturi. Kao svjedoci te srećne prošlosti, ona nam ponovo ulivaju povjerenje u sopstvenu budućnost“. Draž salonu daju i dvije velike vazne iz XIV vijeka, koje su kraljev poklon iz Japana.

Kralj je nastojao da mjesto podno Lovčena bude veliko u očima cijele Evrope. Organizovao je proslave, na kojima je ugostio brojne vladare, političare, novinare, umjetnike... Kao mala zemlja Crna Gora je prepoznala značaj protokola i ceremonijala kao tehniku za pridobijanje simpatija i stvaranje prijateljske atmosfere koja bi pripomogla uspostavljanju i razvoju dobrih odnosa sa drugim državama. Svim prijateljima Crne Gore pozivnice su slate sa uobičajnim tekstom gdje maršalat dvora poziva određenu ličnost „po nalogu Njegovog Kraljevskog Visočanstva“, a na pozivnici bi bili naznačeni povod, odjeća, tj. da li se nose paradna odjela, kao i da li se „paše oružje“ ili se nose ordeni. Francuski sveštenik Baron koji je bio u pratnji tadašnjeg francuskog diplomatskog predstavnika u Crnoj Gori, Patrimonia opisao je dvor kao „prostranu građansku kuću sa zelenkastim zidovima... okruženu prelijepim parkom. Na ulazu u kopljište usađena je nacionalna zastava - crvena sa bijelom bordurom i dvoglavim orlom iznad lava.“ Ispred dvora, kako dalje opisuje Baron, pozdravilo ih je oko pedeset perjanika sa oružjem, a zatim ih je ađutant uveo u prostrani hodnik gdje su se uz par stepenika popeli u salu za audijenciju i iskoristili priliku da se dive portretima koji su se nalazili na zidovima prostrane sobe.

Za kralja Nikolu vezuje se i jedna anegdota. Naime, brinući o budućnosti svojih ćerki Zorke, Milice, Stane, Jelene, Marije i Ane, nije ni slutio da će umjesto velike brige njegove mezimice postati nepobjedivo oružje crnogorske diplomatije. Udajom svojih lijepih i obrazovanih kćeri za kraljeve ili prinčeve Srbije, Italije, Rusije ili bogate i uticajne evropske plemićke kralj Nikola je možda iskazao i svoj najveći stepen diplomatskog umijeća. Tako je prilikom posjete Cetinju, dok su razgovarali u plavom salonu, jedan strani diplomata upitao kralja „Šta vi uopšte možete da izvozite iz ove krševite zemlje?“ na šta mu je on odgovorio: „Vi potcjenjujete moć mojih kćeri“. Njihova slava i vrijednost ostavili su neizbrisiv trag na crnogorsku istoriju i generacije koje dolaze i dali su doprinos da Cetinje bude upisano u svjetsku istorijsku i kulturnu baštinu. Diplomatski salon kralja Nikole je zbog novih rodbinskih veza postao mjesto okupljanja nekoliko svjetskih dinastija tog doba, sa čijim je članovima kralj komunicirao i mimo protokola, što mu je u diplomatiji, ali i u praktičnim potrebama mnogo koristilo.

“U malo Cetinje, prijestonicu naše države, upro je oči cio civilizovani svijet. U njemu se zbivaju sastanci krunisanih glava i drugih visokih lica evropskih dvorova, kao u kojoj drugoj prestonici velikih država. Strani ljubopitvi svijet prekrpio je našu prijestonicu. Nema parobroda koji dolazi pod Kotor, da ne nosi čitave karavane otmenih turista... Sva evropska štampa zanima se o Crnoj Gori, a da se za to ni sitne pare ne izdaje iz državne kase... Uz to, svečanosti raznih vrsta učestale su, koje su privlačile strani svijet u našu zemlju, i tijekom dizali prestiž Crne Gore“, ovako je prikazano Cetinje krajem 19. vijeka, a porodična diplomatija „tasta Evrope“, kako su nazvali kralja Nikolu, od dvora i diplomatskog salona na Cetinju napravili su centar moći u Crnoj Gori.

Anda Alivodić,

Odjeljenje za međunarodno-pravne poslove

Dvor kralja Nikole i njegov diplomatski salon

Dvor kralja Nikole, u narodu poznat kao „Palac“, danas predstavlja dio Narodnog, odnosno Istorijskog muzeja Crne Gore i nalazi se u samom centru crnogorske prijestonice Cetinje. Gradnja je otpočela 1863. godine na početku vladavine knjaza Nikole. Po prvobitnom planu to je trebalo da bude dvorac za kneginju Darinku, udovicu prethodnog crnogorskog vladara knjaza Danila. Međutim, Darinki ipak nije bilo suđeno da se useli u svoju rezidenciju, te se umjesto nje, samo godinu dana nakon završetka radova, 1868. godine, uselila vladareva porodica. Ubrzo se pokazalo da postojeći objekat ne zadovoljava potrebe kraljevske familije i zahtijevano je njegovo proširenje. Dvor dobija dva nova krila 1871. godine, a konačni neoklasicistički izgled dvor je dobio 1910. godine, kada je upričena i proslava povodom 50 godina vladavine knjaza Nikole, a Crna Gora proglašena kraljevinom. Tom prilikom, gotovo svi evropski dvorovi poslali su svoje predstavnike na Cetinje. Konačno, dvor je bio prilagođen i rezidencijalnom i porodičnom životu Petrovića.

Za vrijeme vladavine kralja Nikole, na Cetinju se nalazilo 12 ambasada i stranih predstavništava, te je stoga posebno mjesto u njegovom dvoru zauzimao diplomatski tj. plavi salon. Riječ je o prostoriji u kojoj je kralj Nikola primao visoke inostrane zvaničnike. Česti gosti plavog salona bili su i italijanski kralj Viktor Emanuel II Savojski i bugarski car Ferdinand I. Salon nosi ime „plavi“ zbog plavih svilenih tapeta, koje su bile na zidovima sve do rekonstrukcije, a danas zidove, takođe, krase tapete, ali ovog puta zlatnih boja. U plavim nijansama je i brokat kojim je presvučen nameštaj specijalno rađen u Veneciji od limunovog drveta, a na svakom komadu pažljivo su urezbareni inicijali kralja, Nikole. Pod prekriva persijski tepih iz jednog dijela, posebno rađen za diplomatski salon. Zidove oplemenjuju portreti savremenika kralja Nikole i njihovih žena. Tokom vladavine kralja Nikole, u Rusiji su se smijenila tri vladara i portreti svakog od njih zavrijedili su svoje mjesto u diplomatskom salonu. Pored ruskih careva, tu se nalaze i portreti austrougarskog carskog para Franca Jozefa i njegove žene Elizabete poznatije kao Sisi i francuskog kralja Napoleona III i njegove supruge Eugenie. Posebno mjesto zauzimaju portreti poslednjeg ruskog cara Nikolaja i njegove žene Aleksandre Fjodorovne, njemačke princeze i unuke engleske kraljice Vikto-

FINANSIJE

Izvršenje budžeta MVPEI

Planirani budžet Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija za 2014. godinu iznosi 12,899,597.68€ dok tekući budžet 2014. godinu iznosi 12,987,354.40€.

Izvršenje budžeta predstavlja fazu korišćenja budžetskih sredstava u cilju implementiranja politike koja je planirana budžetom.

Članom 5. Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu definisana je dinamika potrošnje budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu godinu i ona se realizuje zavisno od ostvarenja prihoda (na nivou Crne Gore) za određeni mjesec.

Izvršenje budžeta Ministarstva u prvoj polovini 2014. godine iznosi 7,463,606.18€ ili 57,47% ukupnog budžeta.

U Tabeli 1 dat je tabelarni prikaz izvršenja po programima.

Tabela 1

Izvršenje budžeta za drugi kvartal 2014. godine				
MVPEI	Planirani budžet	Tekući budžet	Izvršenje	%
Diplomatija	934,157.94	966,157.94	524,618.19	54.30
Administracija	1,456,819.44	1,424,819.44	809,897.58	56.84
DKP	9,586,369.49	9,674,126.21	5,697,521.29	58.89
Proces pristupanja i pridruživanje EU	826,347.33	826,347.33	381,528.97	46.17
Uprava za dijasporu	95,903.48	95,903.48	50,040.15	52.18
Ukupno	12,899,597.68	12,987,354.40	7,463,606.18	57.47

Napomena: U koloni izvršenje unijeta je zahtijevana potrošnja na 30.06.2014. godine (plaćene obaveze + zahtijevi koji su predati Trezoru i čekaju na realizaciju).

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u cilju dalje transparentnosti periodično će objavljivati podatke o izvršenju budžeta.

SLUŽBA ZA FINANSIJSKE POSLOVE